

**Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

« ΟΙ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ »

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΜ: 12923

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΜ: 12324

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΝΤΟΒΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2016

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι υπεράκτιες εταιρείες είναι ένα σχετικά νέο φαινόμενο, καθώς ανθίζουν κατά τα τελευταία χρόνια. Η ανάγκη ορισμένων μικρών κρατών για άμεση οικονομική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την παγκόσμια οικονομική κρίση, έχει συμβάλλει σημαντικά στην δημιουργία των υπεράκτιων εταιρειών, αλλά και στην ευρεία χρήση τους από άτομα και επιχειρηματίες σε όλο τον κόσμο.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση αυτού του μοντέλου δραστηριοποίησης, καθώς και οι επιπτώσεις που έχει η ανάπτυξη των υπεράκτιων εταιρειών σε όλο τον κόσμο.

Το σημαντικότερο εύρημα της εργασίας είναι η ευρεία χρήση των υπεράκτιων εταιρειών και ιδιαίτερα των υπεράκτιων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για τη φοροδιαφυγή και για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Ένα δευτερεύον εύρημα είναι η νομοθετική και φορολογική πολυπλοκότητα που διέπει τη λειτουργία των υπεράκτιων εταιρειών, αφού δεν υπάρχει ένα παγκόσμιο νομοθετικό πλαίσιο δραστηριοποίησης.

Λέξεις Κλειδιά: Υπεράκτιες Εταιρείες, Φοροδιαφυγή, Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο : Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.....	9
1.1 Έννοια υπεράκτιας εταιρείας.....	9
1.2 Τα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα	10
1.3 Χαρακτηριστικά υπεράκτιων εταιρειών	11
1.4 Ιστορική αναδρομή	13
1.5 Πλεονεκτήματα και λόγοι δημιουργίας.....	14
1.6 Χώρες εγκατάστασης υπεράκτιων εταιρειών	16
1.7 Μορφές και δραστηριοποίηση υπεράκτιων εταιρειών.....	18
1.8 Τα υπεράκτια αμοιβαία κεφάλαια.....	25
1.9 Οι υπεράκτιες πιστωτικές κάρτες	26
1.10 Οι υπεράκτιες επιχειρήσεις διαδικτύου	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	28
2.1 Διεθνές θεσμικό και νομικό πλαίσιο.....	28
2.2 Ελληνική νομοθεσία, ελληνικό φορολογικό σύστημα και υπεράκτιες εταιρείες	30
2.2.1 Η αναγνώριση της υπεράκτιας εταιρείας	30
2.2.2 Η φορολογία των υπεράκτιων εταιρειών	31
2.2.3 Η φορολογία των ακινήτων που ανήκουν σε υπεράκτιες εταιρείες	32
2.2.4 Αναγνώριση αποσβέσεων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	34
2.2.5 Αναγνώριση συναλλαγών	35
2.2.6 Υποχρεώσεις τήρησης βιβλίων	36
2.2.7 Υποχρεώσεις υποβολής δήλωσης εισοδήματος και καταβολής φόρου εισοδήματος.....	37
2.2.8 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα	38
2.2.9 Αποφυγή διπλής φορολόγησης	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.....	41
3.1 Οι επιπτώσεις της λειτουργίας των υπεράκτιων εταιρειών	41
3.2 Ξέπλυμα μαύρου χρήματος	41

3.3 Φοροδιαφυγή.....	46
3.3.1 Τρόποι φοροδιαφυγής ανά μορφή υπεράκτιας εταιρείας.....	58
3.3.2 Η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.....	63
4.1 Οι υπεράκτιες εταιρείες στην Καραϊβική.....	63
4.2 Οι υπεράκτιες εταιρείες στα νησιά Κέιμαν.....	66
4.3 Οι υπεράκτιες εταιρείες στην Ελλάδα.....	71
4.4 Οι υπεράκτιες εταιρείες στην Κύπρο.....	76
4.5 Οι υπεράκτιες εταιρείες στο Βανουάτου.....	80
4.5 Οι υπεράκτιες εταιρείες στο Μπαχρέιν.....	85
4.5 Οι υπεράκτιες εταιρείες στη Σιγκαπούρη.....	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο: ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.....	91
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	101
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	103
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΜΙΑΣ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	110
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΛΙΣΤΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΣΤΕΓΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.....	111
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΛΙΣΤΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΑΨΕΙ ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	1162

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια και εν μέσω της εκτεταμένης παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, το ζήτημα των υπεράκτιων εταιρειών έχει απασχολήσει πολύ τον οικονομικό τομέα και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η εκτενής παρουσίαση των υπεράκτιων εταιρειών απαντώντας στα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

- Ποιες είναι οι υπεράκτιες εταιρείες και πώς αυτές δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο οικονομικό χώρο;
- Ποιο είναι το νομικό πλαίσιο που διέπει τις υπεράκτιες εταιρείες, τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και στον Ελλαδικό χώρο;
- Ποιες είναι οι κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της δραστηριοποίησης των υπεράκτιων εταιρειών;
- Με ποιον τρόπο μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι υπεράκτιες εταιρείες ως μέσο φοροδιαφυγής και ξεπλύματος μαύρου χρήματος;

Για την απάντηση των ανωτέρω ερευνητικών ερωτημάτων διαμορφώθηκε η δομή της εργασίας ως εξής.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η έννοια της υπεράκτιας εταιρείας, οι λόγοι δημιουργίας των υπεράκτιων εταιρειών, οι χώρες εγκατάστασής τους και η ευρύτερη δραστηριοποίησή τους.

Στο δεύτερο κεφάλαιο πραγματεύεται το νομικό πλαίσιο που διέπει τις υπεράκτιες εταιρείες τόσο σε διεθνές όσο και σε εγχώριο επίπεδο.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται η κοινωνική και οικονομική διάσταση της λειτουργίας των υπεράκτιων εταιρειών και γίνεται λόγος για φλέγοντα ζητήματα για τη σημερινή οικονομία, όπως η φοροδιαφυγή και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται χώρες στις οποίες δραστηριοποιούνται υπεράκτιες εταιρείες ως μελέτες περίπτωσης.

Τέλος αναφέρονται συμπεράσματα που απορρέουν από την εργασία, καθώς και πλήρης κατάλογος βιβλιογραφικών παραπομπών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

1.1 Έννοια υπεράκτιας εταιρείας

Στον τομέα της αναγνώρισης των χωρών με γνώμονα την οικονομική τους δραστηριότητα, ο Zorome (2007) ήταν ο πρώτος που προσπάθησε να εκτιμήσει τη σημασία των υπεράκτιων εταιρειών χρησιμοποιώντας μακροοικονομικά μεγέθη και στατιστικές μεθόδους. Ωστόσο, πολλοί ακόμη ερευνητές στη συνέχεια ασχολήθηκαν με τις υπεράκτιες εταιρείες αναγνωρίζοντας το σημαντικό τους ρόλο στην εγχώρια και διεθνή οικονομία.

Οι Lane και Milesi-Ferreti (2010), επικεντρώθηκαν στις διασυνοριακές επενδύσεις σε μία ομάδα κρατών, οι οποίες αποκαλούνται Μικρά Διεθνή Χρηματοπιστωτικά κέντρα (Small International Financial Centers-SIFC). Κύριος στόχος της έρευνας ήταν η αξιολόγηση αυτών των Μικρών Διεθνών Χρηματοπιστωτικών Κέντρων στα πλαίσια του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ειδικότερα, παρουσιάζουν μία συνολική σύγκριση του εξωτερικού ισοζυγίου και το μερίδιό τους στην παγκόσμια αγορά σε σύγκριση με άλλα χρηματοοικονομικά κέντρα. Στο παράρτημα του επιστημονικού άρθρου παρουσιάζεται μία λίστα των χωρών και των εδαφών που θεωρούνται ως Μικρά Διεθνή Χρηματοπιστωτικά Κέντρα. Παρόλα αυτά, δεν γίνεται περαιτέρω εξήγηση του τρόπου επιλογής των συγκεκριμένων χωρών και εταιρειών. Έτσι, για παράδειγμα χώρες που παρουσιάζουν έντονη δραστηριότητα σε αυτόν τον τομέα, όπως η Κύπρος, το Χονγκ Κονγκ, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο και η Σιγκαπούρη παραλείπονται επειδή έχουν παρουσιαστεί σε άλλα επιστημονικά άρθρα των ίδιων (Lane & Milesi-Ferreti, 2010).

Σε μία άλλη έρευνα, οι Rose και Spiegel (2006), διεξήγαγαν μία ανάλυση κόστους και ωφελειών των υπεράκτιων εταιρειών εξετάζοντας παράλληλα τις συνέπειές τους στις γειτονικές χώρες, καθώς και τις συνέπειες στο τραπεζικό σύστημα. Οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η οικονομική δραστηριότητα των υπεράκτιων εταιρειών συνήθως καθορίζεται από τις διατάξεις των υπηρεσιών διαμεσολάβησης για τις μεγαλύτερες γειτονικές χώρες. Επιπρόσθετα, προσπαθούν να δείξουν ότι οι υπεράκτιες εταιρείες παρέχουν σημαντικά οφέλη με την μορφή παροχής ανταγωνιστικών κινήτρων για τις γείτονες χώρες. Το γεγονός αυτό υπερκαλύπτει κάποια πιθανή μορφή φοροδιαφυγής ή παράνομης δραστηριότητας. Τέλος, δείχνουν ότι όσο μικρότερη είναι η απόσταση της γειτονικής χώρας από την χώρα που εδρεύει η υπεράκτια εταιρεία, τόσο μεγαλύτερη είναι η επίδραση που ασκεί στον τραπεζικό τομέα.

1.2 Τα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα

Δεν υπάρχει κάποιος ευρέως αποδεκτός και ολοκληρωμένος ορισμός σχετικά με το τι είναι ένα υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι για να θεωρηθεί μία περιοχή ως ένα διεθνές υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη πολλοί παράγοντες.

Σε πολλές χώρες, ειδικότερα σε εκείνες που θεωρούνται ως φορολογικοί παράδεισοι, παρατηρείται η εφαρμογή μίας ευρύτερης κλίμακας φορολογικών μέτρων, τα οποία στοχεύουν κυρίως στην ευνοϊκή μεταχείριση των επαγγελματιών. Από την άλλη υπάρχουν χώρες στις οποίες εφαρμόζεται πιο αυστηρό φορολογικό καθεστώς και συνεπώς δεν προσφέρονται για την ανάπτυξη υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων.

Σε πολλές περιπτώσεις διεθνών υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων αυτά μπορούν να θεωρηθούν δικαιωματικά ως φορολογικοί παράδεισοι, αφού το φορολογικό καθεστώς κρίνεται ως ιδιαίτερα ευνοϊκό για τους επιχειρηματίες. Αυτοί οι φορολογικοί παράδεισοι, όπως έχει ήδη αναφερθεί, είναι συνήθως πολύ μικρές χώρες, οι οποίες έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον με πολύ χαμηλή έως και καθόλου φορολογία, έτσι ώστε να γίνουν επενδύσεις στην περιοχή αυτή και να αναπτυχθεί οικονομικά. Ωστόσο, πολλά διεθνή υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα μπορεί να είναι και μεγάλα εμπορικά κέντρα, τα οποία διέπονται από ιδιαίτερα εξελιγμένα φορολογικά συστήματα.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι η βασική αιτία δημιουργίας των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων είναι η γρήγορη οικονομική ανάπτυξη των συγκεκριμένων κρατών, τα οποία στις περισσότερες περιπτώσεις δεν έχουν οικονομική αυτοτέλεια και συνήθως βρίσκονται κοντά σε μία χώρα που χαρακτηρίζεται από μεγάλη οικονομική ανάπτυξη. Έτσι, αυτές οι ειδικές φορολογικές διευκολύνσεις που προσφέρουν αποτελούν τη μοναδική διέξοδο για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων (Δουβής, 2008).

1.3 Χαρακτηριστικά υπεράκτιων εταιρειών

Το βασικότερο χαρακτηριστικό όλων των υπεράκτιων εταιρειών είναι σύνθετο και αποτελείται από τρία επιμέρους στοιχεία (Δουβής, 2008):

- Εξοικονόμηση χρήματος
- Ταχύτητα

- Εχεμύθεια

Έτσι, οι υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να ιδρυθούν γρήγορα, με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος και με ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο, περιλαμβάνοντας ελάχιστες διατυπώσεις. Ένα άλλο βασικό χαρακτηριστικό είναι η ανωνυμία του ιδιοκτήτη, το οποίο αποτελεί και σημαντικό σημείο αναφοράς της ίδρυσης κάθε υπεράκτιας εταιρείας. Έτσι, είναι σύνηθες να ορίζεται ένας διαχειριστής-αντιπρόσωπος της εταιρείας, ο οποίος αναλαμβάνει να διενεργεί όλες τις απαραίτητες συναλλαγές στο όνομά του, αλλά εκπροσωπώντας τους πραγματικούς ιδιοκτήτες. Σύμφωνα με τα παραπάνω, η δημόσια αρχή η οποία αναλαμβάνει την ίδρυση, την καταχώρηση και γενικότερα είναι αρμόδια για τις υπεράκτιες εταιρείες θα πρέπει να διασφαλίζει την ανωνυμία των ιδιοκτητών (Δουβής, 2008).

Παρόλα αυτά οι υπεράκτιες εταιρείες έχουν και άλλα χαρακτηριστικά, τα οποία λειτουργούν ως κίνητρα για τη δημιουργία τους. Μερικά από αυτά αναφέρονται παρακάτω (Rose, 2005):

- Γρήγορη σύσταση
- Χαμηλό κόστος σύστασης
- Ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο
- Πλήρης ανωνυμία των πραγματικών μετόχων
- Σύσταση εταιρείας με έναν μόνο μέτοχο
- Δυνατότητα αποφυγής των διατάξεων του φορολογικού δικαίου
- Δυνατότητα αποφυγής φόρου μερίσματος και τόκων καταθέσεων

- Απουσία συναλλαγματικών περιορισμών
- Προστασία από ελέγχους λόγω τραπεζικού απορρήτου
- Δυνατότητα αποφυγής των δεσμεύσεων που εγείρονται από το κληρονομικό δίκαιο
- Δυνατότητα μεταφοράς κερδών από χώρες με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές σε χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές.
- Δυνατότητα αποφυγής της εφαρμογής της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας
- Δυνατότητα αποφυγής δεσμεύσεων ατομικής περιουσίας
- Δυνατότητα αποφυγής πιθανών διεκδικήσεων συζύγων σε περίπτωση διαζυγίου.

1.4 Ιστορική αναδρομή

Οι πρώτες υπεράκτιες εταιρείες δημιουργήθηκαν σε μικρά κράτη, όπως τα νησιά της Καραϊβικής. Βασικό χαρακτηριστικό των κρατών αυτών ήταν ότι η δυναμική τους για οικονομική ανάπτυξη είναι αδύνατη λόγω της γεωπολιτικής τους θέσης, αλλά και λόγω συγκεκριμένων ιστορικών γεγονότων. Η έννοια της υπεράκτιας εταιρείας, λοιπόν, εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 60', λόγω άμεσης ανάγκης υποκατάστασης και έλλειψης βασικών υποδομών με διάφορες ρυθμίσεις και κανονιστικά πλαίσια, τα οποία παρείχαν τις κατάλληλες διευκολύνσεις σε άτομα που ήθελαν να δραστηριοποιηθούν οικονομικά στις περιοχές αυτές.

Με αυτόν τον τρόπο τα κράτη αυτά κατάφεραν να προσελκύουν πολλούς αλλοδαπούς επενδυτές και λειτουργούν πολλές φορές ως φορολογικοί παράδεισοι για την τυπική εγκατάσταση των εταιρειών τους.

1.5 Πλεονεκτήματα και λόγοι δημιουργίας

Ο βασικός λόγος δημιουργίας μίας υπεράκτιας εταιρείας είναι η αδήριτη ανάγκη για άμεση ανάπτυξη και οικονομική επιβίωση ορισμένων χωρών. Συνήθως, οι χώρες εγκατάστασης είναι μικρά κρατίδια, τα οποία δεν παρουσιάζουν φυσικό πλούτο και πόρους και βρίσκονται συνήθως πολύ κοντά σε μία χώρα που αποτελεί σημαντικό οικονομικό κέντρο. Έτσι, οι διευκολύνσεις που παρέχει ο θεσμός των υπεράκτιων εταιρειών ήταν ο μόνος τρόπος για την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων (Λιγωμένου, 2006).

Παρόλα αυτά, τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η ίδρυση μίας υπεράκτιας εταιρείας και στους ίδιους τους επενδυτές είναι αρκετά σημαντικά. Αρχικά, προσφέρει τη δυνατότητα άμεσης και γρήγορης σύστασης, με μικρό κόστος, χωρίς ιδιαίτερες διατυπώσεις και με ελεύθερη καταγραφή του καταστατικού της. Επιπρόσθετα, παρέχεται πλήρης ανωνυμία των ιδιοκτητών, αλλά και των μετόχων της εταιρείας, αφού η εταιρεία μπορεί να συσταθεί και ως μονοπρόσωπη. Σύμφωνα με τα παραπάνω, η φορολογική ελάφρυνση είναι δεδομένη, γεγονός που ενδιαφέρει ιδιαίτερα τους επενδυτές. Ακόμη, οι υπεράκτιες εταιρείες απαλλάσσονται από το φόρο κληρονομιάς, μεταβίβασης, γονικής παροχής, φόρο τόκων, καταθέσεων, δήλωση πόθεν έσχες, ενώ οι φορολογικοί συντελεστές που επιβάλλονται είναι εμφανώς μειωμένοι συγκριτικά με άλλες χώρες (Δουβής, 2008).

Από την άλλη, η επένδυση της ατομικής περιουσίας σε υπεράκτιες εταιρείες εξυπηρετεί την αποφυγή της αναγκαστικής εκτέλεσης της στη χώρα προέλευσης, γεγονός που ικανοποιεί τους προσωπικούς δανειστές και σε συνδυασμό με την εφαρμογή του τραπεζικού απορρήτου προστατεύει τους επιχειρηματίες. Ακόμη, η απασχόληση των εργαζομένων εκτός της χώρας που εδρεύει η εταιρεία έχει ως αποτέλεσμα και την αποφυγή της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, ενώ δεν υπάρχει και κάποιος περιορισμός συναλλάγματος (Δουβής, 2008).

Εκτός από τις διευκολύνσεις και φοροαπαλλαγές που απολαμβάνουν οι υπεράκτιες εταιρείες, αυτές θα πρέπει να βρουν και το κατάλληλο διεθνές υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο, το οποίο θα τις δεχθεί. Κατά τη διαδικασία εύρεσης του κατάλληλου υπεράκτιου χρηματοοικονομικού κέντρου, ο επιχειρηματίας καλείται να σταθμίσει πολλούς παράγοντες έτσι ώστε να καταλήξει στην πλέον συμφέρουσα απόφαση. Ανάμεσα σε αυτούς τους παράγοντες περιλαμβάνονται το κέρδος που αναμένει να αποκομίσει ο επιχειρηματίας λόγω των φορολογικών απαλλαγών, αλλά και το φορολογικό του πλάνο, σε συνδυασμό με τη διαφύλαξη της περιουσίας του που επιθυμεί να επιτύχει. Από την άλλη, σχετικά με τα αντικειμενικά κριτήρια που θα πρέπει να λάβει υπόψη του είναι η οικονομική οργάνωση του διεθνούς υπεράκτιου χρηματοοικονομικού κέντρου, το νομικό του καθεστώς καθώς και η προστασία που παρέχει στον επιχειρηματία συγκριτικά με τα άλλα κέντρα. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας είναι το γενικότερο νομικό καθεστώς της χώρας που στεγάζεται το διεθνές υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο και την αντιμετώπισή της προς τις υπεράκτιες εταιρείες. Μεγάλη επιρροή στις επιχειρηματικές δραστηριότητες ασκούν και η προσβασιμότητα και οι επικοινωνίες, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό κίνητρο επιλογής ενός διεθνούς υπεράκτιου χρηματοοικονομικού έναντι ενός άλλου (Παμπούκης, 2001).

Συνεπώς, σύμφωνα με τα παραπάνω, παρά τα ισχυρά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η ίδρυση μίας υπεράκτιας εταιρείας, ο επιχειρηματίας θα πρέπει να σκεφτεί πρώτα καλά τα συμφέροντά του και τους παράγοντες κινδύνου, έτσι ώστε να αποφασίσει τον τρόπο με τον οποίο θα δραστηριοποιηθεί στην αγορά (Παμπούκης, 2001).

1.6 Χώρες εγκατάστασης υπεράκτιων εταιρειών

Σε μία προσπάθεια αναγνώρισης και καταχώρησης των χωρών που παρέχουν τη δυνατότητα ίδρυσης διεθνών υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF) και ο ΟΟΣΑ (OECD) έχουν εκδώσει σχετικές λίστες. Έτσι, οι χώρες που παρέχουν τέτοιες επιχειρηματικές δραστηριότητες φαίνονται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα.

Table 1: List of OFC's

Country	IMF List	OECD List	Country	IMF List	OECD List
Andorra	x	x	Liberia	x	x
Anguilla	x	x	Liechtenstein	x	x
Aruba	x	x	Luxembourg	x	x
Austria		x	Macao	x	x
Bahamas	x	x	Maldives		x
Bahrain	x	x	Malta	x	x
Barbados	x	x	Marshall Isl	x	x
Belgium		x	Mauritius	x	x
Belize	x	x	Monaco	x	x
Bermuda		x	Montserrat	x	x
Br Virgin Isl	x	x	Nauru	x	x
Brunei	x	x	Neth. Antilles	x	x
Cayman Isl	x	x	New Zealand	x	x
Cook Isl	x	x	Niue	x	x
Costa Rica	x	x	Panama	x	x
Curacao	x	x	Philippines	x	x
Cyprus	x	x	Pitcairn Isl	x	x
Djibouti	x	x	Samoa	x	x
Dominica	x	x	San Marino	x	x
Fr Polynesia	x	x	Seychelles	x	x
Gibraltar	x	x	Singapore	x	x
Grenada	x	x	Sint Maarten	x	x
Guatemala		x	St. Kitts and Nevis	x	x
Guernsey	x	x	St. Lucia	x	x
Hong Kong	x	x	St. Vincent	x	x
Hungary		x	Switzerland	x	x
Ireland	x	x	Turks and Caicos	x	x
Isle of Man	x	x	UAE	x	x
Jersey	x	x	Uruguay	x	x
Kiribati		x	US Virgin Isl		x
Latvia		x	Vanuatu	x	x
Lebanon	x	x			

Πίνακας 1: Οι χώρες που παρέχουν τη δυνατότητα δημιουργίας υπεράκτιων εταιρειών (Πηγή: Foad, 2012)

Όπως βλέπουμε στον παραπάνω πίνακα, μερικές χώρες περιλαμβάνονται στη λίστα του ΟΟΣΑ αλλά όχι στη λίστα του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Αυτή η διαφορά οφείλεται στο γεγονός ότι από τη μία το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο συμπεριλαμβάνει στη λίστα χώρες που παρουσιάζουν υπεράκτια δραστηριότητα και

από τις δύο πλευρές των συναλλαγών της, ενώ από την άλλη ο ΟΟΣΑ συμπεριλαμβάνει στη λίστα χώρες που είναι γνωστές ως «φορολογικοί παράδεισοι» (Foad, 2012).

1.7 Μορφές και δραστηριοποίηση υπεράκτιων εταιρειών

Οι υπεράκτιες εταιρείες δεν είναι όλες ίδιες, αλλά παρουσιάζουν μεγάλο εύρος μορφών και δραστηριοτήτων όπως αναφέρεται παρακάτω (Δουβής, 2008):

- **Εταιρείες συμμετοχών**

Μία εταιρεία συμμετοχών είναι μία συνήθης μορφή μίας υπεράκτιας εταιρείας, η οποία ακολουθεί τα πρότυπα του διεθνούς φορολογικού σχεδιασμού. Βασική δράση αυτής της εταιρείας είναι η εκκαθάριση, η συγκέντρωση και η επανεπένδυση των κερδών που προέρχονται από τη δραστηριοποίηση επιχειρήσεων σε ξένες χώρες. Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται ένα ευρύ δίκτυο επιχειρηματικής δραστηριότητας, στο οποίο είναι συνδεδεμένες πολλές επιχειρήσεις.

- **Εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών**

Οι εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών έχουν ως βασική δραστηριότητα την παροχή δανείων σε ξένες θυγατρικές εταιρείες, οι οποίες έπειτα καλούνται να τα αποπληρώσουν μέσω συγκεκριμένων τακτών χρηματικών δόσεων, ενώ το τελικό ποσό είναι φυσικά προσ αυξημένο κατά τους τόκους, τους οποίους εισπράττει η υπεράκτια εταιρεία. Επίσης,

ενδέχεται στο τελικό ποσό να περιλαμβάνεται και μικρός φόρος, ο οποίος είναι ιδιαίτερα χαμηλός στις περισσότερες των περιπτώσεων και προκύπτει από το νομικό καθεστώς είτε της χώρας που εδρεύει η υπεράκτια εταιρεία είτε η ενδιαφερόμενη για δάνειο εταιρεία. Αυτός είναι ένας εύκολος τρόπος μεταφοράς κεφαλαίων από μία χώρα σε μία άλλη, πληρώνοντας μόνο ένα μικρό φορολογικό συντελεστή.

- **Εταιρείες αδειών-δικαιωμάτων**

Όπως φαίνεται και από την ονομασία τους, οι εταιρείες αδειών-δικαιωμάτων παρέχουν άδειες δικαιωμάτων σε ξένες θυγατρικές εταιρείες. Πιο συγκεκριμένα, τα δικαιώματα αυτά παρέχονται από τις υπεράκτιες εταιρείες αδειών και δικαιωμάτων από τη μητρική στη θυγατρική εταιρεία με την πιθανότητα επιβολής ενός σχετικού φόρου. Τα δικαιώματα αυτά συνήθως είναι δικαιώματα βιομηχανικής περιουσίας, τα οποία παραχωρούνται έναντι κάποιου ανταλλάγματος. Έτσι, το οφειλόμενο ποσό για την χρήση των δικαιωμάτων προέρχεται από τα κέρδη της θυγατρικής εταιρείας και στη συνέχεια μεταφέρεται στην υπεράκτια εταιρεία, όπου και φιλοξενείται με έναν χαμηλό συντελεστή. Με αυτόν τον τρόπο, η ξένη θυγατρική εταιρεία μπορεί να αποφύγει την υψηλή φορολόγηση στην έδρα της.

- **Εμπορικές εταιρείες**

Οι εμπορικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στα πλαίσια ενός διεθνούς υπεράκτιου χρηματοοικονομικού κέντρου έχουν ως αποστολή την παράδοση

του προϊόντος από τον προμηθευτή κατευθείαν στον πελάτη. Μέσω αυτής της διαδικασίας, το προϊόν αποστέλλεται στην υπεράκτια εταιρεία και με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται οι διπλοί εισαγωγικοί δασμοί. Από την άλλη, η εμπορική εταιρεία αγοράζει τα προϊόντα από τον προμηθευτή, όμως τα μεταπωλεί άμεσα σε κάποια ξένη θυγατρική εταιρεία. Παρόλα αυτά, παρατηρείται μεγάλη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής αγοράς, αφού στις περισσότερες των περιπτώσεων ο απώτερο σκοπός της συναλλαγής είναι η έμμεση μεταφορά των κερδών της ξένης θυγατρικής προς την υπεράκτια εταιρεία, όπου υποβάλλεται μικρότερος φορολογικός συντελεστής.

- **Εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών**

Οι υπεράκτιες εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών έχουν ως στόχο την ανάληψη της διαχείρισης και του ελέγχου ενός ομίλου. Οι εταιρείες αυτές ιδρύονται στα πλαίσια των διεθνών υπεράκτιων οικονομικών κέντρων με σκοπό την αποφυγή της υψηλής φορολογίας. Έτσι, μέσα στα καθήκοντα αυτών των εταιρειών είναι η παροχή διοικητικών υπηρεσιών, όπως η συγκέντρωση και η διεκπεραίωση όλων των διοικητικών και διαχειριστικών λειτουργιών ενός ομίλου, έναντι φυσικά χρηματικού αντίτιμου. Το χρηματικό αντίτιμο υπολογίζεται με βάση το κέρδος των ξένων θυγατρικών εταιρειών του ομίλου.

- **Ναυτιλιακές εταιρείες**

Ο κλάδος της ναυτιλίας περιλαμβάνει επιχειρηματικές δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν εύκολα να αναληφθούν από μία υπεράκτια εταιρεία. Είναι, λοιπόν συνήθης η παραχώρηση του δικαιώματος ναύλωσης σκαφών, ενώ η εν λόγω υπεράκτια εταιρεία δεν είναι απαραίτητο να εντάσσεται σε κάποιο διεθνές υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο.

- **Εμπιστεύματα**

Ο βασικός σκοπός των εμπιστευμάτων είναι η προστασία των περιουσιακών στοιχείων. Είναι μία μορφή αργής δωρεάς, σύμφωνα με την οποία ο διαθέτης εκχωρεί τα περιουσιακά του στοιχεία σε κάποιον διαχειριστή, έτσι ώστε να διοικούν και να τα διαχειρίζονται προς όφελος των δικαιούχων. Η διαδικασία περιλαμβάνει ενυπόγραφη συμφωνία, ανεξάρτητα αν οι χώρες διέπονται από εθιμικό δίκαιο.

- **Εταιρείες επενδύσεων**

Ο σκοπός των εταιρειών επενδύσεων είναι η επένδυση των κεφαλαίων που έχουν συγκεντρωθεί σε αυτές. Έτσι, τα κέρδη και οι τόκοι που προκύπτουν από τις διάφορες επενδύσεις και φορολογούνται με πολύ μικρό φορολογικό συντελεστή λόγω του ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος που διέπει τις υπεράκτιες εταιρείες.

- **Τραπεζικές εταιρείες**

Μία άλλη μορφή υπεράκτιων εταιρειών είναι οι υπεράκτιες τραπεζικές εταιρείες. Συνήθως, οι εταιρείες αυτές είναι θυγατρικές άλλων μεγάλων τραπεζικών εταιρειών. Ο ρόλος τους είναι η ανάληψη της χρηματοδότησης εταιρειών σε διεθνές επίπεδο, απαλλάσσοντας παράλληλα τους πελάτες τους από τους συναλλαγματικούς ελέγχους, εκμεταλλευόμενοι την ευνοϊκή φορολογική νομοθεσία.

- **Εταιρείες παροχής υπηρεσιών**

Σε αυτές τις υπεράκτιες εταιρείες εκχωρούνται τα δικαιώματα των αμοιβών κάποιων ορισμένων ατόμων. Σε αυτό το πλαίσιο, τα άτομα αυτά έχουν συνήθως υψηλές απολαβές για τις υπηρεσίες τους και προσπαθούν να ελαχιστοποιήσουν τις φορολογικές επιβαρύνσεις που θα επιβληθούν σε αυτές εάν δεν απευθυνθούν σε κάποια υπεράκτια εταιρεία. Έτσι, η υπεράκτια εταιρεία παροχής υπηρεσιών, συνήθως ανήκει σε κάποιο υψηλόβαθμο στέλεχος μεγάλης επιχείρησης και ως αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες της λαμβάνει κάποια σημαντική αποζημίωση.

- **Εταιρείες υβρίδια**

Αυτές οι υπεράκτιες εταιρείες συνδυάζουν πολλές από τις προαναφερθείσες μορφές εταιρειών και επιχειρήσεων. Η δομή τους διαμορφώνεται σύμφωνα με τους στόχους που θέλουν να επιτύχουν οι ιδρυτές της και γι αυτόν τον λόγο στις περισσότερες περιπτώσεις δεν μπορούν να καταταχθούν σε κάποια από τις άλλες κατηγορίες.

- **Δομές αντιπροσώπευσης**

Οι δομές αυτές προκύπτουν από τη συνεργασία κάποιας εξωχώριας υπεράκτιας εταιρείας με κάποια εγχώρια εταιρεία. Από την πλευρά της, η εγχώρια εταιρεία διαχειρίζεται τον όγκο των συναλλαγών και με αυτόν τον τρόπο λειτουργεί ως αντιπρόσωπος της εξωχώριας εταιρείας. Με αυτόν τον τρόπο, όλες οι εμπορικές συναλλαγές γίνονται στο όνομα της εγχώριας εταιρείας, αλλά για λογαριασμό της εξωχώριας υπεράκτιας εταιρείας. Βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία αυτής της συμφωνίας, είναι η εγχώρια εταιρεία να μην έχει άλλες συναλλαγές εντός της χώρας που εδρεύει, ενώ τα διοικητικά μέλη των δύο εταιρειών δεν θα πρέπει να είναι κοινά.

- **Εταιρείες ασφαλειών**

Οι εταιρείες ασφαλειών είναι μία νέα δομή επιχειρήσεων οι οποίες παρέχουν κυρίως ασφάλειες ζωής. Ανεξάρτητα από τη χώρα που εδρεύουν μπορούν και παρέχουν στους πελάτες τους διευκολύνσεις και μία ευρύτερη πολιτική ασφάλισης, η οποία ενσωματώνει τα πλεονεκτήματα της χαμηλής φορολόγησης των υπεράκτιων εταιρειών.

- **Χρηματιστηριακές συναλλαγές**

Η κεφαλαιαγορά θέτει ορισμένους περιορισμούς σε μεγαλομετόχους των εταιρειών που έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο. Αυτοί οι περιορισμοί

στοχεύουν στην πρόληψη των χρηματιστηριακών κινήσεων των ατόμων αυτών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά απότομες αυξομειώσεις των δεικτών του χρηματιστηρίου. Έτσι, οι υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να παρέχουν σημαντικές διευκολύνσεις έτσι ώστε να παρακαμφθούν αυτοί οι περιορισμοί.

1.8 Τα υπεράκτια αμοιβαία κεφάλαια

Τα υπεράκτια αμοιβαία κεφάλαια εμφανίστηκαν κατά τα τελευταία χρόνια και μπορεί να είναι είτε ανοιχτού είτε κλειστού τύπου. Ανάμεσα στα πλεονεκτήματα που προφέρουν είναι οι υψηλές αποδόσεις σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος διαχείρισης, καθώς και η εύκολη πρόσβαση στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές. Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι παρέχονται από υπεράκτιες εταιρείες συνδυάζουν και τα πλεονεκτήματα της ανωνυμίας και της χαμηλής φορολόγησης. Ακόμη, παρατηρείται έλλειψη ενός θεσμικού πλαισίου επένδυσης, το οποίο έρχεται σε αντίθεση με το γεγονός ότι υπό άλλες συνθήκες τα αμοιβαία κεφάλαια υπόκεινται σε ένα ενιαίο αυστηρό θεσμικό πλαίσιο. Συνήθως προσφέρονται σε πολλές διαφορετικές μορφές, ενώ οι αποδόσεις τους εξαρτώνται από το ρίσκο το οποίο περικλείουν. Έτσι, αποτελούν πολύ ελκυστική επιλογή, αφού η επένδυση σε αυτά γίνεται ανώνυμα, χωρίς να τηρούνται επίσημα αρχεία και χωρίς να πρέπει να δικαιολογηθεί η απόκτησή τους και οι τελικές τους αποδόσεις.

Μερικές φορές, δε, οι υπεράκτιες εταιρείες, όπως εκείνες που εδρεύουν στο Λουξεμβούργο, προσπαθούν να εναρμονίσουν τους όρους των αμοιβαίων κεφαλαίων με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έτσι ώστε να είναι σε θέση να συνδυάζουν τα πλεονεκτήματα των αποδεκτών διαπραγματεύσιμων αμοιβαίων κεφαλαίων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με εκείνα των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων. Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση του Λουξεμβούργου, αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο, το οποίο προσελκύει σημαντικό μέρος των υπεράκτιων αμοιβαίων κεφαλαίων των Η.Π.Α.. Από την άλλη, οι Ευρωπαίοι επενδυτές φαίνεται να προτιμούν το Δουβλίνο, το οποίο παρουσιάζει

ελάχιστες πολιτικές αποδοχής αμοιβαίων κεφαλαίων
(<http://siteresources.worldbank.org/>).

1.9 Οι υπεράκτιες πιστωτικές κάρτες

Ένα από τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλες οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο είναι τα κεφάλαια που επενδύονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς υπεράκτιων τραπεζών, καθώς και η χρήση υπεράκτιων πιστωτικών καρτών. Είναι, λοιπόν σύνηθες αυτές οι υπεράκτιες τράπεζες να απαιτούν αρχικά μία κατάθεση ασφάλειας, η οποία θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 200% του πιστωτικού ορίου της κάρτας, έτσι ώστε ο ιδιοκτήτης της να μπορεί να τη χρησιμοποιήσει.

Θα πρέπει παρόλα αυτά να τονισθεί ότι η έκδοση μίας κάρτας τέτοιου τύπου δεν αποτελεί παράνομη πράξη. Ωστόσο, κάποιος που χρησιμοποιεί τέτοιου είδους κάρτες αποφεύγει να παρέχει πληροφορίες και στοιχεία στις αρχές σχετικά με τις δαπάνες που καλύπτει. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι πιστωτικές κάρτες που εκδίδονται από υπεράκτιες τράπεζες να χρησιμοποιούνται συνήθως για την αγορά ειδών πολυτελείας. Η μέθοδος αυτή είναι πολύ χρήσιμη και χρησιμοποιείται ευρέως για τη φοροδιαφυγή σε χώρες που οι καθημερινές δαπάνες θεωρούνται ως τεκμήριο φορολόγησης. Στην περίπτωση της Ελλάδας, για παράδειγμα, στην αγορά ενός πολυτελούς αυτοκινήτου μέσω της χρήσης της υπεράκτιας πιστωτικής κάρτας, η δαπάνη αυτή αποκρύπτεται και συνεπώς δεν απαιτείται τουλάχιστον ισόποσο εισόδημα, όπως προβλέπεται από το άρθρο 9 του Ν. 2238/1994.

Μία άλλη όχι τόσο διαδεδομένη χρήση των υπεράκτιων πιστωτικών καρτών είναι ο επαναπατρισμός κεφαλαίων που δεν έχουν φορολογηθεί, όπως για παράδειγμα

καταθέσεις σε κάποια υπεράκτια τράπεζα μπορούν να μεταφερθούν σε κάποια άλλη χώρα μέσω της δαπάνης του ανάλογου ποσού με τη χρήση της υπεράκτιας πιστωτικής κάρτας (Thomson, 2003).

1.10 Οι υπεράκτιες επιχειρήσεις διαδικτύου

Οι υπεράκτιες επιχειρήσεις διαδικτύου είναι εκείνες που διευθύνονται από κάποιον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Σύμφωνα με το μηχανισμό που λειτουργούν οι εν λόγω επιχειρήσεις, όλες οι συναλλαγές καθοδηγούνται μέσω των ηλεκτρονικών υπολογιστών, ενώ οι εισπράξεις διευθετούνται μέσω υπεράκτιων τραπεζικών λογαριασμών ή και υπεράκτιων πιστωτικών καρτών. Είναι σύνηθες, οι εταιρείες αυτές να παρέχουν κυρίως ψηφιακά προϊόντα, όπως για παράδειγμα λογισμικό, μουσική εικόνες ή βίντεο.

Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια έχουν κάνει την εμφάνισή τους υπεράκτιες επιχειρήσεις διαδικτύου, οι οποίες προσφέρουν ιστοχώρους παιχνιδιών στο διαδίκτυο. Έτσι, πολλές φορές οι επιχειρήσεις αυτές έχουν τη μορφή χαρτοπαιχτικών λεσχών, με σκοπό την απαλλαγή των παικτών από την κρατική παρέμβαση. Κατά αυτόν τον τρόπο, εάν κάποιος παίκτης αποκτήσει κέρδη από αυτή του τη δραστηριότητα, δεν θα υπαχθεί σε φόρο, ενώ τα κέρδη αυτά μπορούν να παραμείνουν ανώνυμα μέσω της κατάθεσής τους σε κάποιο υπεράκτιο λογαριασμό, ο οποίος μπορεί να είναι ακόμη και συνδεδεμένος με κάποια υπεράκτια πιστωτική κάρτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

2.1 Διεθνές θεσμικό και νομικό πλαίσιο

Σε διεθνές επίπεδο υπάρχουν πολλοί οργανισμοί οι οποίοι ρυθμίζουν τη λειτουργία των υπεράκτιων εταιρειών. Οι βασικότεροι από αυτούς αναφέρονται παρακάτω:

- Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ο οποίος επικεντρώνεται στην ελαχιστοποίηση των δυσμενών φορολογικών πρακτικών, οι οποίες αναφέρονται διεθνώς ως “harmful tax practices”.
- Η FATE- Financial Action Task Force, η οποία ιδρύθηκε από τους αρχηγούς των κυβερνήσεων των 7 ισχυρότερων βιομηχανικών κρατών το 1989. Πιο συγκεκριμένα, αυτός ο οργανισμός φροντίζει για την επάρκεια των νομοθετικών κανονισμών και παράλληλα διενεργεί ελέγχους για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Επιπρόσθετα, ταξινομεί τα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα και τα διαχωρίζει σε συνεργάσιμα και σε μη συνεργάσιμα.
- Το Forum για την Οικονομική Σταθερότητα- Financial Stability Forum-FSF, το οποίο συστάθηκε το 1999 από τους αρχηγούς των κρατών των περισσότερο βιομηχανικά ανεπτυγμένων χωρών. Ο οργανισμός αυτός ασχολείται κυρίως με την επίδραση των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων στην παγκόσμια οικονομική σταθερότητα, ενώ παράλληλα εντοπίζει προβλήματα που σχετίζονται με τη λειτουργία των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων και προτείνει σχετικές λύσεις.

2.2 Ελληνική νομοθεσία, ελληνικό φορολογικό σύστημα και υπεράκτιες εταιρείες

2.2.1 Η αναγνώριση της υπεράκτιας εταιρείας

Σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών (1021764/10217/B0012/ΠΟΛ. 1041/ 05-03-2003) και κατ' επέκταση σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία, κάθε υπεράκτια εταιρεία θα πρέπει να πληροί τα παρακάτω κριτήρια:

- Ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου δεν θα πρέπει να είναι ο παραγωγός-κατασκευαστής του προϊόντος, αλλά θα πρέπει να λειτουργεί μόνο ως μεσολαβητής-κατασκευαστής.
- Οι περισσότερες υπεράκτιες εταιρείες δεν διαθέτουν Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, λόγω ανωνυμίας. Έτσι, τα εκδιδόμενα φορολογικά στοιχεία δεν αναγράφουν το Α.Φ.Μ. της εταιρείας σε αντίθεση με άλλους τύπους εταιρειών.
- Η διεύθυνση της έδρας της εταιρείας που αναγράφεται είναι το «B.O.- Box Office», δηλαδή μία διεύθυνση γραμματοκιβωτίου.

Παρόλα αυτά, υπάρχουν και ορισμένες περιπτώσεις, στις οποίες η εταιρεία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί υπεράκτια σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία. Σε αυτές τις περιπτώσεις η ίδια εγκύκλιο αναφέρει ότι:

«Οι επιχειρήσεις που προμηθεύονται πάγια περιουσιακά στοιχεία έχουν την υποχρέωση να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία που θα τους ζητηθούν από τον έλεγχο». Σε αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται:

- Ο ισολογισμός της εταιρείας, έτσι ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί η ύπαρξη δραστηριότητας των παγίων περιουσιακών της στοιχείων και του προσωπικού.
- Στοιχεία σχετικά με το απασχολούμενο προσωπικό, αλλά και τις εγκαταστάσεις της εν λόγω εταιρείας.
- Στοιχεία που προσδιορίζουν τη δραστηριότητα της εταιρείας
- Στοιχεία που προσδιορίζουν την ιθαγένεια των εταίρων, η οποία συνήθως αναγράφεται στο καταστατικό της εταιρείας.
- Στοιχεία που συσχετίζουν τους εκπρόσωπους και τους ενοικιαστές των κτιρίων που εκμεταλλεύεται η εταιρεία.

2.2.2 Η φορολογία των υπεράκτιων εταιρειών

Η φορολογία των υπεράκτιων εταιρειών ορίζεται από το άρθρο 28 του Ν. 3269/2004. Σε αυτό το νόμο αναφέρεται ότι οι υπεράκτιες εταιρείες υφίστανται φορολογικό έλεγχο, ανεξάρτητα από την ελεγκτική αρμοδιότητα, αλλά με επιφύλαξη των σχετικών άρθρων 13 έως 17 του προαναφερθέντα νόμου. Ο φορολογικός έλεγχος εφαρμόζεται για όλες τις ανεξέλεγκτες διαχειριστικές περιόδους, αλλά αυστηρά εντός τριετίας από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της φορολογίας εισοδήματος.

2.2.3 Η φορολογία των ακινήτων που ανήκουν σε υπεράκτιες εταιρείες

Η φορολογία των ακινήτων που ανήκουν στις υπεράκτιες εταιρείες ορίζεται από τις διατάξεις 15 έως 18 του Ν. 3091/2002 (Φ.Ε.Κ. Α 330/24-12-2002), οι οποίες θέσπισαν για πρώτη φορά τη φορολόγηση των ακινήτων περιουσιακών στοιχείων των υπεράκτιων εταιρειών στην Ελλάδα. Έτσι, από το 2003 που εφαρμόστηκαν οι σχετικές διατάξεις και για κάθε επόμενο έτος, οι υπεράκτιες εταιρείες που έχουν ακίνητη περιουσία ή κατέχουν εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας σε ακίνητα που βρίσκονται εντός του Ελλαδικού χώρου πρέπει να καταβάλλουν ετήσιο φόρο 3% επί της αντικειμενικής αξίας τους.

Από την άλλη, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 51Α του Κ.Φ.Ε. τα νομικά πρόσωπα αλλά και οι νομικές οντότητες που εμπίπτουν την ανωτέρω κατηγορία πρέπει να καταβάλλουν επιπρόσθετο φόρο 15% επί της αξίας τους. Έτσι, στην υποχρέωση καταβολής φόρου λόγω κατοχής ακινήτων εμπίπτουν οι παρακάτω κατηγορίες:

- Ανώνυμες Εταιρείες και Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην αγορά, τη διαχείριση και στην εκμετάλλευση ακινήτων.
- Νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που συμπεριλαμβάνονται στην καταβολή του φόρου ακίνητης περιουσίας μέσω του άρθρου 15 του ίδιου νόμου.
- Νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που αναφέρονται ως περιπτώσεις (γ) και (στ) στην παράγραφο 2 του άρθρου 15 του ίδιου νόμου.

- Νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που περιλαμβάνονται στην περίπτωση (δ) της παραγράφου 3 του ίδιου νόμου.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 3091/2002 υπάρχει και η ευθύνη των παρενθετικών προσώπων. Ως παρένθετο πρόσωπο ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο σε ένα νομικό πρόσωπο ή οντότητα, όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 15 παράγραφος 1, και το οποίο έχει κυριότητα ή επικαρπία σε κάποιο ακίνητο ή συμμετέχει σε νομικό πρόσωπο ή οντότητα που έχει κυριότητα ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο ή εν τέλει παρεμβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο στη σειρά συμμετοχών στο κεφάλαιο ενός νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας. Σε αυτήν την περίπτωση, το άτομο πρέπει να καταβάλλει φόρο, όπως αυτός προβλέπεται από το άρθρο 15. Επίσης, εάν τα εν λόγω ακίνητα μεταβιβαστούν, τότε το άτομο θα πρέπει να καταβάλλει τον επιμεριστικά ανάλογο φόρο, αλλά και τις προσαυξήσεις.

Σχετικά με τη διαδικασία επιβολής του φόρου ακίνητης περιουσίας, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Ν. 2091/2002, αναφέρονται τα παρακάτω:

- Ο χρόνος δημιουργίας της φορολογικής υποχρέωσης ορίζεται ως η 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους.
- Ο υπολογισμός του φόρου εξαρτάται από την αξία των ακινήτων κατά την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους, όπως ορίζεται σχετικά από το άρθρο 10 του Ν. 2961/2001.
- Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής είναι υπεύθυνος για την παραλαβή και τη συλλογή των δηλώσεων βεβαίωσης φόρου.

- Σχετικά με τον τρόπο υποβολής, αυτός ορίζεται από το άρθρο 68 του Ν. 2961/2001, ενώ η καταληκτική ημερομηνία καταβολής ορίζεται ως η 20^η Μαΐου του φορολογικού έτους. Αυτή η καταβολή του φόρου γίνεται εφάπαξ μαζί με την υποβολή της δήλωσης, ενώ θα πρέπει να τονισθεί ότι δεν γίνεται να καταβληθεί δήλωση χωρίς την καταβολή του σχετικού φόρου.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν. 3091/2002, το οποίο πλέον έχει αντικατασταθεί από το άρθρο 58 του Ν. 3842/2010, ορίζεται ο φόρος ακίνητης περιουσίας, καθώς και οι μεταβιβάσεις ακινήτων που προέρχονται από επαχθή ή χαριστική αιτία νομικών προσώπων ή οντοτήτων. Έτσι, τα ακίνητα αυτά υπόκεινται κανονικά σε φορολογία, όπως εξάλλου ορίζει και το άρθρο 15 του Ν. 3091/2002. Στην περίπτωση που κατά την εφαρμογή αυτού του άρθρου είναι η απόδειξη ότι ο πραγματικός κύριος του ακινήτου και το φυσικό πρόσωπο ταυτίζονται, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις που ορίζονται στην παράγραφο γ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε., με την προϋπόθεση ότι κατά τη χρονική διάρκεια κτήσης του ακινήτου το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα δεν εφαρμόζαν τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 19 της Κ.Φ.Ε.. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος για τον οποίο δημιουργούνται οι εταιρείες εκπροσώπησης, οι οποίες όπως έχουμε ήδη δει ασχολούνται με τις ενδοκοινοτικές εμπορικές συναλλαγές και στην περίπτωση της Ελλάδας επιδρούν αρνητικά στο φορολογικό σύστημα.

2.2.4 Αναγνώριση αποσβέσεων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Η αναγνώριση των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων στην περίπτωση των υπεράκτιων εταιρειών προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 31 του Ν. 3091/2002. Σύμφωνα με αυτή τη διάταξη, προβλέπεται μη έκπτωση των

αποσβέσεων επί των πάγιων περιουσιακών στοιχείων από τα ακαθάριστα έσοδα. Συνεπώς, οι επιχειρήσεις που προβαίνουν στην αγορά παγίων περιουσιακών στοιχείων από κάποια υπεράκτια εταιρεία μπορούν να υπολογίζουν με λογιστικό τρόπο τις αποσβέσεις τους. Ωστόσο, κατά την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης εισοδήματος, οι εν λόγω εταιρείες είναι υποχρεωμένες να αναμορφώνουν τα αποτελέσματά τους σύμφωνα με το ποσό που προκύπτει από τις αποσβέσεις και αφού το προσθέσουν ως λογιστική διαφορά.

2.2.5 Αναγνώριση συναλλαγών

Η αναγνώριση των συναλλαγών των υπεράκτιων εταιρειών ορίζεται από την υπουργική εγκύκλιο (ΠΟΛ) 1005/14.01.2005, η οποία αναφέρεται σε όλες τις αγορές που προβαίνουν οι ημεδαπές επιχειρήσεις και σχετίζεται με το σχετικό έγγραφο του ΟΟΣΑ DAFEE/CFA/FHP (2001)/REV1/CONF. Σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, οι αγορές θεωρούνται ως κανονικές ακόμη και στις περιπτώσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων, εφόσον αυτές έχουν Α.Φ.Μ. της χώρας στην οποία δραστηριοποιούνται και αναγράφουν τιμολόγια πωλήσεων, χωρίς να περιλαμβάνεται σε κάποιο ειδικό ευνοϊκό καθεστώς.

Η Ελλάδα, όπως και όλες οι χώρες του ΟΟΣΑ, αναγνωρίζει τις παρακάτω συναλλαγές:

- Τις αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, όπως ορίζεται από το Ν. 2238/1994, άρθρο 31 παράγραφος 14.

- Τις δαπάνες για την αγορά αγαθών από κάποια υπεράκτια εταιρεία, όπως ορίζεται από το Ν. 2238/1994, άρθρο 31, παράγραφος 14.
- Τη μη έκδοση ενισχύσεων για την αγορά ή για κάποια χρηματοδοτική μίσθωση μηχανημάτων ή ευρύτερου εξοπλισμού από υπεράκτιες εταιρείες, όπως ορίζεται από το Ν. 2601/1998, άρθρο 6, παράγραφος 35.

Επιπρόσθετα, σε κάθε συναλλαγή θα πρέπει να προσκομίζονται το σχετικό πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής της χώρας που εδρεύει το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα, έτσι ώστε να μπορεί να εξακριβωθεί η ύπαρξη της εταιρείας. Επίσης, θα πρέπει να προσκομίζεται επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου πληρεξουσιότητας στο οποίο αναφέρεται ο διορισμός νόμιμου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου στην Ελλάδα.

2.2.6 Υποχρεώσεις τήρησης βιβλίων

Η υποχρέωση τήρησης βιβλίων ορίζεται από το άρθρο 1 του Ν. 3052/2002 και περιλαμβάνει όλα τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα. Έτσι, τα εν λόγω νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες είναι υποχρεωμένα να τηρούν βιβλία και στοιχεία, στην περίπτωση που έχουν κυριότητα ή κάποιο άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί κάποιου ακινήτου που βρίσκεται εντός της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ. 1271/2002, άρθρο 1 παράγραφος 1.3.1, η προθεσμία θεώρησης των βιβλίων των αλλοδαπών επιχειρήσεων ορίζεται ότι έληξε στις 31.06.2003. Συνεπώς, οι εταιρείες που είχαν μεταβιβάσει τα ακίνητά τους μέχρι τότε και έπειτα

από την υποβολή της σχετικής δήλωσης διακοπής, απαλλάσσονταν από την υποχρέωση τήρησης και θεώρησης των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων. Μετέπειτα, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ. 1024/15.02.2007, ορίζεται ότι από την 01.01.2007, τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που αποκτούν κάποιο εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου, παύουν να θεωρούνται επιτηδευματίες και συνεπώς οι υπεράκτιες εταιρείες που δεν ασκούν κάποια άλλη δραστηριότητα στην Ελλάδα, αλλά απλά έχουν στην κατοχή τους κάποια ακίνητα δεν υποχρεούνται να τηρούν λογιστικά βιβλία.

2.2.7 Υποχρεώσεις υποβολής δήλωσης εισοδήματος και καταβολής φόρου εισοδήματος

Σύμφωνα με το Ελληνικό νομικό πλαίσιο, κάθε υπεράκτια εταιρεία που κατέχει κάποιο ακίνητο στον Ελληνικό χώρο υπόκειται σε δήλωση όρου εισοδήματος, ανεξάρτητα από το εάν προκύπτει κάποιο εισόδημα ή όχι από το ακίνητο, όπως ορίζεται από το Ν. 2238/1994 άρθρο 107 παράγραφος 1. Παρόλα αυτά, στην περίπτωση που από την κατοχή του ακινήτου προκύπτει κάποιο εισόδημα, τότε η υπεράκτια εταιρεία θα πρέπει να φορολογηθεί ανεξάρτητα από το εάν είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα ή όχι. Συνεπώς, η υπεράκτια εταιρεία θα κληθεί να καταβάλλει φόρο 3% επί των συνολικών ακαθάριστων εισοδημάτων που προέρχονται από το ακίνητο, με περιορισμό ότι το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του φόρου εισοδήματος που αναφέρεται αναλυτικά στις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου. Τέλος, ο φόρος αυτός δεν μπορεί να επιβληθεί σε εισοδήματα από ακίνητα νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων, τα οποία απαλλάσσονται από το άρθρο 103 του ίδιου νόμου.

2.2.8 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα

Το ακαθάριστο και το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων ορίζεται από τον Ν. 3842/2010, άρθρο 10, ο οποίος εφαρμόστηκε σχετικά πρόσφατα, ενώ πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 30 του Κ.Φ.Ε., με την προσθήκη της παραγράφου 5, ορίζεται ότι όταν τα αγαθά που έχουν πωληθεί από κάποια ελληνική εταιρεία σε κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ή κάποιον αντιπρόσωπο ή κάποιον εργολάβο που είναι κάτοικος ή έχει καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κάποιο κράτος που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 51Α ή σε κάποιο κράτος που εφαρμόζεται κάποιο προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου και με την προϋπόθεση τα αγαθά αυτά να μην έχουν μεταφερθεί εκτός Ελλάδας και στη συνέχεια να μεταπωληθούν σε κάποια Ελληνική επιχείρηση με τιμή μεγαλύτερη από εκείνη της αρχικής συναλλαγής, τότε η επιπρόσθετη διαφορά του τιμήματος θεωρείται ακαθάριστο έσοδο της ελληνικής πωλήτριας επιχείρησης. Παρόλα αυτά, όταν η τιμή της μετέπειτα συναλλαγής είναι μικρότερη από την αρχική, αυτή η διαφορά δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ακαθάριστο έσοδο της επιχείρησης.

2.2.9 Αποφυγή διπλής φορολόγησης

Η σύμβαση διπλή φορολόγηση αναφέρεται στη συμφωνία μεταξύ δύο χωρών και στοχεύει στην αποφυγή της φορολόγησης των φυσικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και στις δύο χώρες. Έτσι, η φορολογική εξουσία απαρτίζεται από δύο βασικά κριτήρια:

1. Κριτήριο πηγής εισοδήματος του φυσικού προσώπου
2. Κριτήριο μόνιμης κατοικίας του προσώπου που λαμβάνει το εν λόγω εισόδημα

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα βασίζεται στα δύο ανωτέρω κριτήρια και έτσι το εισόδημα ενός φυσικού προσώπου φορολογείται όταν η πηγή του εισοδήματος βρίσκεται εντός Ελλάδας ή και στην περίπτωση που αποκτάται από άτομο που κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα, αλλά δραστηριοποιείται επιχειρηματικά στο εξωτερικό. Συνεπώς, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι χωρίς κάποια σύμβαση αποφυγής της διπλής φορολόγησης, το εισόδημα που αποκτάται σε κάποια χώρα θα φορολογούνταν τόσο στην χώρα που αποκτάται όσο και στην χώρα που εισάγεται τελικά.

Η Ελλάδα έχει συνάψει συμβάσεις για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης με τις εξής χώρες: Αζερμπαϊτζάν, Αίγυπτος, Αλβανία, Αρμενία, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Γεωργία, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένες Πολιτείες, Ινδία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ισραήλ, Ιταλία, Καναδάς, Κατάρ, Κάτω Χώρες(Ολλανδία), Κίνα, Κορέα, Κουβέιτ, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Μαρόκο, Μεξικό, Μολδαβία, Ν. Αφρική, Νορβηγία, Ουγγαρία, Ουζμπεκιστάν, Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ρωσία, Ρωσία(μερική τροποποίηση), Σαουδική Αραβία, Σερβία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία, Τσεχία, Τυνησία, Φιλανδία.

Αντίθετα, όσα κράτη δεν αναφέρονται στην παραπάνω λίστα και κατ' επέκταση δεν έχουν συνάψει συμφωνία αποφυγής της διπλής φορολόγησης, θεωρούνται μη συνεργάσιμα κράτη. Έπειτα από σχετική έρευνα του ΟΟΣΑ, τα κράτη τα οποία δεν

έχουν συνάψει ανάλογες συμφωνίες θεωρούνται ότι στερούνται διαφάνειας στον τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών για φορολογικά ζητήματα, ενώ κάθε κράτος θα πρέπει να συνάπτει τουλάχιστον δώδεκα τέτοιες συμβάσεις. Πιο συγκεκριμένα, αυτά τα μη συνεργάσιμα κράτη ορίζονται και από τη σχετική απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών και περιλαμβάνονται στον κατάλογο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Ο εν λόγω κατάλογος δημοσιεύεται κάθε Ιανουάριο και δημιουργείται με τον εξής τρόπο:

1. Από τον προηγούμενο κατάλογο αφαιρούνται τα κράτη που έχουν συνάψει σύμβαση διοικητικής συνδρομής με την Ελλάδα έως την ημερομηνία δημοσίευσης.
2. Στον κατάλογο προστίθενται κράτη τα οποία ναι μεν έχουν συνάψει τη σχετική συμφωνία με την Ελλάδα, αλλά από την άλλη το ελληνικό κράτος δεν κατάφερε να πάρει τις απαραίτητες πληροφορίες που σχετίζονται με την εφαρμογή των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας.
3. Τέλος, προστίθενται ή αφαιρούνται κράτη, σύμφωνα με διάφορους παράγοντες. Για παράδειγμα εάν η αξιολόγηση του ΟΟΣΑ κρίνει ότι κάποιο κράτος δεν εφαρμόζει την απαραίτητη διαφάνεια που πρέπει να το διέπει, τότε το κράτος αυτό αφαιρείται.

Όπως γίνεται εύκολα κατανοητό, η οποιαδήποτε προηγούμενη σύμβαση μεταξύ της Ελλάδας και κάποιου άλλου συνεργαζόμενου κράτους παύει να ισχύει όταν η χώρα αυτή ενταχθεί στο σχετικό κατάλογο.

Σύμφωνα με την εφαρμογή της συμφωνίας αποφυγής διπλής φορολόγησης, τα φυσικά νομικά πρόσωπα ή οντότητες που επωφελούνται από τη συμφωνία αυτή θεωρούνται ότι υπόκεινται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς ακόμη και εκτός Ελλάδος, ενώ στην περίπτωση που η καταστατική ή πραγματική έδρα τους είναι σε κάποιο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τότε φορολογείται επί των κερδών του στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 100 που ίδιου νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

3.1 Οι επιπτώσεις της λειτουργίας των υπεράκτιων εταιρειών

Οι offshore εταιρείες είναι μία νέα μορφή εταιρείας στην παγκόσμια οικονομία, η οποία δεν χρησιμοποιείται συνήθως με αγνούς σκοπούς και κατά πολλούς αποτελεί απόδειξη της διαφθοράς που μπορεί να δημιουργήσει η παγκοσμιοποίηση.

Όπως θα γίνει κατανοητό στις επόμενες ενότητες, οι βασικές επιπτώσεις των υπεράκτιων εταιρειών συνοψίζονται στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος και στη φοροδιαφυγή. Ουσιαστικά σήμερα, οι υπεράκτιες εταιρείες πολλές φορές θεωρούνται άρρηκτα συνδεδεμένες με παράνομες δραστηριότητες και με τη φοροαποφυγή.

3.2 Ξέπλυμα μαύρου χρήματος

Όπως επισημαίνει ο Κακάρας (2008): *«Μία υπεράκτια εταιρεία είναι μία ανίκητη, απόρθητη κρυψώνα, η ερωμένη κάθε μεγαλοεπιχειρηματία αλλά και κάθε απατεώνα,*

είναι παγκόσμιος θεσμός απαραίτητος στους σεβόμενους τη μεγάλη τους περιουσία, τις άμετρες φιλοδοξίες, την ελαστικότητα στις επιχειρηματικές διαδικασίες, στους επιθυμούντες να κρυφτούν από την εφορία, από τους διεκδικητές των περιουσιών που αποκτήθηκαν με νομότυπο ή παράνομο, αλλά σχεδόν πάντα με ανήθικο τρόπο».

Έτσι, οι υπεράκτιες εταιρείες χρησιμοποιούνται ευρέως για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος, το οποίο συνήθως αποκτάται από παράνομες δραστηριότητες, όπως η διακίνηση ναρκωτικών, όπλων και άλλων παράνομων ουσιών. Οι υπεράκτιες εταιρείες προτιμώνται για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος λόγω των πλεονεκτημάτων που προσφέρουν και έχουν ήδη αναφερθεί, όπως η ανωνυμία των ιδιοκτητών και των πελατών, καθώς και η ανύπαρκτη ή εξαιρετικά χαμηλή φορολόγηση (Τραγάκης, 1995).

Η Προεδρική Επιτροπή κατά του Οργανωμένου Εγκλήματος των Η.Π.Α. ορίζουν το ξέπλυμα μαύρου χρήματος ως εξής:

«Το ξέπλυμα μαύρου χρήματος είναι η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και είναι η διαδικασία μέσω της οποίας αποκρύπτεται η ύπαρξη, η παράνομη πηγή ή η παράνομη χρήση εσόδων, την οποία στη συνέχεια μεταμφιέζονται με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε η προέλευσή τους να εμφανίζεται ως νόμιμη » (President's Commission on Organized Crime, 1986).

Σύμφωνα, λοιπόν, με τον παραπάνω ορισμό σε αυτή τη διαδικασία περιλαμβάνονται έσοδα που προέρχονται από τη διακίνηση ναρκωτικών, από τη διακίνηση ψυχοτρόπων ουσιών, από το λαθρεμπόριο όπλων και πυρομαχικών, καθώς και από την εκμετάλλευση όλων των πηγών απόκτησης εσόδων μέσω του υπόκοσμου, αλλά και από άλλα σημαντικά ποινικά αδικήματα, τα οποία πραγματοποιούνται μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Έτσι, συμπεριλαμβάνονται και οι ενέργειες και

διαδικασίες που μπορούν να αλλάξουν την ταυτότητα του παράνομα αποκτηθέντος εισοδήματος, έτσι ώστε να φαίνεται ότι αποκτήθηκε από οποιαδήποτε νόμιμη πηγή. Σε αυτή τη διαδικασία πολλές φορές εμπλέκονται είτε γνωρίζοντας περί τίνος πρόκειται είτε όχι διάφοροι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, όπως οι τράπεζες. Από νομικής πλευράς, όλες αυτές οι παράνομες πράξεις θεωρούνται κακουργήματα και τιμωρούνται από το νόμο με κάθειρξη (Κάτσιος, 1998).

Πιο συγκεκριμένα, στην Ελλάδα, δίδεται ο ορισμός του ξεπλύματος μαύρου χρήματος από το Ν. 2145/1993, ο οποίος αναφέρεται στη ρύθμιση θεμάτων εκτελέσεως ποινών, επιταχύνσεως και εκσυγχρονισμού των διαδικασιών απονομής δικαιοσύνης και άλλων θεμάτων και είναι ο παρακάτω:

«Όποιος από κερδοσκοπία ή με σκοπό να συγκαλύψει την αληθή προέλευση ή να παράσχει συνδρομή σε πρόσωπο που ενέχεται στα κατωτέρω εγκλήματα, προκειμένου αυτό να αποφύγει τη δίωξη, την εκτέλεση επιβληθείσας ποινής ή μέτρου ασφαλείας ή δημεύσεως αγοράζει, αποκρύπτει, λαμβάνει ως εμπράγματα ασφάλεια, δέχεται στην κατοχή του, καθίσταται οπωσδήποτε δικαιούχος, μετατρέπει ή μεταβιβάζει οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο που προέρχεται από έγκλημα (...) ή από συμμετοχή σε τέτοια εγκλήματα, ή μεσολαβεί στη διενέργεια τέτοιων πράξεων».

Επίσης, στον ορισμό αυτό έγινε μετέπειτα μία σημαντική τροποποίηση στο άρθρο 2 σχετικά με την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές ενέργειες. Έτσι, αναφέρεται ότι « (...) όποιος με πρόθεση μεταβιβάζει ή μετατρέπει περιουσία προερχόμενη από εγκληματική δραστηριότητα (...) ή από συμμετοχή σε εγκληματική δραστηριότητα (...) με σκοπό να αποκρύψει την προέλευσή της, παρέχει συνδρομή σε πρόσωπο που ενέχεται στην εγκληματική δραστηριότητα προκειμένου να αποφύγει τις συνέπειες της πράξεώς του, λαμβάνει ως ενέχυρο, κατέχει

ή χρησιμοποιεί περιουσία ή μεσολαβεί στη μεταβίβαση, στη μετατροπή ή σε πράξη που αποσκοπεί στην απόκρυψη περιουσίας, γνωρίζοντας ότι η περιουσία προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από συμμετοχή σε τέτοια δραστηριότητα (...).

Σε μερικές περιπτώσεις, το ξέπλυμα μαύρου χρήματος αναφέρεται και ως ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Ο όρος «βρώμικο χρήμα» δηλώνει το σύνολο των εσόδων ή το εισόδημα που προκύπτει από τη διακίνηση παράνομων ουσιών και από άλλες σοβαρές εγκληματικές ενέργειες. Έτσι, πολλές φορές το βρώμικο χρήμα συνδυάζεται με τη φοροδιαφυγή, με «μίξεις», με παράνομη εξαγωγή συναλλάγματος και γενικότερα με πολλές δραστηριότητες της παραοικονομίας. Έτσι, το «βρώμικο χρήμα», για να «ξεπλυθεί» απαιτεί την κάλυψη της παράνομης δραστηριότητας από την οποία προήλθε (Τραγάκης, 1996).

Η διαδικασία του ξεπλύματος μαύρου χρήματος ακολουθεί τα εξής στάδια, όπως φαίνονται στον παρακάτω πίνακα (Τραγάκης, 1995).

Πρώτο Στάδιο Τοποθέτηση	Δεύτερο Στάδιο Διαστρωμάτωση	Τρίτο Στάδιο Ολοκλήρωση
Κατάθεση μετρητών σε πιστωτικά ιδρύματα	Μεταφορά των χρημάτων σε τράπεζες του εξωτερικού με τηλεγραφικά εμβάσματα	Πληρωμή συναφθέντων δανείων, εισαγωγή εμπορευμάτων ή εξοπλισμού κλπ.
Εξαγωγή ή φυσική μεταφορά μετρητών	Κατάθεση των μετρητών σε τράπεζα του εξωτερικού	Δημιουργία ιστού περίπλοκων συναλλαγών
Αγορά αντικειμένων μεγάλης αξίας, ακινήτων, έργων τέχνης, εξαγορά επιχειρήσεων κ.α	Τα είδη μεγάλης αξίας ρευστοποιούνται	Τα έσοδα των ρευστοποιήσεων των περιουσιακών στοιχείων ή των νόμιμων επιχειρήσεων «ξεπλένονται»

1. Τοποθέτηση

Στο στάδιο αυτό τα μετρητά που προέρχονται από τις παράνομες δραστηριότητες κατατίθεται σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή σε χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, όπως οι υπεράκτιες τράπεζες, έτσι ώστε να μετατραπούν σε νόμιμες αξίες και να ενσωματωθούν στο οικονομικό σύστημα σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο. Μερικά τέτοια χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η φυσική διασυνοριακή μεταφορά χαρτονομισμάτων και η αγορά προϊόντων μεγάλης αξίας, όπως έργα τέχνης και ακίνητα. Στην πράξη και με απλά λόγια, όποιον επιθυμεί να ξεπλύνει βρώμικο χρήμα κάνει επενδύσεις έτσι ώστε τα χρήματα αυτά να λάβουν νομική και οικονομική υπόσταση. Είναι σύνηθες δε όταν πρόκειται για την επένδυση ενός μεγάλου ποσού σε κάποιο χρηματοπιστωτικό οργανισμό, το ποσό αυτό να διασπάται σε μικρότερα, έτσι ώστε να μην κινήσει υποψίες. Η φάση της τοποθέτησης είναι ίσως η πιο επικίνδυνη, αφού αυτές οι εξωλογιστικές κινήσεις είναι ιδιαίτερα εύκολο να εντοπιστούν.

2. Διαστρωμάτωση

Ο όρος διαστρωμάτωση αναφέρεται στην ανεξαρτητοποίηση των παράνομων εσόδων από την πηγή τους, συνήθως μέσω της δημιουργίας ενός πλέγματος οικονομικών συναλλαγών, το οποίο είναι ικανό να καλύψει οποιοδήποτε ίχνος, εξασφαλίζοντας παράλληλα την ανωνυμία του κατόχου. Στην πράξη, κατά το στάδιο αυτό, πραγματοποιείται η μεταφορά των χρηματικών ποσών με τη μορφή λογιστικού χρήματος είτε με τη μορφή πολύτιμων μετάλλων και τοποθετούνται σε διάφορα χρηματοοικονομικά κέντρα, τα οποία συνήθως

είναι υπεράκτιες τράπεζες, εξασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο ανωνυμία, διακριτικότητα και παράλληλα ελεύθερη κινητικότητα. Είναι σύνηθες, στην αρχή να προτιμώνται μικρά υπεράκτια τραπεζικά κέντρα, τα οποία χρησιμοποιούνται ως το μέσο για τη μετέπειτα μεταφορά των χρημάτων σε μεγαλύτερα παγκόσμια χρηματοοικονομικά κέντρα.

3. Ολοκλήρωση

Με την προϋπόθεση ότι η προηγούμενη φάση της τοποθέτησης πέτυχε, στο στάδιο της ολοκλήρωσης, τα έσοδα που έχουν ήδη νομιμοποιηθεί επανατοποθετούνται στην οικονομία έτσι ώστε να εμφανίζονται ως πραγματικά επιχειρηματικά κεφάλαια. Αυτό είναι και το τελικό στάδιο της διαδικασίας του ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος κατά την οποία τα έσοδα λαμβάνουν πλέον την τελική νομική τους μορφή και παίρνουν τη μορφή συνήθως μεσοπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων επενδύσεων.

3.3 Φοροδιαφυγή

3.3.1 Τρόποι φοροδιαφυγής ανά μορφή υπεράκτιας εταιρείας

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας, υπάρχουν διάφορες μορφές υπεράκτιων εταιρειών, ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησής τους. Σε αυτήν την ενότητα, θα γίνει αναφορά στο πώς κάθε μία από αυτές τις μορφές υπεράκτιων εταιρειών μπορεί να ευνοήσει τη φοροδιαφυγή.

- **Εταιρείες συμμετοχών**

Η φοροδιαφυγή, η οποία λαμβάνει χώρα μέσω των υπεράκτιων εταιρειών συμμετοχής γίνεται συνήθως με δύο τρόπους. Ο ένας περιλαμβάνει τη δημιουργία υπεράκτιων υποκαταστημάτων, ενώ ο άλλος επικεντρώνεται στη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο των διεθνών θυγατρικών εταιρειών. Κατά τα τελευταία χρόνια ο δεύτερος τρόπος είναι ο πιο διαδεδομένος. Πιο συγκεκριμένα, η υπεράκτια εταιρεία συμμετοχών που θα επιλεγεί θα πρέπει να έχει ήδη συνάψει διμερείς φορολογικές συμφωνίες, οι οποίες θα πρέπει να εξασφαλίζουν τα παρακάτω:

1. Την απαλλαγή ή την επιβολή χαμηλών παρακρατούμενων φόρων στα πλαίσια της δικαιοδοσίας της θυγατρικής εταιρείας συγκεκριμένα για τα μερίσματά της που διανέμονται προς την εταιρεία συμμετοχών.
2. Την απαλλαγή ή την επιβολή ενός χαμηλού φόρου εισοδήματος, η οποία εμπίπτει στη δικαιοδοσία του ευρύτερου υπεράκτιου χρηματοοικονομικού κέντρου για τα μερίσματα που λαμβάνει η υπεράκτια εταιρεία συμμετοχών από ξένες θυγατρικές εταιρείες.
3. Την απαλλαγή ή την επιβολή ενός χαμηλού φόρου εισοδήματος, ο οποίος εμπίπτει στη δικαιοδοσία της μητρικής και περιλαμβάνει τα μερίσματα που λαμβάνει η τελική μητρική εταιρεία.
4. Την απαλλαγή ή την επιβολή ευρύτερης χαμηλής φορολόγησης η οποία εμπίπτει στη δικαιοδοσία του υπεράκτιου χρηματοοικονομικού κέντρου, σχετικά με τα κεφαλαιακά κέρδη, τα οποία απορρέουν από την πώληση μετοχών της εταιρείας συμμετοχών.

5. Την απαλλαγή από συναλλαγματικούς ελέγχους της υπεράκτιας εταιρείας, η οποία επίσης εμπίπτει στη δικαιοδοσία του υπεράκτιου χρηματοοικονομικού κέντρου.

Για την πλήρη κατανόηση της φοροαπαλλαγής μέσω των υπεράκτιων εταιριών συμμετοχής απαιτείται η παρουσίαση ενός σχετικού παραδείγματος.

Ας υποθέσουμε ότι είναι απαραίτητη η χρηματοδότηση μίας θυγατρικής εταιρείας από τη μητρική της, μέσω της συμμετοχής της μητρικής στο μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής. Στην περίπτωση που η μητρική εταιρεία κατέχει μετοχές της θυγατρικής της, τότε είναι λογικό να δικαιούται και τα αντίστοιχα μερίσματα. Έτσι ώστε να μειωθεί συγκεκριμένος φόρος, η υπεράκτια εταιρεία συμμετοχών, αγοράζει ένα ποσοστό των μετοχών της θυγατρικής εταιρείας, με σκοπό τα μερίσματα να μην καταβάλλονται στη μητρική, αλλά στην υπεράκτια εταιρεία. Με αυτόν τον τρόπο, η μητρική εταιρεία επωφελείται από το ευνοϊκό φορολογικό πλαίσιο που διέπει την υπεράκτια εταιρεία αφού απολαμβάνει μικρότερο φορολογικό συντελεστή κατά την αποδοχή των μερισμάτων, συγκριτικά με την περίπτωση που η μητρική θα λάμβανε κατευθείαν τα μερίσματα από τη θυγατρική της.

Η ανωτέρω διαδικασία μπορεί να εφαρμοστεί και στην περίπτωση επαναπατρισμού των κερδών στη μητρική εταιρεία. Αρχικά ελέγχεται το φορολογικό καθεστώς της χώρας εγκατάστασης, καθώς και τρίτων χωρών, με σκοπό την αξιοποίηση κάποιας θυγατρικής εταιρείας που ενδεχομένως υπάρχει ήδη στην επιθυμητή χώρα, ή διαφορετικά την σύσταση μίας νέας θυγατρικής εταιρείας στην επιθυμητή χώρα. Αυτό το σχήμα μπορεί να γίνει ακόμη πιο περίπλοκο, με πολλές θυγατρικές εταιρείες σε διάφορες χώρες με σκοπό το όφελος που απορρέει από τις ευνοϊκές φορολογικές διατάξεις μεταξύ των χωρών αυτών. Έτσι, ευνοείται η εξάπλωση των

επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της μητρικής εταιρείας, βελτιστοποιώντας παράλληλα το κέρδος της αφού μειώνονται οι φόροι. Συνεπώς γίνεται κατανοητό ότι οι υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να παίζουν μεγάλο ρόλο στην αποφυγή των πρόσθετων φορολογικών δαπανών, ιδιαίτερα στα πλαίσια πολυεθνικών εταιρειών.

Με παρόμοιο τρόπο λειτουργεί και η υπεράκτια εταιρεία συμμετοχών στην περίπτωση της φορολόγησης των κεφαλαιακών κερδών. Κάποια φορολογικά συστήματα που εφαρμόζονται από ορισμένες χώρες, προβλέπουν την επιβολή φόρου κεφαλαιακών κερδών στην περίπτωση της πώλησης των μετοχών των εταιρειών τους. Συνεπώς, εάν μία θυγατρική εταιρεία, η οποία εδρεύει σε χώρα με τέτοιο φορολογικό καθεστώς, πουλήσει απευθείας τις μετοχές της σε μία εταιρεία τρίτης χώρας, τότε θα φορολογηθεί για την είσπραξη των κερδών της. Για την αποφυγή αυτής της πρόσθετης επιβάρυνσης, η θυγατρική εταιρεία μπορεί να αγοράσει μετοχές μίας υπεράκτιας εταιρείας, η οποία θα εδρεύει σε χώρα με ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς. Ωστόσο η εν λόγω υπεράκτια εταιρεία θα πρέπει να επιλεγεί με ιδιαίτερη προσοχή, έτσι ώστε να εντάσσεται σε ένα υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο, στο οποίο δεν φορολογούνται τα κεφαλαιακά κέρδη. Αφού η θυγατρική εταιρεία πουλήσει τις μετοχές της υπεράκτιας εταιρείας στην εταιρεία που ήθελε να τις αγοράσει εξ αρχής, δεν θα υπαχθεί στη φορολόγηση της υπεραξίας. Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι και σε αυτήν την περίπτωση η μεσολάβηση της υπεράκτιας εταιρείας είναι καθοριστική για τη φοροδιαφυγή.

Τέλος, μία υπεράκτια εταιρεία συμμετοχών μπορεί να εξυπηρετήσει και την αποφυγή των σχετικών συναλλαγματικών ελέγχων, που είναι πιθανό να επιβάλλει η χώρα που εδρεύει η μητρική εταιρεία στις ξένες επενδύσεις. Σε αυτήν την περίπτωση, τα κέρδη αντί να επαναπατριστούν στη μητρική εταιρεία, επιλέγεται με προσοχή το κατάλληλο υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο, με στόχο τη συγκέντρωση των κερδών εκεί.

Αφού, λοιπόν, το υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο δεν υπόκειται σε συναλλαγματικούς ελέγχους, οι ξένες θυγατρικές εταιρείες προτιμούν να επενδύσουν εκεί τα κέρδη τους.

- **Εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών**

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο ρόλος των υπεράκτιων εταιρειών παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών συνίσταται στη παροχή χρηματοδότησης υπό τη μορφή δανείων σε ξένες θυγατρικές εταιρείες, οι οποίες οφείλουν να αποπληρώνουν το δάνειο σε προσδιορισμένες τακτές χρηματικές δόσεις επαυξημένες κατά τους οφειλόμενους τόκους. Παρόλα αυτά, επί των οφειλόμενων αυτών τόκων, συνήθως παρακρατείται ένας μικρός φόρος. Έτσι, και σε αυτήν την περίπτωση η διαμεσολάβηση της υπεράκτιας εταιρείας λειτουργεί προς όφελος των εταιρειών που τις χρησιμοποιούν, αφού μπορούν να μεταφέρουν κεφάλαια από μία χώρα προς το υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο, μέσω της καταβολής χαμηλών τόκων και αποφεύγοντας τη βαριά φορολόγηση.

Στην περίπτωση που τα κεφάλαια αυτά παρέμεναν στην ξένη θυγατρική εταιρεία, τότε θα φορολογούνταν κανονικά ως κέρδη και μάλιστα με ιδιαίτερα υψηλό φορολογικό συντελεστή ή ως μερίσματα με εξίσου υψηλό παρακρατούμενο φόρο. Έτσι, η μετακίνηση των κεφαλαίων προς την υπεράκτια εταιρεία είναι μία μέθοδος μείωσης των συνολικών κερδών που θα φορολογηθούν από την χώρα που εδρεύει η εταιρεία. Συνεπώς, επιτυγχάνεται η μείωση του αντίστοιχου φορολογητέου ποσού για τη χώρα που εδρεύει η δανειολήπτρια εταιρεία.

Τέλος, αυτό το σχέδιο φοροδιαφυγής μπορεί να γίνει ακόμη πιο πολύπλοκο εάν εμπλακούν και τρίτες χώρες, στις οποίες αποφεύγεται η διπλή φορολόγηση για την περίπτωση των υπεράκτιων εταιρειών. Ενδέχεται, λοιπόν, να προκύψουν πολυμερείς σχέσεις, στα πλαίσια των οποίων επωφελείται σε κάθε περίπτωση η δανειολήπτρια εταιρεία.

- **Εταιρείες αδειών-δικαιωμάτων**

Η εταιρείες αδειών-δικαιωμάτων χορηγούν άδειες βιομηχανικής περιουσίας σε ξένες θυγατρικές εταιρείες έναντι κάποιου χρηματικού ανταλλάγματος. Αυτό το τίμημα χρήσης αποκομίζεται από τα κέρδη της εν λόγω ξένης θυγατρικής εταιρείας και μεταφέρεται στην υπεράκτια εταιρεία, όπου φορολογείται με ιδιαίτερα μειωμένο φορολογικό συντελεστή. Με αυτόν τον τρόπο, η ξένη θυγατρική εταιρεία μπορεί να αποφύγει την υψηλότερη φορολόγηση στην χώρα που εδρεύει, αφού μέρος των κερδών της καταβάλλεται ως τίμημα για τη χρήση των δικαιωμάτων.

Το σχήμα αυτό μπορεί να γίνει περισσότερο πολύπλοκο εάν χρησιμοποιηθούν υπεράκτιες εταιρείες, οι οποίες εδρεύουν σε χώρες όπου προβλέπεται η αποφυγή της διπλής φορολόγησης. Σε αυτήν την περίπτωση η φορολόγηση του αντίτιμου της άδειας είναι η μικρότερη δυνατή. Επίσης, στη διαδικασία μπορούν να συμπεριληφθούν και εταιρείες, οι οποίες εκμεταλλεύονται τα δικαιώματα που τους παραχωρούνται για μία συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, αποκομίζοντας φυσικά το αντίστοιχο χρηματικό αντίτιμο. Το υπόλοιπο ποσό αποστέλλεται στην υπεράκτια εταιρεία, χωρίς την επιπρόσθετη παρακράτηση φόρου.

- **Εμπορικές εταιρείες**

Ο ρόλος των υπεράκτιων εμπορικών εταιρειών επικεντρώνεται στην παράδοση του παραγγελλόμενου σε αυτήν προϊόντος από τον προμηθευτή κατευθείαν στον πελάτη. Παρόλα αυτά, το εν λόγω εμπόρευμα δεν αποστέλλεται στην υπεράκτια εταιρεία, αποφεύγοντας με αυτόν τον τρόπο τους διπλούς εισαγωγικούς δασμούς. Έτσι, η υπεράκτια εμπορική εταιρεία αγοράζει τα προϊόντα και τα πουλά αμέσως σε κάποια ξένη θυγατρική εταιρεία. Σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία, η τιμή πώλησης είναι πάντα πολύ υψηλότερη από την τιμή αγοράς, επειδή μέσω αυτής της συναλλαγής επιδιώκεται στην πραγματικότητα η μεταφορά των κερδών της θυγατρικής εταιρείας στην υπεράκτια εταιρεία, έτσι ώστε η θυγατρική να επωφεληθεί από τη χαμηλότερη φορολογία.

Μία άλλη λειτουργία των υπεράκτιων εμπορικών εταιρειών η οποία προωθεί τη φοροδιαφυγή είναι η αποφυγή της φορολόγησης των προμηθειών των αντιπροσώπων. Ουσιαστικά το τιμολόγιο που εκδίδεται από την υπεράκτια εταιρεία συμπεριλαμβάνει και την προμήθεια του αντιπροσώπου κάποιου χρηματοοικονομικού οίκου του εξωτερικού, για λογαριασμό του οποίου ενεργεί αυτή. Έτσι, ο αντιπρόσωπος λαμβάνει κανονικά την αμοιβή του χωρίς αυτή να μειωθεί λόγω της φορολογίας που θα του επιβαλλόταν λόγω του φορολογικού καθεστώτος της έδρας του.

- **Εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών**

Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο, οι εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών αναλαμβάνουν τη διαχείριση και τον έλεγχο ενός ομίλου. Και στην περίπτωση αυτή οι υπεράκτιες εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών μπορούν να

χρησιμοποιηθούν με απώτερο σκοπό τη φοροδιαφυγή. Έτσι, κεφάλαια μεταφέρονται από τη θυγατρική εταιρεία στην υπεράκτια, για να εφαρμοστεί σε αυτά ευνοϊκότερος φορολογικός συντελεστής. Παρόλα αυτά, οι υπεράκτιες εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών δεν είναι απαραίτητο να εδρεύουν σε κάποιο υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο και αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλές φορές να μην επιβάλλονται πρόσθετοι φόροι επί των προμηθειών που λαμβάνουν για τις υπηρεσίες τους από τις θυγατρικές εταιρείες.

- **Ναυτιλιακές εταιρείες**

Στις υπεράκτιες ναυτιλιακές εταιρείες παραχωρείται το δικαίωμα ναύλωσης σκαφών. Παρόλα αυτά, ούτε αυτό το είδος υπεράκτιων εταιρειών οφείλει να εντάσσεται σε κάποιο υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο και έτσι τα κέρδη που προκύπτουν από τη δραστηριότητά του φορολογούνται με το χαμηλότερο δυνατό φορολογικό συντελεστή. Με αυτόν τον τρόπο, η ναυτιλιακή εταιρεία αποφεύγει την υψηλή φορολόγηση που θα της επιβαλλόταν λόγω του φορολογικού καθεστώτος που επικρατεί στη χώρα που εδρεύει και της δίνεται η δυνατότητα εξάπλωσης των δραστηριοτήτων της χωρίς μεγάλο κόστος σε άλλες χώρες.

- **Εμπιστεύματα**

Οι υπεράκτιες εταιρείες που έχουν τη μορφή εμπιστευμάτων μπορούν εξίσου να χρησιμοποιηθούν με σκοπό τη φοροδιαφυγή. Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση που τα εμπιστεύματα χρειάζεται να αλλάξουν διαχειριστή μπορούν να μεταφερθούν σε κάποιο υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο, διευκολύνοντας με αυτόν τον τρόπο το

φορολογικό σχεδιασμό και αποφεύγοντας την υψηλή φορολόγηση του κεφαλαίου. Έτσι, οι υπεράκτιες εταιρείες διαχείρισης εμπιστευμάτων αποτελεί μία λύση, αφού η φορολόγηση δεν επηρεάζεται από την έδρα του διαχειριστή.

Από την άλλη, τα εμπιστεύματα που φιλοξενούνται σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα μπορούν να αξιοποιήσουν την ελάχιστη δημοσιοποίηση των στοιχείων τους, ενώ πολλές φορές μπορούν ακόμη και να απαλλαγθούν από κάθε πιθανή φορολογική επιβάρυνση. Στις περισσότερες των περιπτώσεων, τα εμπιστεύματα παραμένουν στα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα μέχρι τελικά να επαναπατριστούν στην χώρα προέλευσής τους.

Ακόμη, με τη σύναψη ειδικών όρων μπορεί να προβλεφθεί η μεταφορά των εμπιστευμάτων σε άλλο υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση, επιλέγοντας κάθε φορά το υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο που παρέχει την ευνοϊκότερη φορολογία.

- **Τραπεζικές εταιρείες**

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι υπεράκτιες τραπεζικές εταιρείες είναι συνήθως θυγατρικές εταιρείες μεγάλων τραπεζικών ομίλων και έχουν ως στόχο τη χρηματοδότηση διάφορων εταιρειών σε διεθνές επίπεδο, προσφέροντας στους πελάτες τους απαλλαγή από τους συναλλαγματικούς ελέγχους χάρη στο ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς που ισχύει στο υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο που εδρεύουν. Άλλες υπηρεσίες που προσφέρουν και προωθούν τη φοροδιαφυγή είναι οι προνομιακές καταθέσεις, στις οποίες δεν επιβάλλεται φορολογία, ενώ πολλές φορές επιλέγονται από πολλούς ιδιώτες για τη διαχείριση των διαθέσιμων κεφαλαίων τους.

Σε αυτές τις περιπτώσεις το τραπεζικό απόρρητο μπορεί προστατεύει πλήρως την ανωνυμία των πελατών τους. Έτσι, οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα εξοικονόμησης πόρων, οι οποίοι υπό διαφορετικές συνθήκες θα χρησιμοποιούνταν για φορολογικούς σκοπούς.

- **Εταιρείες επενδύσεων**

Οι υπεράκτιες εταιρείες επενδύσεων επενδύουν τα κεφάλαια που έχουν συσσωρευτεί σε αυτές. Είναι, λοιπόν σήνηθες, διάφορα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα να υπογράφουν συμβάσεις συνεργασίας με χώρες, έτσι ώστε να επενδύσουν τα χρήματα αυτά σε ομόλογα ή στα αντίστοιχα τραπεζικά ιδρύματα υπό ευνοϊκούς όρους. Στην περίπτωση δε των ομολόγων, αυτά δε φορολογούνται καθόλου, ενώ άλλες σχετικές επενδύσεις που μπορούν να γίνουν έτσι ώστε να αποφευχθεί η υψηλή φορολόγηση είναι τα αμοιβαία κεφάλαια, τα αποταμιευτικά σχήματα, τα επενδυτικά εμπιστεύματα κ.α.

- **Εταιρείες παροχής υπηρεσιών**

Οι υπεράκτιες εταιρείες παροχής υπηρεσιών εκμεταλλεύονται τα δικαιώματα αμοιβών ορισμένων ατόμων. Τα άτομα αυτά έχουν συνήθως υψηλές απολαβές και επιλέγουν αυτόν τον τρόπο για να ελαχιστοποιήσουν τη φορολογική επιβάρυνση, με άλλα λόγια χρησιμοποιούν τις υπεράκτιες εταιρείες παροχής υπηρεσιών έτσι ώστε να φοροδιαφύγουν. Οι υπεράκτιες εταιρείες παροχής υπηρεσιών λαμβάνουν σχετική αποζημίωση ως αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες τους και έτσι σιγά σιγά συγκεντρώνει μεγάλα ποσά, τα οποία επιστρέφονται στους πελάτες της αποφεύγοντας τη σχετική

φορολογική επιβάρυνση επί των κερδών που θα εφαρμοζόταν στη χώρα που είναι μόνιμοι κάτοικοι οι πελάτες. Η χρήση των υπεράκτιων εταιρειών παροχής υπηρεσιών είναι ένας απλός τρόπος φοροδιαφυγής ο οποίος ταυτόχρονα μπορεί και αυξάνει τα κέρδη, μειώνει τα έξοδα που θα δίνονταν σε φόρους και κατά συνέπεια δημιουργεί μεγαλύτερα κεφαλαιακά διαθέσιμα.

- **Εταιρείες υβρίδια**

Για την καλύτερη κατανόηση της λειτουργίας των υπεράκτιων υβριδικών εταιρειών θα χρησιμοποιηθεί ως παράδειγμα μίας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, στην οποία κατά την ίδρυσή της συνεισφέρεται ένα ποσό για τη δημιουργία του εταιρικού κεφαλαίου. Έτσι, από τους ιδρυτές αναλαμβάνεται και το αντίστοιχο εταιρικό μερίδιο που είναι αντίστοιχο με το ποσό που έχει επενδυθεί από τον καθένα από αυτούς. Το τελικό κεφάλαιο αποτελεί την εταιρική περιουσία, η οποία θα αξιοποιηθεί στα πλαίσια της λειτουργίας της εταιρείας. Τα κέρδη καθορίζονται και διαμοιράζονται σύμφωνα με το ποσοστό που έχει συνεισφέρει ο καθένας.

Με βάση την παραπάνω μορφή εταιρείας μπορούν να δημιουργηθούν υβριδικά εταιρικά σχήματα, τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν ως επιχειρηματικά εμπιστεύματα, με διαφορετική μορφή ως εταιρικά εργαλεία ή ακόμη και ως επενδυτικά εργαλεία, σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, απολαμβάνοντας ευνοϊκότερη φορολογία.

Έτσι, οι υπεράκτιες εταιρείες υβρίδια μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την αποφυγή της φορολογίας κληρονομιών, και ειδικότερα σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει κάποιος δεσμός γάμου ανάμεσα στα μέλη που κληρονομούν και στα μέλη

που πεθαίνουν. Παρόλα αυτά, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο είδος της εταιρείας υβρίδιο που θα επιλεγεί, καθώς αυτές οι υπεράκτιες εταιρείες παρουσιάζουν μεγάλη εξειδίκευση, ανάλογα με το σκοπό που εξυπηρετούν.

- **Δομές αντιπροσώπευσης**

Οι δομές αντιπροσώπευσης αποτελούν μία συνεργασία μίας υπεράκτιας εταιρείας και μίας εγχώριας εταιρείας. Η φοροδιαφυγή συνίσταται στη μεταφορά των συναλλαγών της εταιρείας-αντιπροσώπου κατευθείαν στην υπεράκτια εταιρεία, χωρίς αυτές οι συναλλαγές να καταγράφονται ως τμήμα συναλλαγών της εταιρείας αντιπροσώπου. Σε αυτήν την περίπτωση η υπεράκτια εταιρεία λαμβάνει μία προμήθεια για τις υπηρεσίες αντιπροσώπευσης που παρέχει, η οποία μπορεί να είναι ένα προκαθορισμένο ποσό ή ένα ποσοστό επί της κάθε συναλλαγής. Έτσι, στους λογαριασμούς της εταιρείας φαίνονται μόνο οι προμήθειες που παρακρατεί η υπεράκτια εταιρεία ως έξοδο και όχι το συνολικό ποσό που αντιπροσωπεύεται.

- **Εταιρείες ασφαλειών**

Οι υπεράκτιες εταιρείες ασφαλειών δημιουργούν ένα χαρτοφυλάκιο για κάθε πελάτη. Όταν έρθει η ώρα τα χρήματα να αποδοθούν στους δικαιούχους, τα κέρδη που προκύπτουν από τις επιλεγόμενες επενδυτικές δραστηριότητες, φορολογούνται μόνο κατά τη διανομή τους. Το διάστημα που μεσολαβεί από την τοποθέτηση των χρημάτων σε κάποια υπεράκτια εταιρεία ασφαλειών μέχρι το θάνατο του πελάτη, εάν πρόκειται για ασφάλεια ζωής, τα χρήματα αυτά φορολογούνται με το φορολογικό

σύστημα που ισχύει για την υπεράκτια εταιρεία και ο πελάτης αποφεύγει τη φορολόγηση.

- **Χρηματιστηριακές συναλλαγές**

Οι υπεράκτιες χρηματιστηριακές εταιρείες χρησιμοποιούνται πολύ συχνά με σκοπό την παράκαμψη των σχετικών περιορισμών που τίθενται από την κεφαλαιαγορά στους μεγαλομετόχους των εταιρειών που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Οι περιορισμοί αυτοί τίθενται με σκοπό τον περιορισμό των μεγαλομετόχων, έτσι ώστε να μην κάνουν χρηματιστηριακές κινήσεις που θα μπορούσαν να επιφέρουν μεγάλες ανόδους ή πτώσεις στο χρηματιστήριο. Έτσι, στις περιπτώσεις αυτές είναι σύνηθες να μεσολαβεί κάποια υπεράκτια χρηματιστηριακή εταιρεία, η οποία πραγματοποιεί τις συναλλαγές αυτές για λογαριασμό των μετόχων της. Με αυτόν τον τρόπο, τα ονόματα των πελατών δεν μπορούν να δημοσιοποιηθούν, αφού οι υπεράκτιες εταιρείες προωθούν την ανωνυμία. Αυτό έχει ως συνέπεια, τα σχετικά κέρδη που μπορεί να αποφέρει κάποια χρηματιστηριακή κίνηση να φορολογούνται με τον πολύ χαμηλό φορολογικό συντελεστή που επιβάλλεται στις υπεράκτιες εταιρείες, αποφεύγοντας την υψηλή φορολόγηση των πελατών στη χώρα την οποία διαμένουν.

3.3.2 Η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ένας τρόπος αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής στην περίπτωση των υπεράκτιων εταιρειών είναι η άμεση φορολογία, η οποία ανέκαθεν ήταν ένα ζήτημα το οποίο παρουσίαζε πολλές παραλλαγές στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό οφείλεται κυρίως στα διαφορετικά φορολογικά συστήματα, τα οποία επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος, στα πλαίσια πάντα της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Συνεπώς, οι φορολογικές διαφορές που παρατηρούνται ανάμεσα στις διάφορες χώρες ευνοούν τη δημιουργία φορολογικών παραδείσων, καθώς σε ορισμένες χώρες οι υπεράκτιες εταιρείες αντιμετωπίζονται ευνοϊκότερα. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κάνει σημαντικές προσπάθειες με σκοπό την άμβλυνση των διακριτικών μεταχειρίσεων προς τις υπεράκτιες εταιρείες, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η φοροδιαφυγή που προκύπτει από τη δραστηριότητά τους. Βασικός στόχος προς αυτήν την κατεύθυνση είναι η εναρμόνιση των φορολογικών συστημάτων των κρατών μελών, καθώς και η πρόβλεψη μίας συνεχούς συνεργασίας μεταξύ των συστημάτων των χωρών, έτσι ώστε να μειωθεί η φοροδιαφυγή (Μπάρμπας, 2009).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εναρμόνιση των άμεσων φόρων που επιβάλλονται στις υπεράκτιες εταιρείες. Οι σχετικές ευρωπαϊκές προσπάθειες βασίστηκαν στο νομικό πλαίσιο των άρθρων 114-117 ΣΛΕΕ, που αφορά στην προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών, αφού οι φορολογικές διαφορές που παρατηρούνται ανάμεσα στα κράτη μέλη επηρεάζουν σημαντικά τις επενδυτικές δραστηριότητες, καθώς και τις συνθήκες ανταγωνισμού στα πλαίσια της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. Εν τέλει, από τις σχετικές διαβουλεύσεις και διαπραγματεύσεις προέκυψαν οι εξής τέσσερις οδηγίες (Φορτσάκης, 2008):

1. *«Το κοινό φορολογικό καθεστώς για τις συγχωνεύσεις, διασπάσεις, εισφορές ενεργητικού και ανταλλαγές μετοχών που αφορούν εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών (Οδηγία 90/434/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2005/19/ΕΚ, οι οποίες καταργήθηκαν με την Οδηγία 2009/133/ΕΚ)»*

Με αυτήν την οδηγία έγινε μία προσπάθεια της εναρμόνισης διάφορων δυσμενών μεταχειρίσεων που εντοπίζονταν στις περιπτώσεις επιχειρησιακών μετασχηματισμών,

όταν αυτές διενεργούνται σε διακρατικό επίπεδο. Σκοπός της Οδηγίας είναι η ουδετερότητα του ανταγωνισμού, έτσι ώστε να ευνοηθεί η καλή και ομαλή λειτουργία της κοινής Ευρωπαϊκής αγοράς. Επιπρόσθετα, προβλέπονται μέτρα τα οποία είχαν σκοπό την εξάλειψη των επιμέρους φορολογικών καθεστώτων. Σε συνδυασμό με την άρση των φορολογικών εμποδίων για τις επιχειρήσεις που θέλουν να κάνουν κάποια αναδιάρθρωση, η Οδηγία αυτή ήρθε να αντικαταστήσει τις προηγούμενες.

Η κεντρική ρύθμιση της Οδηγίας προβλέπει την απαλλαγή των υπεράκτιων εταιρειών από τη φορολογία των υπεραξιών κατά το χρόνο εκτέλεσης τους, συγκεκριμένα στο άρθρο 4 παράγραφος 1. Επίσης, προβλέπει την απαλλαγή από την μεταγενέστερη φορολόγησή τους, όταν θα έχουν πραγματοποιηθεί ήδη οι διαρθρωτικές αλλαγές.

2. «Το κοινό φορολογικό καθεστώς για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών (Οδηγία 90/435/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από τις Οδηγίες 2003/123/ΕΟΚ και 2006/98/ΕΟΚ, οι οποίες καταργήθηκαν με την Οδηγία 2011/96/ΕΕ)»

Ο βασικός σκοπός αυτής της οδηγίας είναι η εξάλειψη κάθε πιθανής στρέβλωσης ή περιορισμού που μπορεί να προκύψει από τις διαφορές μεταξύ των φορολογικών συστημάτων που επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος, έτσι ώστε να διασφαλιστεί ένα επιθυμητό επίπεδο ανταγωνισμού και να λειτουργήσει με ευημερία τη ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά. Πιο συγκεκριμένα, με αυτήν την οδηγία αποφεύγεται η διπλή φορολόγηση κατά τη διανομή των κερδών των θυγατρικών εταιρειών που βρίσκονται σε ένα κράτος μέλος στις μητρικές εταιρείες που ενδέχεται να βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος.

3. «Το κοινό σύστημα φορολόγησης των τόκων και των δικαιωμάτων που καταβάλλονται μεταξύ των συνδεδεμένων εταιρειών διαφορετικών κρατών μελών (Οδηγία 2003/49/EK, όπως τροποποιήθηκε από τις οδηγίες 2004/66/EK, 2004/76/EK, 2006/98/EK)»

Η οδηγία αυτή είχε ως στόχο τη διευθέτηση του προβλήματος της ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης τόσο των τόκων όσο και των δικαιωμάτων που καταβάλλονται μεταξύ των εταιρειών, που παρόλα αυτά βρίσκονται εντός του ίδιου κράτους μέλους. Αφού αποφασίστηκε ότι τέτοιοι διαχωρισμοί δεν αρμόζουν στα πλαίσια μίας ενοποιημένης αγοράς, εκδόθηκε η σχετική οδηγία. Επιπρόσθετα, μέσω αυτής της οδηγίας, οι κυβερνήσεις έχουν το ελεύθερο να προβούν στην εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων έτσι ώστε να εμποδιστεί οποιαδήποτε απάτη ή κατάχρηση.

4. «Η φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις (Οδηγία 2003/48/EK, όπως τροποποιήθηκε από τις Οδηγίες 2004/66/EK και 2006/98/EK)»

Αυτή η οδηγία είναι εκείνη που ουσιαστικά στοχεύει άμεσα στην αποτροπή της φοροδιαφυγής, η οποία κατά βάση συντελείται κατά τη φορολόγηση των τόκων των αποταμιεύσεων που εισπράττονται από τους πολίτες του ενός κράτους μέλους, αλλά εισπράττονται από ένα άλλο κράτος μέλος. Όπως, έχει ήδη αναφερθεί, οι μεγάλες διαφορές μεταξύ των φορολογικών συστημάτων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γίνεται εμπόδιο στην ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων, η οποία είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της εσωτερικής αγοράς. Έτσι, κατά την εφαρμογή της εν λόγω

Οδηγίας η φορολόγηση των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις υπό μορφή τόκων καταβάλλονται κανονικά σε ένα κράτος, ενώ τα φυσικά πρόσωπα είναι κάτοικοι ενός άλλου κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

4.1 Οι υπεράκτιες εταιρείες στην Καραϊβική

Οι αγγλόφωνες χώρες της Καραϊβικής έχουν σε γενικές γραμμές πολύ ανοικτές οικονομίες, οι οποίες είναι ιδιαίτερα επιρρεπείς σε εξωτερικές κρίσεις. Υπό το ως της συνεχούς απελευθέρωσης του εμπορίου και της οικονομικής ολοκλήρωσης, μία σημαντική πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι χώρες αυτές είναι η εφαρμογή των κατάλληλων διαρθρωτικών αλλαγών, με στόχο οι οικονομίες τους να επιτύχουν υψηλότερο πραγματικό ρυθμό ανάπτυξης. Παρά το γεγονός ότι η δραστηριοποίηση πολλών από αυτών των οικονομιών έχει μετατοπιστεί από τη γεωργία προς τον τουρισμό και την παροχή υπηρεσιών, η απώλεια της πρόσβασης σε ειδικές αγορές στα πλαίσια του ελεύθερου διεθνούς εμπορίου, είχε αρνητικό αντίκτυπο στην απασχόληση και στο εξωτερικό ισοζύγιο των τρεχουσών συναλλαγών. Παράλληλα,, η περαιτέρω διαφοροποίηση της οικονομίας απαιτεί νέες επενδύσεις, μεταξύ άλλων, κυρίως στον τομέα των υποδομών και της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού.

Από την άλλη, οι χώρες που έχουν στρέψει την οικονομία τους προς τον τουρισμό, παρατηρούν ότι ο κλάδος αυτός δεν μπορεί να ανταποκριθεί απόλυτα στις οικονομικές τους ανάγκες, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διατηρηθεί η συνεχιζόμενη ανάπτυξη του κατά κεφαλήν εισοδήματος. Αυτό συμβαίνει κυρίως λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού από νέες χώρες που εισέρχονται στην αγορά και

από την ανάγκη για επενδύσεις σε υποδομές, που χωρίς αυτές όλη η χώρα γίνεται ευάλωτη σε φυσικές καταστροφές, όπως τυφώνες.

Ως αποτέλεσμα, πολλές από αυτές τις χώρες έχουν ασχοληθεί με την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων σε άλλους κλάδους ή εξειδικευμένες βιομηχανίες, όπως τα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, το διαδικτυακό παιχνίδι και οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

Τα οφέλη από την ίδρυση υπεράκτιων εταιρειών στις χώρες της Καραϊβικής έχουν φανεί από τους νεοεισερχόμενους στον κλάδο, δηλαδή από τις Μπαχάμες και από τα νησιά Κέιμαν, οι οποίοι συνειδητοποίησαν ότι ο κλάδος των υπεράκτιων εταιρειών απαιτούσε εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο και καλύφθηκε από εγχώριους υπαλλήλους. Επίσης, γενικότερα, τα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα είχαν τεράστιο θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία, ενώ προώθησαν και την αναβάθμιση και άλλων τομέων όπως τον τομέα παροχής υπηρεσιών και των υποδομών, οι οποίες χρειάζονταν επέκταση και αναβάθμιση.

Το μέγεθος των υπεράκτιων οικονομικών κέντρων στην Καραϊβική διαφέρει σημαντικά από περιοχή σε περιοχή ως προς το αντικείμενο δραστηριοποίησής τους. Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται αναλυτικά όλες οι χώρες και ο αριθμός των υπεράκτιων οικονομικών κέντρων.

Size of the Offshore Financial Sector 2000 and 2001¹

	<i>Number of International Business Companies</i>	<i>Number of Offshore Banks</i>	<i>Number of Offshore Banks with Onshore Affiliates</i>	<i>Number of Offshore Insurance Companies</i>	<i>Number of Trust Companies</i>	<i>Number of Gaming Companies</i>	<i>Foreign Sales Corporations</i>	<i>Mutual Funds</i>
ECCU Area								
Anguilla	1,876	1	0	18	6	0	0	0
Antigua and Barbuda ²	8,000	22	1	0	6	77	0	0
Dominica ²	7,536	5	0	2	5	6	0	0
Grenada ²	3,400	44	0	6	11	0	0	-
St. Kitts and Nevis ²	22,450	1	1	0	2,020	9	75	0
St. Vincent and the Grenadines ²	10,135	45	0	3	902	0	0	4
Rest of the Caribbean								
Bahamas	100,092	415	0	0	0	0	0	600
Barbados	3,399	45	0	239	0	0	2,857	0
British Virgin Islands ²	314,158	0	0	395	0	0	0	2,013
Cayman Islands	49,456	450	51	502	25,000	190	0	2,298

Εικόνα 2: Οι υπεράκτιες εταιρείες στην περιοχή της Καραϊβικής

Από τα μεγαλύτερα οργανωμένα κέντρα είναι οι Νήσοι Κέιμαν και οι Βρετανικές Παρθένες Νήσοι . Πιο συγκεκριμένα, οι Νήσοι Κέιμαν εκτιμάται ότι είναι το πέμπτο μεγαλύτερο υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο στον κόσμο. Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα νησιά Κέιμαν αντιπροσωπεύουν περίπου το 40% των υπεράκτιων τραπεζών.

Παρόλα αυτά, υπάρχει πολύ λίγη ανάλυση της συνεισφοράς των υπεράκτιων εταιρειών στην οικονομία της περιοχής, καθώς λόγω της εχεμύθειας που τηρείται κατά την ίδρυση και λειτουργία των υπεράκτιων επιχειρήσεων δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα τα απαραίτητα στοιχεία προς ανάλυση. Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η δομή του ύψους των συναλλαγών των υπεράκτιων εταιρειών σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέχει το κάθε κράτος. Όπως φαίνεται στο σχετικό πίνακα, παρουσιάζονται πολλές διαφορές ανάμεσα στις χώρες, γεγονός που εξηγείται με την προσπάθεια των νεοεισαχθέντων χωρών να ανταγωνιστούν τις υπόλοιπες χώρες.

Offshore Financial Centres Reporting Banks Cross-border Operations

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
(In billions of US dollars)						
Assets						
Reporting Offshore Centres	1,206	1,301	1,308	1,226	1,251	1,473
<i>Of which</i>						
Bahamas	109	129	144	146	173	155
Bahrain	17	18	23	24	30	32
Cayman Islands	262	339	401	423	480	553
Guernsey	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	56
Hong Kong	470	470	322	256	193	161
Jersey	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	135
Netherland Antilles	60	49	39	38	36	36
Singapore	287	296	268	224	220	217
Liabilities						
Reporting Offshore Centres	1,000	1,128	1,378	1,513	1,660	2,003
<i>Of which</i>						
Bahamas	127	152	153	203	239	236
Bahrain	19	19	28	24	24	30
Cayman Islands	322	371	427	470	532	623
Guernsey	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	73
Hong Kong	284	295	296	323	346	307
Jersey	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	186
Netherland Antilles	70	76	85	88	78	68
Singapore	178	215	249	251	227	278
(In Per Cent Total Assets)						
Reporting Offshore Centres	100	100	100	100	100	100
<i>Of which</i>						
Bahamas	9	10	11	12	14	11
Bahrain	1	1	2	2	2	2
Cayman Islands	22	26	31	35	38	38
Guernsey	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	4
Hong Kong	39	36	25	21	15	11
Jersey	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	9
Netherland Antilles	5	4	3	3	3	2
Singapore	24	23	20	18	18	15
(Total Assets per Capita, US\$ Millions)						
Bahamas	0.36	0.43	0.48	0.49	0.58	0.52
Bahrain	0.03	0.03	0.04	0.04	0.05	0.05
Cayman Islands	6.56	8.48	10.02	10.59	12.00	13.82
Guernsey	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0.80
Hong Kong	0.07	0.07	0.05	0.04	0.03	0.02
Jersey	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	1.5
Netherland Antilles	0.30	0.25	0.20	0.19	0.18	0.18
Singapore	0.07	0.08	0.07	0.06	0.06	0.06

Εικόνα 3: Οι οικονομικοί πόροι των υπεράκτιων εταιρειών στην Καραϊβική ανά 5.2 Οι υπεράκτιες εταιρείες στα νησιά Κέιμαν

4.2 Οι υπεράκτιες εταιρείες στα νησιά Κέιμαν

Οι νήσοι Κέιμαν αποτελούν μια αυτοκυριαρχούμενη υπερθαλάσσια εδαφική ιδιοκτησία του Ηνωμένου Βασιλείου. Δεδομένου αυτού λειτουργούν με μεγάλο βαθμό υποστήριξης όμως και επίβλεψης από το Ηνωμένο Βασίλειο, γεγονός που

αποτελεί καθυστερητικό για τους επιφυλακτικούς ιδιοκτήτες παγκόσμιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Από την άλλη πλευρά λόγω της ιδιόρρυθμης σύστασης τους ως παγκόσμιος προορισμός για υπεράκτιες εταιρίες διατηρούν ένα μεγάλο ποσοστό πολιτικής και οικονομικής αυτονομίας.

Λόγω της οικονομικής τους δραστηριότητας αποτελούν κράτος που έχει ένα από τα μεγαλύτερα κατά κεφαλήν εισοδήματα στην Καραϊβική (IMF, 2009). Αποτελούνται από τρία νησιά: Grand Cayman, Cayman Brac και Little Cayman με συνολική έκταση 100 τετραγωνικά μίλια και πληθυσμό 53.886 κατοίκους εκ των οποίων το 60% είναι Κέϊμανοι. Οι κύριοι τομείς της οικονομικής τους δραστηριότητας είναι η παροχή οικονομικών/επιχειρηματικών υπηρεσιών και ο τουρισμός.

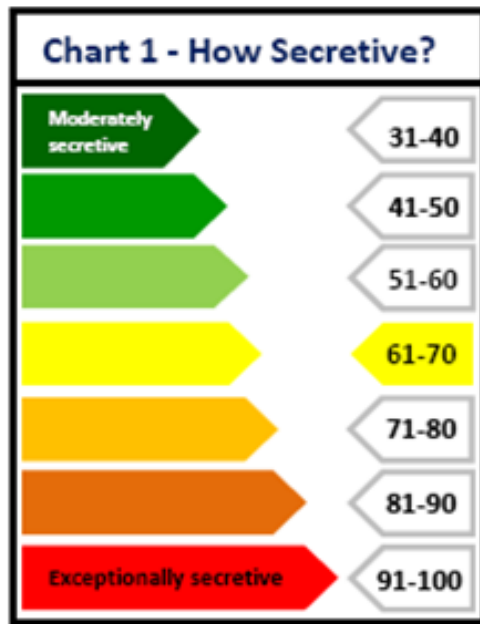
Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα ο αριθμός των οντοτήτων που υπάρχουν για τις κύριους οικονομικούς τομείς που επηρεάζουν την οικονομία των νήσων Κέϊμαν , είναι αρκετά υπολογίσιμα και παίζουν πρωταρχικό ρόλο στην οικονομική υπόσταση της αναπτυγμένης αυτής χώρας.

Table 2. Cayman Islands: Main Features of the Financial Sectors, September 2008

Investment Funds	Banks		Insurance	
Number of entities	Total assets (US\$ trillions)	Number of entities	Total assets (US\$ billions)	Number of entities
>9,000	1.8	279	35	777

Source: Cayman Islands Monetary Authority.

Πίνακας που αναφέρει τις συνιστώσες των οικονομικών τομέων για τους νήσους Κέϊμαν για το Σεπτέμβριο του 2008 (IMF, 2009)

**Γράφημα : Δείκτης ποσοστού
Μυστηκότητας για τους
νήσους Κέιμαν**

Αντιπροσωπεύοντας πάνω από το 4 τοις εκατό της παγκόσμιας αγοράς των υπεράκτιων εταιριών, οι νήσοι Κέιμαν καθίστανται ως ένας μεγάλος παίκτης σε σχέση με άλλα εξίσου μικρά νησιά με δικαιοδοσίες απορρήτου, παρόλα αυτά δεν είναι στην ίδια κλίμακα με τους τεράστιους παίκτες όπως το Λουξεμβούργο, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ.

Οι νήσοι Κέιμαν κατατάσσονται στην τέταρτη θέση του Δείκτη Χρηματοοικονομικής Μυστικότητας για το έτος 2013. Η κατάταξη αυτή πηγάζει από τον απόρρητο χαρακτήρα τους σε θέματα που αφορούν τις υπεράκτιες εταιρίες καθώς και στο μερίδιο τους στην παγκόσμια αγορά των υπεράκτιων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

(Montgomery, 2001) ⁱ

Το κανονιστικό καθεστώς των νήσων αυτών είναι ιδιαίτερα κατάλληλο για επενδυτικά κεφάλαια σχεδιασμένα για απαιτητικούς αγοραστές εφόσον υπάρχουν ελάχιστοι ρυθμιστικοί κανόνες που θα περιόριζαν τις επενδυτικές πολιτικές ή στρατηγικές. Ως κράτος δεν έχουν εταιρικό φόρο, φόρο εισοδήματος, φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, φόρο κληρονομιάς, φόρο δωρεάς, φόρο περιουσίας ή οποιαδήποτε άλλη φορολογία εφαρμόσιμη σε μια εταιρία που διεξάγει υπεράκτιες επιχειρήσεις. Ο φορολογικός σχεδιασμός αποτελεί εξαίρεση για εταιρίες που εδρεύουν στην περιοχή καθώς λαμβάνουν μια «Εξαίρεση Φορολογίας» η οποία χορηγείται για ένα διάστημα 20 ετών, στο οποίο οι εταιρίες απαλλάσσονται από κάθε μελλοντικό φορολογικό καθεστώς.

Άλλο ένα μεγάλο πλεονέκτημα του καθεστώτος των νήσων Κέϊμαν είναι ότι δεν υφίσταται κανένας έλεγχος ισοτιμίας σε εταιρίες με έδρα τα Κέϊμαν. Επίσης οι υπεράκτιες εταιρίες είναι ελεύθερες να αποκτούν, να κατέχουν και να πωλούν ξένο συνάλλαγμα και τίτλους, χωρίς περιορισμό. Επίσης, δεν υπάρχει περιορισμός σχετικά με την ιθαγένεια των διαχειριστών ή των μετόχων από τους οποίους αποτελείται η απαλλασσόμενη από φόρους υπεράκτια εταιρία. (Pearman, 2010) ⁱⁱ

Διαθέτοντας ένα καλό σώμα νομοθεσίας προσαρμοσμένο ειδικά στις επιχειρήσεις και στις σύγχρονες επιχειρηματικές πρακτικές, οι νήσοι Κέϊμαν, το ιδανικό μέρος για την εδραίωση μίας υπεράκτιας εταιρίας. Η νομοθεσία τους, αποφεύγει την «υπερ-ρύθμιση» (όπως τους κωδικούς εξαγοράς ή άλλους περιορισμούς) που συχνά βρίσκονται σε δικαιοδοσίες τρίτων. Το κύριο καταστατικό στους νήσους Κέϊμαν σε σχέση με τις εταιρίες είναι ο Εταιρικός Νόμος, ο οποίος είναι αρκετά ευέλικτος ώστε να επιτρέπει την τροποποίηση της ιδρυτικής πράξης και του καταστατικού μιας Κεϊμανής εταιρίας με σκοπό την συγχώνευση Κέϊμαν – μη Κέϊμαν εταιρίας, ακολουθώντας την πολιτική άλλων υπεράκτιων δικαιοδοσιών. Επιπλέον σύμφωνα με

την φορολογική αρχή, οι νήσοι Κέιμαν, έχουν μια αυξημένη ικανότητα να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με θέματα φορολογίας και όχι μόνο στην κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών, αλλά και σε άλλες δικαιοδοσίες.

Παρόλη της έλλειψης των άμεσων φόρων, τα περισσότερα κρατικά έσοδα προέρχονται από τέλη και υποχρεώσεις όπως εισαγωγικές εισφορές, τέλη άδειας εργασίας και εγγραφές στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, όμως τα Κέιμαν εξακολουθούν να προσφέρουν στις υπεράκτιες εταιρίες μια «ήπια» και «ευέλικτη» δημοσιονομική πολιτική.

Κάθε υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο προσπαθεί να απεικονιστεί το ίδιο ως «καθαρό», συνεργατικό και διαφανώς δικαιοδοτούμενο – και οι νήσοι Κέιμαν δεν αποτελούν εξαίρεση. Ο οργανισμός ΟΕCD τοποθέτησε σε λευκή λίστα τις νήσους Κέιμαν στο θέμα αξιοπιστίας τους και στο γεγονός ότι έχουν την δικαιοδοσία να λειτουργούν έτσι με την παγκόσμια συναίνεση των χωρών του κόσμου. Το νομισματικό συμβούλιο και το τμήμα Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών Εποπτείας ενταθήκαν στη Νομισματική Αρχή Νήσων Κέιμαν (CIMA), η οποία έχει σχεδιαστεί για να χειριστεί όλες σύνθετες απαιτήσεις της ρυθμίσεων οικονομικών δραστηριοτήτων στις νήσους. Ως εκ τούτου το εκτελεστικό όργανο όλων των χρηματοπιστωτικών θεμάτων των νήσων είναι η νομισματική Αρχή CIMA.

Στην αριστοκρατική πορεία τους τα Κέιμαν, έχουν συμπεριληφθεί σε πολλές από τις πιο σκανδαλώδεις μορφές του ξεπλύματος χρήματος, για αυτό το λόγο αντικατέστησαν τις έως τώρα στρατηγικές τους με πιο πολύπλοκες στρατηγικές που αφορούν εξελιγμένες θεσμικούς φορείς, αν και κατά κανόνα οι στρατηγικές αυτές βασίζονται στις «ήπιες» όμως ακόμα επιβλαβείς υπεράκτιες προσφορές, όπως την χαλαρότητα του δημοσιονομικού κανονισμού και την ανοχή της φοροδιαφυγής. Κατά

την αμυντική γραμμή που κρατούν οι νήσοι σε αυτές τις κατηγορίες τονίζουν επανειλημμένα σε άλλες Αρχές, όπως στο Λονδίνου και στο Ντέλαγουερ, να υποστηρίζουν ότι οι κανονισμοί και οι νόμοι τους είναι συχνά εξίσου γεμάτο εύκαμπτα σημεία, γεγονός που επαναθέτει τις ισορροπίες σε επίπεδο αντιπαραθέσεων.

Επιπλέον, οι νήσοι Κέιμαν είναι αναμφισβήτητα «καθαροί» σε σχέση με ορισμένα άλλα κράτη που έχουν δικαιοδοσία απόρρητου. Επίσης, αντιδρούν πιο γρήγορα από ό, τι πολλά κράτη στις διεθνείς πιέσεις - αν και όχι πάντα με επιθυμητούς τρόπους: όταν δεν υπάρχει ήδη ενεργή τους συμμόρφωση, επιδιώκουν να βρουν έξυπνους τρόπους να παρακάμψουν τις νέες πιέσεις, και μερικές φορές ακόμη και να επωφεληθούν από την προσφορά των παρακάμψεων για την οικονομική πολιτική από άλλους παράπλευρους παίκτες.

Συνολικά για τις νήσους Κέιμαν μπορεί να παραχθεί μία άποψη για τον λόγο που υποστηρίζουν τόσο πολύ τις υπεράκτιες εταιρίες και αυτό γιατί πριν την ύπαρξη τους οι βλέψεις για οικονομική ανάπτυξη στην περιοχή εκείνη ήταν ανύπαρκτη και ανέφικτη καθώς λόγω γεωπολιτικής θέσης, έλλειψης βασικών υποδομών και πολιτικής αδυναμίας. Αντιθέτως με την άφιξη των υπεράκτιων εταιριών, αναπτύχθηκε το βιοτικό επίπεδο των νήσων, με συνέπεια να αυξηθούν οι τιμές ακινήτων και να αναπτυχθούν τόσο ως κράτος που κατάφεραν να γίνουν ένα από τα σημαντικότερα οικονομικά κέντρα διεθνώς.

4.3 Οι υπεράκτιες εταιρίες στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η δραστηριοποίηση υπεράκτιων εταιριών είναι ένας νέος κλάδος που ξεκίνησε τη δραστηριοποίησή του από Έλληνες ιδιοκτήτες κατά βάση. Ο κύριος λόγος της ύπαρξης του φαινομένου είναι η ευνοϊκή οικονομική συγκυρία και ο διαμοιρασμός του πλούτου σε πολλά κοινωνικά επίπεδα.

Οι τομείς που δραστηριοποιούνται οι υπεράκτιες εταιρίες εντός του ελλαδικού χώρου, κυμαίνονται σε πολλά επίπεδα όπως τα εξής: ναυτιλιακά (σκάφη αναψυχής/εμπορικά) , εμπορικά (εμπορικές συναλλαγές, εισαγωγές/εξαγωγές, εμπορικοί αντιπρόσωποι, υπερτιμολογήσεις), κτηματομεσιτικά, χρηματιστηριακά, ίδρυση εταιριών στην Ελλάδα, ξενοδοχειακά, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, γενικότερα σε μια πληθώρα επιλογών.

Στην Ελλάδα δεν ισχύουν οι ίδιοι κανονισμοί που υφίστανται σε όλους τους φορολογικούς παραδείσους, καθώς λόγω του γραφειοκρατικού χαρακτήρα του κράτους, υπάρχουν αρκετοί περιορισμοί που αποθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να εδρεύσουν στην χώρα. Επίσης το μη φορολογικό καθεστώς δεν παρέχεται με την άνεση που αναφέρθηκε για τους νήσους Κέιμαν και γενικά για τους μεγάλους παίκτες της κατηγορίας αυτής, αυτό αποτελεί ακόμα ένα δείγμα για τον λόγο που η Ελλάδα δεν αποτελεί την πρώτη επιλογή ως εμπορικό και οικονομικό κέντρο των υπεράκτιων εταιριών.

Βέβαια λόγω της διαφθοράς και της έλλειψης διαφάνειας που διακατέχει το ελληνικό σύστημα μετέτρεψαν την Ελλάδα σε πλασματικό φορολογικό παράδεισο για θέματα αγοροπωλησιών κτημάτων και στρεμμάτων γης μεγάλης αξίας καθώς και στον τομέα μισθώσεων ακινήτων. Οι κύριοι λόγοι για τους οποίους αρκετές υπεράκτιες εταιρίες εκμεταλλεύτηκαν την φορολογική απαλλαγή χωρίς τα επαρκή στοιχεία για την

διεκπεραίωση μιας τέτοιας πράξης είναι η έλλειψη φορολογικών ελέγχων και η έλλειψη ελέγχου των στοιχείων των εταιριών αυτών.

Η έλλειψη προσωπικού σε αρκετές δημόσιες υπηρεσίες καθώς και οι λαθεμένες εκτιμήσεις των οργάνων της τάξης να πατάξουν την φοροδιαφυγή ξεκινώντας από τους πολίτες, έκαναν κτηματομεσιτικές / εφοπλιστικές και άλλων ειδών εταιρίες να δημιουργούν υπεράκτιες θυγατρικές γλυτώνοντας τεράστια χρηματικά ποσά φόρων.

Σε ποικίλες περιοχές της Ελλάδας βίλες και οικόπεδα αγοράζονταν από εταιρίες που είχαν έδρα σε διάφορους φορολογικούς παραδείσους με πλούσιους Έλληνες ιδιοκτήτες, με σκοπό την ελάφρυνση φόρου. Η διαφθορά όμως συνεχίζεται και στα εκτελεστικά για τους ελέγχους όργανα, καθώς ουδέποτε έγινε έλεγχος σε κοσμικά πρόσωπα με αποτέλεσμα ο αριθμός των υπεράκτιων εταιριών που είναι δηλωμένες στην Ελλάδα να ανέρχεται τις 21.065 εκ των οποίων μόλις οι 16.580 είναι ενεργές (οι 10.000 από αυτές καταγίνονται με την ναυτιλία και οι υπόλοιπες πραγματεύονται με τα κτηματομεσιτικά σε κοσμοπολίτικα θέρετρα όπως η Μύκονος, η Σαντορίνη, η Ρόδος, η Χαλκιδική κα.) Παρότι όλες είναι υποχρεωμένες να υποβάλουν δηλώσεις φόρου ακινήτων, το 2012 μόλις 965 το έκαναν καταθέτοντας το ποσό των 300 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ το 2011 είχαν εμφανιστεί να κατατίθενται 900 εκατομμύρια ευρώ και το 2010 3,4 δις ευρώ) . Στον παρακάτω πίνακα, φαίνονται οι φορολογικές δηλώσεις των υπεράκτιων εταιριών, όπου το αξιοπερίεργο είναι ότι ενώ οι εταιρίες πληθαίνουν, οι δηλώσεις μειώνονται σταδιακά. Καθώς μειώνονται οι δηλώσεις, μειώνονται και οι φόροι που καταβάλλονται, με συνέπεια να μειώνονται και τα έσοδα του κράτους. Γεγονός που πληγεί γενικά την οικονομία της Ελλάδας δεδομένου την ανάγκη της για δημοσιονομική πολιτική που θα πρέπει να μαζέψει όσα περισσότερα έσοδα μπορεί και να έχει όσο τα μεγαλύτερα δυνατά έσοδα για να μπορέσει να τερματίσει τα μνημόνια και τα προγράμματα λιτότητας.

ΕΤΟΣ	ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 16580 ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟΣ ΦΟΡΟΣ
2003	383 δηλώσεις	4,8 εκατ. ευρώ
2004	411 δηλώσεις	3,6 εκατ. ευρώ
2005	352 δηλώσεις	3 εκατ. ευρώ
2006	311 δηλώσεις	3,1 εκατ. ευρώ
2007	275 δηλώσεις	2,8 εκατ. ευρώ
2008	239 δηλώσεις	3,4 εκατ. ευρώ
2009	201 δηλώσεις	3,4 εκατ. ευρώ
2010	1.177 δηλώσεις	3,4 εκατ. ευρώ
2011	998 δηλώσεις	877.651 ευρώ
2012	965 δηλώσεις	345.201 ευρώ

Πίνακας: Παρουσίαση φορολογικών δηλώσεων των υπεράκτιων εταιριών για τα έτη 2003-2012

(Πηγή: <http://www.defencenet.gr>)ⁱⁱⁱ

Αργότερα εν καιρώ χρηματοοικονομικής κρίσης, οι αρχές που είναι αρμόδιες για την φοροδιαφυγή άρχισαν να κάνουν περισσότερους και αυστηρότερους ελέγχους αλλά γενικά ακόμα και στους κυβερνητικούς αντιπροσώπους της χώρας δεν υπάρχει η ελπίδα ότι οι υπεράκτιες εταιρίες θα λειτουργούν με τον σωστό τρόπο. Όπως δήλωσε και ο γενικός γραμματέας Διαφάνειας του υπουργείου Δικαιοσύνης Γ. Σούρλας

Στην ημερίδα με θέμα «Διαφάνεια και υπεράκτιες εταιρείες»: *«κατέστη σαφές πως ούτε πάταξη της διαφθοράς μπορεί να επιτευχθεί, ούτε διαφάνεια να επικρατήσει όσο η διεθνής κοινότητα διατηρεί νομοθετικά πλαίσια όπως αυτό της ιδρύσεως των υπεράκτιων εταιρειών σε διάφορες χώρες».*

Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα διαφθορά που υπήρξε με αυτές τις φορολογικές απάτες κατά το έτος 2009 έστεφε τη χώρα ως «πρωταθλήτρια» στα ποσοστά διαφθοράς μεταξύ των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών που έχουν ποσοστά του εν λόγω δείκτη.

Χώρα	Συμμετοχή τουλ. 1 μέλους του νοικοκυριού σε περίπτωση δωροδοκίας και φοροδιαφυγής για το έτος 2009
Αυστρία	2%
Βουλγαρία	5%
Δανία	1%
Φινλανδία	2%
Ελλάς	18%
Ουγγαρία	14%
Ισλανδία	2%
Ισραήλ	1%
Λιθουανία	30%
Λουξεμβούργο	4%
Ολλανδία	1%
Νορβηγία	2%
Πολωνία	4%
Πορτογαλία	2%
Ρουμανία	14%
Ισπανία	2%
Ελβετία	1%
Ηνωμένο Βασίλειο	3%

Πίνακας: Η Έκταση του Φαινομένου της Διαφθοράς (Transparency International, (2009))^{iv}

Στην περίπτωση της Ελλάδας, η ύπαρξη υπεράκτιων εταιριών, έγινε «αγκάθι» για το κράτος και τα οικονομικά του καθώς μέσω των εταιριών αυτών ήρθαν σε έξαρση όλα τα κακώς κείμενα της υποδομής του κράτους. Μερικά από αυτά είναι τα εξής:

- Μέσω της παροχής της δυνατότητας φοροαπαλλαγής, δίνεται η δυνατότητα σε απαλλαγή από φόρους μεταβίβασης, κληρονομιάς κα σε όποιον δημιουργήσει μια υπεράκτια εταιρία να καταχραστεί αυτή τη παροχή.
- Στην περίπτωση των υπεράκτιων εταιριών καταργείται το «πόθεν έσχες» για τους μετόχους τους με αποτέλεσμα να γίνεται ανενόχλητα ζέπλυμα μαύρου χρήματος που προέρχεται από παρανομίες, εμπόριο όπλων, ναρκωτικά κ.α.

- Αξιωματούχοι που διαπλέκονται σε υπεράκτιες εταιρίες μπορούν να δρουν ανενόχλητα και να μην δηλώνουν και εν τέλει να φορολογούνται για τα πραγματικά τους έσοδα, εφόσον τους παρέχεται η δυνατότητα της πλήρους ανωνυμίας.
- Το μεγαλύτερο αγκάθι που υπάρχει στην καρδιά του δημοσιονομικού της χώρας ελλείμματος προέρχεται από τη δημιουργία υπεράκτιων εταιριών καθώς μέσω των εταιριών αυτών παρέχεται η δυνατότητα της υπερτιμολόγησης ή μείωσης φορολογικών κερδών σε άτομα που θέλουν να καταχραστούν δημόσιο χρήμα που αποτελεί πολλά δις ευρώ και εν μέρει είναι ένα μεγάλο ποσοστό του χρέους της χώρας.

4.4 Οι υπεράκτιες εταιρείες στην Κύπρο

Η Κύπρος μέχρι πρότινος ήταν επίσης ένας φορολογικός παράδεισος και ένα χρηματοοικονομικό κέντρο στην Μεσόγειο, για υπεράκτιες εταιρίες. Η γενική ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού τομέα προήλθε μετά από πολλά δεινά που αντιμετώπισε καθώς η αρχή έγινε μετά την τούρκικη εισβολή το 1974, καθώς το 80% των παραγόντων που παρήγαγαν οφέλη στα οικονομικά του κράτους (υδάτινοι πόροι, τουριστικές υποδομές, εδάφη, ακτές και πάνω από όλα το 40% του πληθυσμού της), με αποτέλεσμα ο τουρισμός, ο δημόσιος τομέας και η υψηλή ποιότητα παροχής υπηρεσιών να είναι η μόνη διέξοδος για ανάπτυξη.

Λόγω της γεωπολιτικής της θέσης η Κύπρος εκμεταλλευόταν τις διάφορες κρίσεις και πολέμους που γινόταν στις γύρω περιοχές καθώς κρατούσε κεφάλαια από τις πληγείσες περιοχές. Πέρα από αυτό μετά από την ένταξη της χώρας στην ΕΕ και την

ευρωζώνη άρχισε να προσφέρει την αίσθηση ασφάλειας και μακροχρόνιας οικονομικής σταθερότητας για τους διεθνείς επενδυτές, κάνοντας τον χρηματοπιστωτικό της τομέα άκρως αναπτυσσόμενο. Επιπλέον άλλοι παράγοντες που επηρέασαν την χρηματοπιστωτική πορεία του κυπριακού συστήματος ο χαμηλός εταιρικός φορολογικός συντελεστής και τα υψηλά επιτόκια όπως και η καλή στελέχωση του νησιού με υψηλά εκπαιδευμένο προσωπικό σε εταιρίες χρηματοπιστωτικού περιεχομένου.

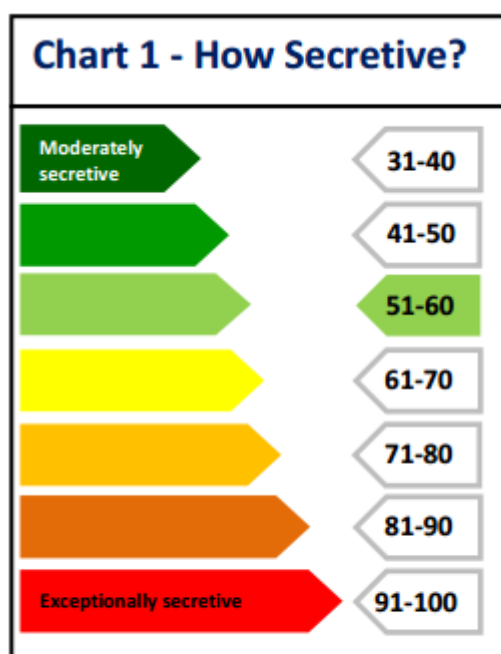
Άλλος ένας παράγοντας είναι η ύπαρξη κατάλληλου νομικού και θεσμικού πλαισίου που υποστηρίζει την ίδρυση υπεράκτιων εταιριών. Οι ρυθμίσεις που θέτει το καθεστώς αυτό είναι άκρως ευνοϊκές καθώς τα κεφάλαια που έχουν οι εταιρίες αυτές είναι εμπιστευτικά, δεν υπάρχει ελάχιστο κεφάλαιο που θα πρέπει να είναι καλυμμένο κατά την δημιουργία της εταιρίας και επίσης οι ιδιοκτήτες των υπεράκτιων εταιριών μπορούν να διατηρούν την ανωνυμία τους στα επίσημα αρχεία θέτοντας εμπιστευματοδόχους μετόχους και διευθυντές.

Η Ρωσία ήταν από τους βασικούς μετόχους στην ανάπτυξη της Κύπρου και του χρηματοπιστωτικού της συστήματος. Για λόγους όπως οι προαναφερθέντες και άλλοι όπως το θερμό μεσογειακό της κλίμα, την έξυπνη τουριστική της πολιτική με τις ρώσικες αναγραφές, το κοινό θρησκευτικό δόγμα και τέλος της απόκτησης υπηκοότητας/visa κάνοντας ακριβές αγορές ακινήτων. Η στενή συνεργασία Ρωσίας – Κύπρου αποτέλεσε μια μεγάλη «ανάσα» στην κυπριακή οικονομία. Ο οικονομικός λόγος της συνεργασίας αυτής από την πλευρά της Ρωσίας έχει να κάνει με την διαδρομή των ρώσικων κεφαλαίων από την Κύπρο στην Ρωσία είτε σε άλλους προορισμούς με στόχο την φορολογική ελάφρυνση. Για αυτό το λόγο ο μεγαλύτερος κίνδυνος και φόβος για τους Ρώσους επενδυτές δεν ήταν το «κούρεμα» των καταθέσεών τους (μόνο οι μεσαίοι επενδυτές είχαν αυτό το φόβο) όσο ο έλεγχος των

λογαριασμών και το «πάγωμα» της κίνησής τους που αποτελεί ένα μεγάλο εμπόδιο για την φοροαποφυγή και εν μέρει την ανάπτυξη της ρωσικής επιχειρηματικότητας.

Με την χρηματοοικονομική κρίση που έχει η Κύπρος, όπως και όλες οι νότιες ευρωπαϊκές χώρες της Μεσογείου, αναγκάστηκε να ζητήσει βοήθεια από το Eurogroup, το οποίο αρχικά προέβλεπε μόνο «κουρέματα» στις καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας με αντάλλαγμα την βοήθεια ύψους 10 δις ευρώ και την επιβολή μέτρων ύψους 4.5% του ΑΕΠ, η πρόταση όμως αυτή απορρίφθηκε. Η δεύτερη απόφαση του Eurogroup σχετικά με το θέμα της Κύπρου προέβλεπε την ίδια οικονομική βοήθεια, με διαφορά την υπογραφή μνημονίου καταστρέφοντας έτσι την ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού της τομέα καθώς αρχικά μειώθηκε ώστε να συμμορφώνεται με τον μέσο όρο της ευρωπαϊκής ένωσης. Επιπλέον, ασκείται από ανεξάρτητα σώματα μεγαλύτερος έλεγχος με στόχο να καταπολεμηθεί το «μαύρο χρήμα» και μέσω της αύξησης των εταιρικών φόρων όπως και η συγχώνευση των τραπεζών της στον ελλαδικό χώρο (Λαϊκή, Κύπρου και Ελληνική) με την Τράπεζα Πειραιώς (αφού φυσικά γίνει η ανακεφαλαιοποίησή τους από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας με 1 δις ευρώ και 500 εκ. ευρώ από το κυπριακό δημόσιο). Αυτή η πράξη ήταν και η αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης και ο εφιάλτης των υπεράκτιων εταιριών που δρούσαν στο νησί. Βέβαια, σαφώς υπήρχαν και άλλες λύσεις για την «εξυγίανση» των τραπεζών της Κύπρου και του χρηματοπιστωτικού της συστήματος όπως η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών μέσω του ESM, πράγμα που θα σήμανε τις «καμπάνες» στην διαφθορά που επικρατούσε στην χώρα αλλά από την άλλη πλευρά θα ήταν η αρχή της πλήρους τραπεζικής ενοποίησης Κύπρου - Ε.Ε. Μια άλλη λύση θα ήταν η λήψη μέτρων εξυγίανσης στις διεφθαρμένες τράπεζες χωρία όμως αυτό να επιφέρει αλλαγή στα δεδομένα των καταθέσεων των μη διεφθαρμένων συναλλασάντων. Η πρόταση αυτή αν και

προφανής δεν εφαρμόστηκε ποτέ καθώς το κεφάλαιο των τραπεζών και τα οφέλη τους από αυτή τη κατάσταση του φαινομένου της φοροδιαφυγής ήταν τεράστια και στην ουσία όλοι όσοι συναναστρέφονταν με μεγάλα τραπεζικά ποσά, ανεξάρτητα από το επάγγελμά τους και τα έσοδά τους, συμμετείχαν σε τέτοιου είδους παράνομες δραστηριότητες.

**Γράφημα : Δείκτης ποσοστού
Μυστικότητας της Κύπρου**

Η Κύπρος κατατάσσεται στην 41η θέση σχετικά με το Δείκτη Χρηματοοικονομικής Μυστικότητας για το 2013. Η κατάταξη αυτή πηγάζει από την αξιολόγησή της με 52 βαθμούς απορρήτου από το ανώτερο όριο των 100, γεγονός που την τοποθετεί στο χαμηλό προς μεσαίο όριο του Δείκτη. Η βαθμολογία της αυτή είναι πολύ λογική δεδομένου της κρίσης που διανύει και της καταπίεσης που έχει από τους ξένους ελεγκτικούς φορείς. Το 52 τοις εκατό απόρρητο με το οποίο βαθμολογήθηκε η Κύπρος δείχνει ότι θα πρέπει να κάνει ακόμα σημαντική πρόοδο ως προς την προσφορά ικανοποιητικής οικονομικής διαφάνειας. Αν θέλει να διαδραματίσει πλήρως

το ρόλο της στη σύγχρονη οικονομική κοινότητα, θα πρέπει να αναλάβει δράση για να εμποδίσει και να αποτρέψει τις παράνομες χρηματοοικονομικές ροές, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστευτικών ροών που προέρχονται από πόρους φοροδιαφυγής, επιθετικές πρακτικές φοροαποφυγής, διεφθαρμένες πρακτικές και εγκληματικές δραστηριότητες, όπου διαφέρουν των αποδεκτών διεθνών προτύπων. (Tax Justice Network, 2013)

4.5 Οι υπεράκτιες εταιρείες στο Βανουάτου

Το Βανουάτου με πληθυσμό 215.000 είναι ένα από τα λίγα κέντρα οικονομικής δραστηριότητας πολλών υπεράκτιων εταιριών. Ο λόγος που έγινε αυτό είναι γιατί από παλαιότερα με την Αγγλο-γαλλική συγκυριαρχία είχε ξεκινήσει η γενική υπεράκτια οικονομική δραστηριότητά του. Εξελισσόμενο πλέον, είναι ένας καθαρά φορολογικός παράδεισος στην περιοχή του Ειρηνικού που δεν έχει άμεση φορολογία για κανένα είδος σχετικά τόσο με τους πολίτες όσο και με τους κατοίκους ημεδαπής. Περαιτέρω, τα ανοικτά χαρακτηριστικά της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της απουσίας ελέγχων συναλλάγματος, σε συνδυασμό με το αφοσιωμένο σκεπτικό της προηγούμενης κυβέρνησης όλα αυτά τα χρόνια με στόχο να είναι το κράτος ένας πλήρης φορολογικός παράδεισος, ανεξάρτητα από τις πολιτικές τους διαφορές, έχουν κάνει Βανουάτου, μια χώρα μηδενικού φόρου και έναν άκρως δημοφιλή προορισμό για κεφάλαια στάθμευσης από επενδυτές προερχόμενους από χώρες με υψηλή φορολογία.

Πέρα από τις υπεράκτιες δραστηριότητες ο πληθυσμός του Βανουατού οικονομικά στηρίζεται σε καλλιέργειες ρίζας, εμπορία ράντζων και σε αλιευτικές δραστηριότητες

τα οποία παρέχουν τα προς το ζην στο 80% περίπου του πληθυσμού. Η παραγωγική βάση του κράτους είναι μικρή και περιορίζεται στην επεξεργασία ελαίου καρύδας με βάση τα σαπουνία και τα απορρυπαντικά, και τα μπισκότα και τα ψωμιά. Η χώρα όμως πέρα από αυτές τις δυνατότητες, όντας ένας φορολογικός παράδεισος παρέχει την δυνατότητα νηολόγησης πλοίων. (Van Fossen, 2002) Επιπρόσθετα με την απουσία όλων των μορφών φορολογίας, συμπεριλαμβανομένου του ατομικού φόρου, του φόρου εισοδήματος, του φόρου περιουσίας, κληρονομιάς και δωρεάς, έκαναν το Βανουάτου ένα καθαρά αφορολόγητο καταφύγιο που κυριαρχείται από τουριστικές δραστηριότητες, δίνοντας ανάσα και στήριξη στην οικονομία του κράτους.

Οι εξελίξεις αυτές μάλιστα είχαν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση μιας διπλής οικονομίας, με ιδρύματα υπεράκτιων εταιριών στην Πορτ Βίλα, την πρωτεύουσα της χώρας που βρίσκεται στο κύριο νησί του κράτους ονόματι Εφάτ και με εμπορικό τουρισμό, που περιορίζονται στο Πορτ Βίλα και το μεγάλο νησί ονόματι Σάντο. Το υπόλοιπο του Βανουάτου εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από γεωργικές παραγωγές με σκοπό τη διαβίωσή τους

Το Βανουάτου έχει ένα καθεστώς σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας, η οποία έχει υπηρετήσει τη χώρα καλά. Δεδομένου ότι οι περισσότερες από τις εισαγωγές προέρχονται από την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία, οι νομισματικές αυτές πολιτικές έχουν στόχο την καταπολέμηση του πληθωρισμού και έτσι ο πληθωρισμός έχει διατηρηθεί σε χαμηλά επίπεδα. Όντας μια μικρή χώρα χωρίς ορυκτούς πόρους και με περιορισμένη εμπορική γεωργία, το Βανουάτου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές που κυμαίνονται από τα τρόφιμα, τα ποτά, τα καύσιμα, τα βασικά αγαθά και την μεταφορά μηχανημάτων και εξοπλισμού. Οι εξαγωγές του Βανουάτου έχουν βόειο κρέας, κοπριά, κακάο και «κάβα», ένα μη-ναρκωτικό ποτό που παράγεται από την καλλιέργεια ριζών. Τα έσοδα από τις εξαγωγές είναι πολύ

λιγότερα από ό, τι από τις εισαγωγές, με αποτέλεσμα το εμπορικό ισοζύγιο να παραμένει πάντα αρνητικό (Jayaraman T.K. & Choong, (2008)).

Ωστόσο, τα κέρδη τουρισμού και οι σταθερά ενισχυμένες εισροές τα τελευταία χρόνια, μέσω εμβασμάτων κυρίως, παρείχαν ουσιαστική στήριξη ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της χώρας, ελαχιστοποιώντας τις πιέσεις επί της σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας (Jayaraman T.K.& Ward, 2006)

Η αξιολόγηση από το IMF (International Monetary Fund, 2008) δείχνει ότι με την ισχυρή ανάπτυξη στους τομείς του τουρισμού, των κατασκευών και των αυξημένων εισροών βοήθειας, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 6,6 τοις εκατό το 2008. Ο πληθωρισμός αυξήθηκε από 4,1 τοις εκατό το 2007 σε 5,8 τοις εκατό το 2008, αντανακλώντας επιπτώσεις με υψηλότερες διεθνείς τιμές των τροφίμων και των καυσίμων, με υψηλότερες πιστωτικές επεκτάσεις και αύξηση των κρατικών δαπανών. Παρά την αύξηση των δαπανών, το δημοσιονομικό πλεόνασμα αυξήθηκε σε 2,3 τοις εκατό του ΑΕΠ, λόγω του σημαντικού κυρίως για τις επιδόσεις στα έσοδα, ΦΠΑ, αντικατοπτρίζοντας την έντονη οικονομική δραστηριότητα.

Ο Χρηματοπιστωτικός τομέας του Βανουάτου περιλαμβάνει την RBV(Reserved Bank of Vanuatu), ακόμα τέσσερις εμπορικές τράπεζες (μια κρατική τράπεζα, μια τοπική τράπεζα και δύο ξένες τράπεζες ,συγκεκριμένα τις Westpac και ANZ), επίσης μια σειρά από ασφαλιστικές εταιρείες και εταιρίες με «trust», επιπλέον έχει την VNPF και πολλά μικρότερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα ο χρηματοπιστωτικός τομέας στο Βανουάτου στηρίζεται στον υπεράκτιο τομέα.

Financial Sector Institutions	Assets (billion of vatu)	Percent in Total Assets	Number of Institutions	Percent of GDP
Commercial Banks	43.1	11.2	5	147.2
Of which: State controlled	2.7	0.7	1	8.5
Non-bank financial institutions	–	–	–	–
Offshore banks	337.5	87.9	36	1061.3
Insurance companies	0.5	0.1	3	1.6
Pension funds	3.1	0.8	1	9.7
Total	384.2	100.0	45	1219.8

Πίνακας: Ο χρηματοπιστωτικός τομέας του Βανουάτου

Το 2001, μετά από μια συγχώνευση, ο αριθμός των εμπορικών τραπεζών μειώθηκε σε τέσσερα. Προς το παρόν, η μεγαλύτερη τράπεζα διαθέτει σχεδόν το 70 τοις εκατό του συνολικού ενεργητικού των τραπεζών.

Η Reserve Bank of Vanuatu (RBV), η οποία χαλάρωσε τη νομισματική της πολιτική το Δεκέμβριο του 2008 (Reserve Bank of Vanuatu, 2008) αντιμετωπίζει τώρα τις επιπτώσεις της παγκόσμιας ύφεσης στην Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία, οι οποίες ήταν οι μεγαλύτερες πηγές εσόδων του Βανουατού από τον τουρισμό και τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Υπάρχουν ενδείξεις ότι οι νέες κατασκευαστικές δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από μεγάλες εισροές κεφαλαίων από την Αυστραλία και σε μικρότερο βαθμό από τη Νέα Ζηλανδία, έχουν αρχίσει να επιβραδύνονται. Παρά το γεγονός ότι οι αφίξεις τουριστών συνέχισαν να παραμένει ισχυρές, οι δαπάνες των τουριστών ήταν σε παρακμή. Η αύξηση του ΑΕΠ ήταν της τάξης του 3-4 τοις εκατό το 2009 όμως ανέκαμψε στη συνέχεια.

Οι προσπάθειες των χωρών του ΟΟΣΑ και των Ηνωμένων Πολιτειών από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 με στόχο να μειωθεί το ξέπλυμα χρήματος έχουν οδηγήσει στη μείωση του αριθμού των υπεράκτιων τραπεζών από 103 που ήταν το 1990 σε 34 που έγιναν στο τέλος του 2001, κατά την περίοδο που υπήρχαν επίσης 10 εταιρείες

εμπιστευμάτων «trust» ενσωματωμένες ως εγχώριες εταιρείες, αλλά κυρίως παρέχοντας υπεράκτιες υπηρεσίες, και 15 ασφαλιστικές εταιρείες με την ίδια δραστηριότητα. Το ενδιαφέρον του ΟΟΣΑ για τη μείωση της φοροδιαφυγής και η διέλευση του πρώτου νόμου Patriot από τις Ηνωμένες Πολιτείες το 2001, είχαν ως αποτέλεσμα για αυτές τις οργανώσεις που «ζέπλεναν» χρήμα να τεθούν αυξητικά υπό έλεγχο. Αλλά οι ρυθμιστικές απαιτήσεις αυτές παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό σε εθελοντική βάση, κοινώς τίποτα δεν άλλαζε ριζικά. Το βάρος ήταν στις όχθες των υπεράκτιων εταιριών που δρούσαν στον ειρηνικό καθώς έπρεπε να αναφέρουν τους πελάτες τους για τις ύποπτες συναλλαγές. Σε κάθε περίπτωση, περίπου 4.500 διεθνείς εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες στο Βανουάτου απλώς καταβάλλουν τα ετήσια τέλη εγγραφής και παραμένουν εντελώς ανεξέλεγκτες. Μέχρι το 2002, οι υπεράκτιες τράπεζες ήταν υπό επιτήρηση και επόπτευση από την Επιτροπή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών. Από τότε υπήρξε μια περαιτέρω μείωση του αριθμού των υπεράκτιων ιδρυμάτων.

Από το 2009, το υπεράκτιο χρηματοπιστωτικό κέντρο του Βανουάτου περιλαμβάνει 24 υπεράκτιες τράπεζες με άδειες υπεράκτιας τραπεζικής και 16 ασφαλιστικές εταιρείες. Οι υπεράκτιες τράπεζες, εποπτεύονται σήμερα από την RBV, όπως και οι εγχώριες τράπεζες. Οι υπεράκτιες τράπεζες δεν επιτρέπεται να δέχονται τοπικές καταθέσεις από, ή να χορηγούν δάνεια προς κατοίκους του Βανουάτου. Λόγω των περιορισμών που ισχύουν για την ικανότητα των υπεράκτιων τραπεζών να αντιμετωπίσουν συναλλαγές σε εγχώριο νόμισμα και να συναλλάσσονται με εγχώριες τράπεζες, οι εμπορικές τράπεζες παίζουν κυρίαρχο ρόλο στο εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα και οι υπεράκτιες τράπεζες δεν έχουν άμεση επίπτωση στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση και απομόνωση των πολιτών του Βανουάτου που δεν σχετίζονται με

τις υπεράκτιες επιχειρήσεις, με συνέπεια να ζουν συντηρητικά χωρίς αυξημένο βιοτικό επίπεδο και στα όρια της φτώχειας ενώ εν αντιθέσει με τους επιχειρηματίες που εδρεύουν τις εταιρίες τους εκεί να ζουν μέσα στην πολυτέλεια.

Το παράδειγμα του Βανουάτου ξεφεύγει από τα προηγούμενα καθώς στις προηγούμενες χώρες οι ντόπιοι πολίτες δεν ζούσαν μέσα στην πλήρη εξαθλίωση ενώ η χώρα τους είναι φορολογικός παράδεισος. Το χειρότερο είναι ότι στις περισσότερες χώρες που λόγω συναφών διαδικασιών όπως την ανάπτυξη υπεράκτιων εταιριών με αποτέλεσμα την ίδρυση οικονομικού κέντρου στην χώρα, η διαφθορά και η εξαθλίωση των ντόπιων κατοίκων είναι αναπόφευκτη, με ελάχιστες από τις συναφείς χώρες να αποτελούν εξαίρεση. Η ακραία αυτή κατάσταση δείχνει ακόμα μια από τις αρνητικές επιπτώσεις που αποφέρουν οι υπεράκτιες εταιρίες σε πολιτισμικό επίπεδο.

4.5 Οι υπεράκτιες εταιρίες στο Μπαχρέιν

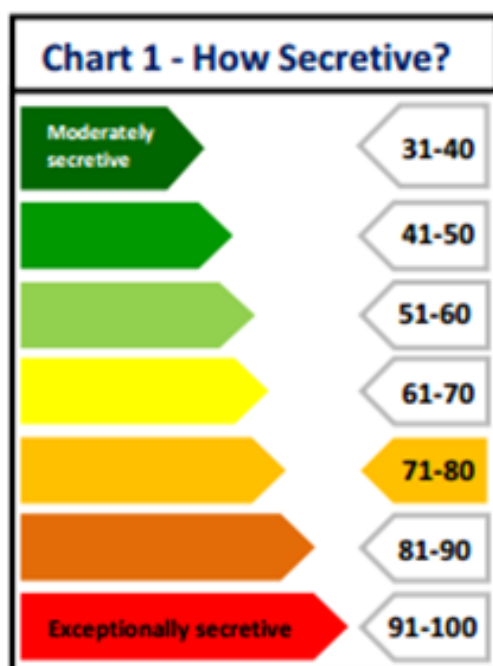
Το Μπαχρέιν αποτελεί μια από τις πιο διαφοροποιημένες οικονομίες στον Περσικό Κόλπο. Ανεπτυγμένες εγκαταστάσεις επικοινωνίας και μεταφοράς καθιστούν το Μπαχρέιν να φιλοξενεί πολυάριθμες πολυεθνικές επιχειρήσεις κυρίως προερχόμενες από τον Κόλπο. Στο πλαίσιο των σχεδίων διαφοροποίησης, το Μπαχρέιν εφαρμόσει μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) με τις ΗΠΑ από τον Αύγουστο του 2006, να σημειωθεί ότι είναι η πρώτη φορά που δημιουργείται μια τέτοια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ των ΗΠΑ και της οικονομίας ενός κράτος του Περσικού Κόλπου.

Το Μπαχρέιν είναι εξαρτημένο σε ένα δίκαιο βαθμό από τα δικά του έσοδα από το πετρέλαιο. Η παραγωγή και διύλιση πετρελαίων αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 60% των εισπράξεων από τις εξαγωγές του Μπαχρέιν, το 70% των κρατικών εσόδων του, και το 11% του ΑΕΠ (εκτός από αυτό που παράγεται από συναφείς βιομηχανίες). Άλλες σημαντικές οικονομικές δραστηριότητες του κράτους είναι η παραγωγή αλουμινίου (αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό των εξαγωγών του Μπαχρέιν μετά το πετρέλαιο). Το Μπαχρέιν ανταγωνίζεται με τη Μαλαισία για την θέση του κυρίαρχου παγκόσμιου οικονομικού κέντρου για το ισλαμικό τραπεζικό σύστημα. Παρόλα αυτά το Μπαχρέιν εξαρτάται επίσης από την οικονομική στήριξη της Σαουδικής Αραβίας και πολλών άλλων χωρών του Κόλπου, οι οποίες πολιτικά συμμάχησαν με την κυβέρνηση του Μπαχρέιν. Οι δεσμοί αυτοί έχουν ενθαρρύνει την περιφερειακή τραπεζική δραστηριότητα του κράτους.

Το Μπαχρέιν αναδειχθεί ως ένα σημαντικό περιφερειακό οικονομικό κέντρο μετά την εκκίνηση υιοθέτησης υπεράκτιων τραπεζικών μονάδων το 1973. Οι ΟΠΕΚ πετρελαϊκές κρίσεις της δεκαετίας του 1970 ενίσχυσαν την αγορά της περιοχής απότομα, όπως έκανε και ο λιβανικός εμφύλιος πόλεμος που εκτόπισε λίγο την έως τότε τραπεζική δραστηριότητα και την μετατόπισε στο Μπαχρέιν, βοηθώντας το να ξεπεράσει τη Βηρυτό, το μέχρι τότε τραπεζικό και οικονομικό κέντρο της Μέσης Ανατολής. Από τότε έχει ειδικευτεί κυρίως στην ισλαμική χρηματοδότηση.

Η μελλοντική οικονομική ανάπτυξη εξαρτάται από την ικανότητά του Μπαχρέιν να αποκτήσει νέες προμήθειες φυσικού αερίου ως πρώτη ύλη για την υποστήριξη της επέκτασης των πετροχημικών και των βιομηχανιών αλουμινίου της. Το 2011, το Μπαχρέιν γνώρισε οικονομική αποτυχίες ως αποτέλεσμα της εγχώριας αναταραχής. Η Φήμη του Μπαχρέιν ως οικονομικό κέντρο του Κόλπου είχε καταστραφεί, και η χώρα κινδύνευε να χάσει χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από άλλα περιφερειακά κέντρα

όπως το Ντουμπάι ή Ντόχα. Οι οικονομικές πολιτικές που αποσκοπούν στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην οικονομία του Μπαχρέιν, όπως η αναστολή του αποδήμου φορολογίας της εργασίας, θα κάνει κυρίως μακροπρόθεσμες οικονομικές προκλήσεις Μπαχρέιν (Tax Justice Network Database, 2013).

Γράφημα : Δείκτης ποσοστού Μυστικότητας του Μπαχρέιν

Το Μπαχρέιν αποτελεί μια έκπληξη στο Δείκτη Χρηματοοικονομικής μυστικότητας για το 2013 (Tax Justice Network, 2013), καθώς συνήθως επισκιάζεται από την πιο γνωστή περιφερειακή του αντίπαλο, το Ντουμπάι, όμως τώρα κατατάσσεται μόλις στην 13η θέση. Η κατάταξη αυτή βασίζεται σε ένα συνδυασμό της βαθμολογίας απορρήτου και σε μία αναλογία με βάση το μερίδιό του στην παγκόσμια αγορά για τις υπεράκτιες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που προσφέρει. Το Μπαχρέιν έχει αξιολογηθεί με 72 από τους 100 βαθμούς της κλίμακας απορρήτου γεγονός που τοποθετεί το κράτος προς το άνω όριο της κλίμακας απορρήτου. Το Μπαχρέιν αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 1 τοις εκατό του παγκόσμιου της αγοράς για τις

υπεράκτιες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, καθιστώντας το ένα μικροσκοπικό παίκτη σε σύγκριση με άλλα κράτη με την δικαιοδοσία του απορρήτου.

Ωστόσο, με μια πολύ υψηλή βαθμολογία απορρήτου τάξης του 72 και ένα αρκετά μεγάλο οικονομικό κέντρο σε περιφερειακό επίπεδο, το Μπαχρέιν αποτελεί μια μεγάλη ανησυχία, καθώς ξεπερνάει σε θέματα απορρήτου μεγαλύτερους παίκτες όπως τις νήσους Κέιμαν, το Ντουμπάι όπως προαναφέρθηκε και άλλους. Αξιολογείται με εξαιρετικά αδύναμα αποτελέσματα για τη γνώση της πραγματικής κυριότητας των επενδυτών του, την αποτελεσματικότητα του ορθού ελέγχου των φόρων και την καταπολέμηση του ξέπλυματος χρήματος. Πάσχει επίσης από ανησυχίες σχετικά με τη ρύθμιση θεμάτων διαφθοράς όπως, το ξέπλυμα χρήματος και την κυβερνητική του Αρχή ως κράτος γενικότερα.

Όπως αναλύθηκε και προηγουμένως, στα υπόλοιπα παραδείγματα η διαφθορά είναι μονόδρομος για τα κράτη που αναπτύσσονται με την ύπαρξη φορολογικών ευκολιών και την ευνοϊκή σύσταση υπεράκτιων εταιριών και το Μπαχρέιν δεν αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα αυτό.

4.5 Οι υπεράκτιες εταιρείες στη Σιγκαπούρη

Όπως τα άλλα έθνη χαλαρώνουν το τραπεζικό τους απόρρητο, το νησιωτικό έθνος της Σιγκαπούρης έχει αγκαλιάσει το θεσμό αυτό. Αν μια υπεράκτια εταιρία ψάχνει για ισχυρή τραπεζική και επιχειρηματική νόμους σε ένα εξαιρετικά ελεγχόμενο περιβάλλον και εξαιρετικά ασφαλή αποθήκευση, δεν χρειάζεται περαιτέρω εξέταση,

η Σιγκαπούρη αποτελεί τον παράδεισο για τέτοιες υποθέσεις. Αυτό την καθιστά ως ένα από τα καλύτερα καταφύγια του κόσμου.

Η νήσος, έχει μια πολύ ανεπτυγμένη και επιτυχημένη οικονομία στον τομέα της ελεύθερης αγοράς. Η οικονομία της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές, κυρίως σε ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης, τα προϊόντα της τεχνολογίας των πληροφοριών, των φαρμακευτικών προϊόντων, και σε ένα αναπτυσσόμενο τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η αύξηση του πραγματικού της ΑΕΠ κατά μέσο όρο 8,6% μεταξύ του 2004 και του 2007. Η οικονομία της συρρικνώθηκε 1,0% το 2009, ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, αλλά ανέκαμψε 14,8% το 2010 και 4,9% το 2011, με τη δύναμη των ανανεωμένων της εξαγωγών. Η Σιγκαπούρη έχει προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις στον τομέα των φαρμακευτικών και ιατρικών τεχνολογία παραγωγής και θα συνεχίσει τις προσπάθειες για τη δημιουργία της ως οικονομικό και υψηλής τεχνολογίας κόμβο της Νοτιοανατολικής Ασίας.

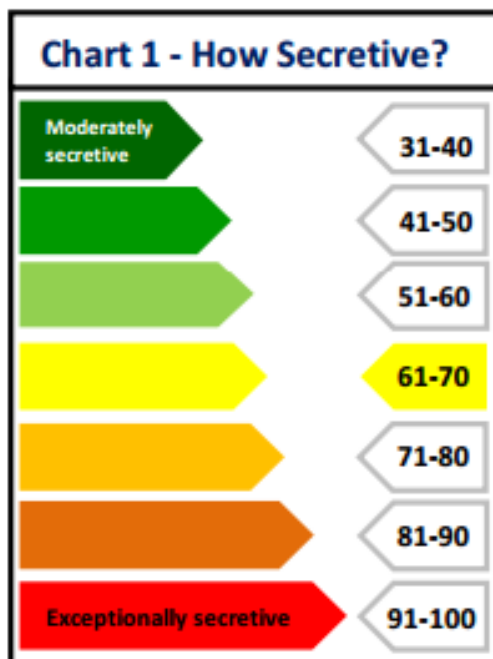
Το οικονομικό κέντρο της Σιγκαπούρης έχει αναπτυχθεί για πολλούς και διάφορους λόγους. Αρχικά, έχοντας μια μακρά ιστορία από ελαφρούς εμπορικούς κανονισμούς και υποδοχών λαθρεμπόριας δραστηριότητας στην εποχή της αποικιοκρατίας κάτι που εξελίχθηκε φυσιολογικά σε ένα υπεράκτιο οικονομικό μοντέλο (όπως συνέβη σε πολλά μικρά υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα σε όλο τον κόσμο σήμερα). Κατά δεύτερον, έχει ωφεληθεί από τη θέση του ως ένα κομβικό σημείο για την νοτιοανατολική Ασία, με τις ακμάζουσες μεν οικονομίες της αλλά και την στενά ιδεολογική και πολιτιστική συγγένεια με πολλές ασιατικές χώρες. Τρίτον, έχοντας μια φήμη για την τήρηση του κράτους δικαίου περισσότερο σε σχέση με άλλες χώρες της περιοχής (αν και σε κλασικό υπεράκτιο στυλ συναλλαγών αυτό συχνά σημαίνει να υπάρχει η τήρηση μόνο του εγχώριου κρατικού δικαίου, ενώ επιτρέπονται οι παρατυπίες σε θέματα αλλοδαπού δικαίου. Τέταρτον, τα χρηματοοικονομικά

κεφάλαια έλκονται από την πολιτική ανεξαρτησία της Σιγκαπούρης σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι μεγάλες περιφερειακές αντίπαλοί της, όπως το Χονγκ Κονγκ, είναι σημαντικά κάτω από τη σκιά της Κίνας, γεγονός που αποθαρρύνει πολλούς δυνητικούς ιδιοκτήτες κεφαλαίων να επενδύσουν εκεί. Πέμπτον, ο υψηλός βαθμός της «κρατικής δέσμευσης» από την βιομηχανία οικονομικών υπηρεσιών, περιφράσσει τον τομέα έναντι πιθανών εγχώριων αντιπολιτεύσεων κάνοντας οποιαδήποτε κυβέρνηση ανίκανη να αντιταχθεί με την δομή και τη λειτουργικότητα του τωρινού οικονομικού κέντρου του νησιού. Η Σιγκαπούρης, δεν είναι μόνο ένας φορολογικός παράδεισος, γιατί προσφέροντας μια ποικιλία από εγκαταστάσεις απορρήτου, αλλά και πολλές ευκαιρίες φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής, είναι επιπλέον ένα χρηματοπιστωτικό ρυθμιστικό καταφύγιο εξίσου.

Το νησιωτικό αυτό έθνος, έχει εντάξει ιδιαίτερες ρυθμίσεις απορρήτου σε όσα αφορούν την προστασία των τραπεζικών λογαριασμών, άλλαξε τους νόμους εμπιστοσύνης του, άνοιξε τα πλέον πιο ασφαλή ιδιωτικά θησαυροφυλάκια του κόσμου, και επέτρεψε σε ξένους οι οποίοι πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις πλούτου που προϋποθέτει να αγοράσουν γη και να γίνουν κάτοικοι.

Τώρα που και άλλες χώρες όπως η Ελβετία και το Λιχτενστάιν, έχουν χαλαρώσει την επί αιώνων χρόνια παράδοση τους στο τραπεζικό απόρρητο, η Σιγκαπούρη έχει πραγματικά αφήσει το στίγμα της. Η πόλη-κράτος αυτή, έχει προσελκύσει σχεδόν κάθε μεγάλη ιδιωτική τράπεζα, συμπεριλαμβανομένων πολλών ελβετικών τραπεζών. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των ιδιωτικών τραπεζών που λειτουργούν στη Σιγκαπούρη έχει σχεδόν διπλασιαστεί, στις 35, κατά τα τελευταία έξι χρόνια. Η Σιγκαπούρη έχει αυστηρή νομοθεσία σε όσα αφορούν το τραπεζικό-απόρρητο. Παρά την ικανοποίηση των απαιτήσεων του ΟΟΣΑ για φορολογική συμφωνία με στόχο την ανταλλαγή πληροφοριών, το τραπεζικό απόρρητο παραμένει κατοχυρωμένο στο δίκαιο της

Σιγκαπούρη, με βαριές ποινές για την παράνομη δημοσιοποίηση των οικονομικών στοιχείων ή τους τραπεζικούς λογαριασμούς των πελατών.

Γράφημα : Δείκτης ποσοστού Μυστικότητας Σιγκαπούρης

Η νήσος της Σιγκαπούρης, κατατάσσεται στην πέμπτη θέση για τον 2013 Δείκτη Οικονομικής Μυστικότητας. Η κατάταξη αυτή βασίζεται σε ένα συνδυασμό της βαθμολογίας απορρήτου της και το μερίδιό της από την παγκόσμια αγορά υπεράκτιων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Έχει αξιολογηθεί με δείκτη απορρήτου 70 από το άριστο αποτέλεσμα απορρήτου που είναι το 100, τοποθετώντας το προς το υψηλό όριο της κλίμακας απορρήτου παρόλο που ενδέχεται οι βελτιώσεις που τώρα άρχισε να προωθεί, να βελτιώσουν σημαντικά την βαθμολογία απορρήτου της στο μέλλον.

Για να μπορέσει όμως να στηρίξει την διαφάνεια των διαδικασιών που λαμβάνουν μέρος στη χώρα και για να βρίσκεται στο πνεύμα των ευρύτερων διεθνών αλλαγών, η Σιγκαπούρη έχει δείξει πρόσφατα αυξημένη προθυμία για τη βελτίωση της διαφάνειας. Αυτές περιλάμβαναν την έκδοσή ενός νομοσχεδίου τον Οκτώβριο του 2009 που θα επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο των (πολύ χαλαρών) προτύπων του ΟΟΣΑ και επίσης μια αύξηση του αριθμού των συμβάσεων που υπογράφηκαν υπό τα πρότυπα του ΟΟΣΑ, χωρίς παρόλα αυτά να απειληθεί ο τρόπος διεκπεραίωσης των υπεράκτιων συναλλαγών και να υπάρχουν επιπτώσεις στους επενδυτές.

Η Σιγκαπούρη αντιπροσωπεύει περίπου το 4,3 τοις εκατό της παγκόσμιας αγοράς για τις υπεράκτιες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, καθιστώντας την έναν μέτριου μεγέθους παίκτη ο οποίος όμως εμφανίζει ταχεία ανάπτυξη. Η ταχεία αύξηση του αριθμού των ξένων διαχειριστών κεφαλαίων και περιουσιακών στοιχείων που διαχειρίζεται η Σιγκαπούρη, σε μεγάλο βαθμό δημιουργήθηκε από την οικονομική ανάπτυξη στην Ασία και μέσω της μετατόπισης περιουσιακών στοιχείων από αλλού, δείχνει ότι το παγκόσμιο μερίδιο της Σιγκαπούρης των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στο μέλλον θα αυξηθεί σημαντικά πολύ.

Με κατάταξη στην κορυφή κάθε λίστας με περιεχόμενο στοιχεία ορθής διακυβέρνησης και ελευθερίας αγορών, η Σιγκαπούρη διαθέτει επίσης τα ένατα μεγαλύτερα συναλλαγματικά αποθέματα στον κόσμο. Έχει γίνει ένας μαγνήτης για σημαντικά χρηματικά ποσά της Νοτιοανατολικής Ασίας που ψάχνουν για ένα σπίτι που προσφέρει σταθερότητα βρίσκοντας το, στο σταθερό δολάριο Σιγκαπούρης.

Η χώρα έχει εξελιχθεί σε ένα κορυφαίο επενδυτικό και επιχειρηματικό καταφύγιο, σε σύγκριση με το Χονγκ Κονγκ, το Λονδίνο, τη Νέα Υόρκη ή το Τόκιο. Ενώ το ίδιο το

Χονγκ Κονγκ θεωρείται ως μια οικονομική πύλη για την επέκταση της Κίνας, η Σιγκαπούρη είναι η πύλη προς όλη τη Νοτιοανατολική Ασία. Βρίσκεται σε ένα εξαιρετικά ανοικτό και αδιάφθορο περιβάλλον, και προσφέρει σταθερές τιμές. Έχει το τέταρτο μεγαλύτερο κέντρο συναλλάγματος στον κόσμο και μια σειρά από εταιρείες με απευθείας δεσμούς στη Βιρμανία, το Βιετνάμ, την Ταϊλάνδη, και σε άλλες γειτονικές οικονομίες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Σιγκαπούρης, γεγονός που αποτελεί ένα βολικό και πιο προσοδοφόρο τρόπο για να επενδυθεί η γενική περιφερειακή ανάπτυξη.

Στο θέμα των υπεράκτιων λογαριασμών που αποστέλλονται εξ Αμερικής, οι ιδιωτικές τράπεζες της Σιγκαπούρης γενικά δεν ανοίγουν τραπεζικούς λογαριασμούς για τους αμερικανούς πολίτες ατομικά, μια εναλλακτική λύση για έναν αμερικανό επενδυτή, είναι να ανοίξει ένα λογαριασμό στο όνομα της υπεράκτιας εταιρείας ή του καταπιστεύματος. Οι Ιδιωτικές τράπεζες της Σιγκαπούρης συνεργάζονται επίσης με ένα ενδιάμεσο που υποστηρίζει συναλλαγματικές εφαρμογές χωρίς να υπάρχει η απαίτηση παρουσίας από τους αιτούντες λογαριασμό πελάτες, να εμφανιστούν αυτοπροσώπως στα γραφεία τους, ως μέρος της διαδικασίας υποβολής αίτησης.

Το 2010 η «απολύτως ασφαλέστερη έκθεση στον κόσμο», όπως έχει αποκαλεστεί, άνοιξε στη Σιγκαπούρη. Βρίσκεται σε μια μοναδική εγκατάσταση που χαρακτηρίζει απόλυτα την σύγχρονη Σιγκαπούρη, είναι ένα μέρος με περισσότερο χρυσό, τέχνη, αυτοκίνητα αντίκες, καθώς και εκλεκτά κρασιά από σχεδόν οποιοδήποτε μέρος της Γης. Η επίσκεψη σε αυτό το χώρο είναι εύκολη και ιδιωτική. Το προσωπικό του καταλύματος θα παραλάβει τον επενδυτή με μια λιμουζίνα, ανά πάσα ώρα και στιγμή, από το κοντινότερο αεροδρόμιο. Η ανωνυμία του είναι θέμα υψίστης σημασίας. Ομοίως και κατά την ενοικίαση μιας θυρίδα ασφαλείας σε μια τράπεζα στην Σιγκαπούρη, κανείς δεν ξέρει ποια αντικείμενα περιέχονται σε αυτή. Όλα όσα πρέπει

να δώσει ο επενδυτής είναι ένας κώδικας που υποδεικνύει την ευρεία φύση του αντικειμένου. Δεν υπάρχει καμία αξία, καμία ιδιοκτησία, κανένας κατάλογος απογραφής. Φυσικά για τη διαβεβαίωση ότι τίποτα παράνομο δεν περνά μέσα από τις πόρτες της έκθεσης, η εγκατάσταση έχει μια λεπτομέρεια ασφάλειας που εξασφαλίζει ότι κάθε αντικείμενο περνά μέσα από σαρωτές φορτίου. Ωστόσο, όλες οι λεπτομέρειες παραμένουν εμπιστευτικές. Η ευκολία της ιδιωτικής ζωής, ωστόσο, κάνει αυτό τον ιδιόρρυθμο χώρο πόλο έλξης. Αυτός ο χώρος είναι μια ζώνη ελεύθερης από φορολογία, και οποιεσδήποτε συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα εκεί δεν υπόκεινται σε φόρους προς τη Σιγκαπούρη ή εισαγωγικούς δασμούς οποιουδήποτε είδους (Bauman, 2013).

Η Σιγκαπούρη είναι αναμφισβήτητα ένα από τα ταχύτερα αναπτυσσόμενα κέντρα του κόσμου για την ιδιωτική διαχείριση πλούτου. Η εφημερίδα Telegraph σε ένα άρθρο της αναφέρει ότι, η Σιγκαπούρη έχει την υψηλότερη πυκνότητα του πλούσιου κόσμου παγκοσμίως, είχε μόλις 150.000 ανθρώπους με καθαρή περιουσία ανώτερη του ενός εκατομμυρίου δολαρίων, τους λεγόμενους HNWI (high-net-worth individuals).

Επιπλέον, υπάρχουν δεδομένα από το παγκόσμιο σύστημα πληρωμών Swift, που δείχνουν ότι η αξία των πληρωμών που διεκπεραιώνονται μέσω Σιγκαπούρης αυξήθηκαν 375 τοις εκατό κατά το έτος 2014 έως τον Μάρτιο, ξεπερνώντας το Λονδίνο τον Φεβρουάριο του 2014. Η Σιγκαπούρη αντιπροσωπεύει το 6.8 τοις εκατό του συνόλου των υπεράκτιων συναλλαγματικών πληρωμών, σε σύγκριση με το 5.9% του Λονδίνου, σύμφωνα με το Swift. Και το Χονγκ-Κονγκ ανέρχεται στο 72 τοις εκατό (Grant, 2014).

Τέλος, μια έκθεση από τους χρηματοοικονομικούς συμβούλους WeathInsight τον Απρίλιο 2013 αναφέρει ότι η Σιγκαπούρη αναμένει να ξεπεράσει την Ελβετία από το

2020 και να γίνει παγκοσμίως το μεγαλύτερο κέντρο του πλούτου των υπεράκτιων εταιριών (WealthInsight, 2013).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο: ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Οι υπεράκτιες εταιρείες είναι ένα οικονομικό φαινόμενο, το οποίο έχει απασχολήσει κατά καιρούς πολλούς επιστήμονες, οικονομολόγους, ακαδημαϊκούς και δημοσιογράφους. Σε αυτό το κεφάλαιο και πριν από την εξαγωγή των συμπερασμάτων της παρούσας εργασίας θα γίνει αναφορά στις σημαντικότερες έρευνες που έχουν δημοσιοποιηθεί τόσο στην Ελλάδα, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Ιδιαίτερα κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια και έπειτα από την έλευση της οικονομικής κρίσης, όλο και περισσότεροι ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα, μιας και όπως ήδη αναφέρθηκε, οι υπεράκτιες εταιρείες σχετίζονται με ζητήματα φοροδιαφυγής και ξεπλύματος μαύρου χρήματος.

Στην Ελλάδα, ο Δουβής (2003) έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με το καθεστώς φορολόγησης των υπεράκτιων εταιρειών, καθώς και με το ξέπλυμα μαύρου χρήματος, αλλά και όλες εκείνες τις νομοθετικές ρυθμίσεις που σχετίζονται με αυτά τα ζητήματα. Ακόμη θίγει το ζήτημα της συγκάλυψης παράνομων δραστηριοτήτων μέσω των υπεράκτιων εταιρειών. Πιο συγκεκριμένα, δίνει ένα ορισμό για τις υπεράκτιες εταιρείες, στη συνέχεια παρουσιάζει τα πλεονεκτήματά τους και την επίδρασή τους στην παγκόσμια οικονομία. Επίσης, ο Δουβής έχει ασχοληθεί στο παρελθόν και με την καταγραφή λιστών γνωστών φορολογικών παραδείσεων.

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Κακάρας (2008) τονίζει ότι οι υπεράκτιες εταιρείες αποτελούν ένα νομικό εύρημα παγκόσμιας εφαρμογής, το οποίο παρέχει το δικαίωμα στα άτομα που το εκμεταλλεύονται να κρύβουν πίσω τους κεφάλαια και περιουσία οποιασδήποτε προέλευσης και είδους. Αυτό γίνεται λόγω της εξασφάλισης της ανωνυμίας του

καταθέτη, ο οποίος δεν είναι υποχρεωμένος να εμφανίζεται ως φυσικό πρόσωπο, ενώ μπορεί ακόμη και να εμφανίζει άλλο πρόσωπο ως ιδιοκτήτη της υπεράκτιας εταιρείας.

Από την άλλη, ο Στενημαχίτης (2009), επικεντρώνεται στην πρόληψη και στην καταστολή του φαινομένου, προτείνοντας σχετικά μέτρα. Πιο συγκεκριμένα, μέσω του βιβλίου του προσπαθεί να παρέχει στα αρμόδια στελέχη τις απαραίτητες γνώσεις και τεχνικές έτσι ώστε να διεκπεραιώνουν με ασφάλεια τις σχετικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που απορρέουν από τη δραστηριότητα των υπεράκτιων εταιρειών, όπως ορίζεται από το νομοθετικό πλαίσιο (Ν. 3691/2008). Επιπρόσθετα, κάνει μία προσπάθεια ευαισθητοποίησης των στελεχών των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σχετικά με την έκταση αλλά και την πολυπλοκότητα του ζητήματος, ενώ υποστηρίζει ότι όλοι οι αρμόδιοι θα πρέπει να έχουν την κατάλληλη τεχνογνωσία, έτσι ώστε να είναι σε θέση να διαφυλάσσουν τη φερεγγυότητα των φορέων που εκπροσωπούν.

Ο Τσιρίδης (2009), προσεγγίζει το θέμα από τη νομική του πλευρά, αναλύοντας και ερμηνεύοντας τις ποινικές διατάξεις του νέου νόμου 3691/2008, ο οποίος αφορά στην νομιμοποίηση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες μέσω της χρήσης του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος. Επίσης, προσεγγίζει το θέμα διαχρονικά εντοπίζοντας τις αλλαγές που επήλθαν στους νόμους 2331/1995, 3424/2005 μέχρι να οδηγηθούμε στην εφαρμογή του νόμου 3691/2008. Παράλληλα, σχολιάζει τα σοβαρά ζητήματα διαχρονικού δικαίου που ανακύπτουν, καθώς και τις υποχρεώσεις και ευθύνες των Δικηγόρων, που συμμετέχουν στη δραστηριότητα των υπεράκτιων εταιρειών εκπροσωπώντας τους πελάτες τους.

Από την άλλη, ο Morris (2010), παρουσιάζει μία ιδιαίτερα οξύμωρη άποψη για τις υπεράκτιες εταιρείες, αφού υποστηρίζει ότι η άποψη ότι ο βασικός σκοπός των υπεράκτιων εταιρειών είναι η συγκάλυψη παράνομων δραστηριοτήτων είναι λανθασμένη. Υποστηρίζει, λοιπόν, ότι η ίδρυση των υπεράκτιων εταιρειών δεν θα πρέπει να παρεμποδίζεται, αλλά θα πρέπει να προωθείται λόγω του σημαντικού ρόλου που παίζουν στην παγκόσμια οικονομία.

Τη παρουσίαση των υπεράκτιων εταιρειών ως φορολογικών παραδείσων εξετάζει ο Blankson (2005). Πιο συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι ο πιο ορθός τρόπος μείωσης της φορολογίας μίας επιχείρησης είναι η μετεγκατάστασή της σε έναν φορολογικό παράδεισο, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή του κατάλληλου υπεράκτιου χρηματοοικονομικού κέντρου.

Στο ίδιο πνεύμα αντιμετωπίζει τις υπεράκτιες εταιρείες και ο Barry (2001), ο οποίος σε μία εποχή δραματικών οικονομικών αλλαγών, τονίζει τη σημαντικότητα του φορολογικού ανταγωνισμού, υπό το πρίσμα των φορολογικών παραδείσων. Επίσης, παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη των υπεράκτιων εταιρειών, των δραστηριοτήτων τους, αλλά και των νέων εξελίξεων που τις επηρεάζουν.

Ο Sharman (2006), προσπαθεί να εξηγήσει πως μία ομάδα σχετικά αδύναμων φορολογικών παραδείσων μπορούν και αντιτάσσονται σε όσα λέει ο ΟΟΣΑ, σχηματίζοντας ένα συνασπισμό που δεν εφαρμόζει τα πρότυπα αυτού του διεθνούς χρηματοπιστωτικού οργανισμού.

Έτσι, ο Saxson (2011), υποστηρίζει ότι οι χώρες στις οποίες εδρεύουν οι υπεράκτιες εταιρείες αποτελούν το απόλυτο μέσο φοροδιαφυγής των ατόμων που έχουν τα περισσότερα χρηματικά κεφάλαια στον κόσμο. Έτσι, τονίζει ότι υπάρχουν πάνω από 60 φορολογικοί παράδεισοι στον κόσμο, ωστόσο οι πιο ισχυροί δεν βρίσκονται σε

τροπικά νησιά, όπως πιστεύει ο περισσότερος κόσμος, αλλά μέσα στις πιο ισχυρές χώρες του πλανήτη. Για παράδειγμα, ένα πολύ μεγάλο χρηματοοικονομικό κέντρο είναι το νησί του Μανχάταν στη Νέα Υόρκη, ενώ ένα άλλο βρίσκεται στη Μεγάλη Βρετανία.

Ο Unger (2007), ασχολήθηκε και αυτός με το θέμα της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων. Σε αυτό το πλαίσιο, αρχικά παρουσιάζει τη μεγάλη δυσκολία του ορισμού του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, ενώ παράλληλα αναδεικνύει προοπτικές για την αντιμετώπιση του ζητήματος της δραστηριοποίησης των υπεράκτιων εταιρειών, το οποίο απασχολεί όλη την οικονομική και όχι μόνο κοινότητα. Επιπρόσθετα, προβάλλει τεχνικές μέτρησης των εσόδων που νομιμοποιήθηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και μηχανισμούς και κανάλια που χρησιμοποιούνται ευρέως για το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος. Στο τέλος, αναφέρει και τις επιπτώσεις του εν λόγω προβλήματος στην παγκόσμια οικονομία.

Ο Palan (2006) διερεύνησε τους φορολογικούς παραδείσους σε σχέση με τις τρέχουσες εξαγωγικές ζώνες, αλλά και τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις. Τονίζει, λοιπόν, πως η ανάπτυξη της δραστηριοποίησης των υπεράκτιων εταιρειών δημιουργεί μία νέα παγκόσμια αγορά εθνικής κυριαρχίας, η οποία αναπτύσσεται ραγδαία και τελικά πιθανώς να έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση νέων δικαιωμάτων και ευνοϊκότερου νομικού πλαισίου.

Επιπρόσθετα, οι Grundy και Nathan (2008), εξέτασαν τα φορολογικά πλαίσια σε 51 υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, προσπαθώντας να δώσουν μία πλήρη εικόνα σε οποιονδήποτε πιθανό επενδύτη, έτσι ώστε να επιλέξει το σωστό υπεράκτιο χρηματοοικονομικό κέντρο για τη δραστηριοποίησή του.

Ο Schneider (2000), κάνει μία σημαντική προσπάθεια ενημέρωσης των αναγνωστών για τρόπους με τους οποίους μπορεί κάποιος να διατηρήσει την ανωνυμία του, να επωφεληθεί από φορολογικές απαλλαγές, να προστατέψει ενδεχομένως τα περιουσιακά του στοιχεία και να αποφύγει τις παγίδες που πολλές φορές παρουσιάζουν τα φορολογικά συστήματα. Τέλος, δίνει λεπτομέρειες για διάφορους φορολογικούς παραδείσους και προτείνει συγκεκριμένες κινήσεις που αποσκοπούν στην εξοικονόμηση φόρων στις Η.Π.Α. και στον Καναδά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι υπεράκτιες εταιρείες, οι οποίες στις περισσότερες των περιπτώσεων λειτουργούν ως μέσο φοροδιαφυγής ήταν μία επινόηση της Μ. Βρετανίας, η οποία στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκε ευρέως σε πολλές χώρες που θέλησαν να αναπτυχθούν γρήγορα οικονομικά. Οι περισσότερες χώρες στις οποίες εφαρμόζεται φορολογικό καθεστώς που να ευνοεί την ανάπτυξη των υπεράκτιων εταιρειών θεωρούνται ως φορολογικοί παράδεισοι και από τον ΟΟΣΑ και αναφέρονται επίσημα ως «κράτη μη συνεργαζόμενα με τον Οργανισμό για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη».

Το βασικό χαρακτηριστικό των υπεράκτιων εταιρειών είναι ότι παρέχουν με νόμιμο τρόπο ένα ευέλικτο επιχειρηματικό, φορολογικό, νομικό και τραπεζικό φορολογικό καθεστώς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή πολύ χαμηλής ή ακόμη και της μηδενικής φορολόγησης. Έτσι, ίσως το σημαντικότερο συμπέρασμα της παρούσας εργασίας είναι ότι οι υπεράκτιες εταιρείες αποτελούν μία επινόηση που αποσκοπεί στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως η διακίνηση ναρκωτικών, ψυχοτρόπων ουσιών και όπλων. Φυσικά, βασικό ρόλο σε αυτό παίζει η ανωνυμία που προσφέρεται στους ιδιοκτήτες των υπεράκτιων εταιρειών, με αποτέλεσμα ακόμη και αν αποδειχθεί ότι η εν λόγω εταιρεία αποτελεί βιτρίνα για παράνομες δραστηριότητες, το απόρρητο της ανωνυμίας είναι πολύ δύσκολο να αρθεί.

Φυσικά, ο κόσμος των υπεράκτιων εταιρειών δεν είναι αυθύπαρκτος αλλά υποκινείται από την αυξημένη ζήτηση προς την φοροδιαφυγή. Ιδιαίτερα, τα τελευταία χρόνια που επικρατεί ευρεία παγκόσμια οικονομική κρίση, όλοι οι επιχειρηματίες προσπαθούν να βρουν έξυπνους και νομιμοποιημένους τρόπους για να

φοροδιαφεύγουν. Αυτό, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη της τεχνολογίας, έχει κάνει την ίδρυση των υπεράκτιων εταιρειών μία εύκολη υπόθεση για κάθε ενδιαφερόμενο. Έτσι, οι υπηρεσίες που παρέχουν οι υπεράκτιες εταιρείες δεν αναφέρονται μόνο σε μεγάλους επενδυτές και σε επιχειρηματίες, αλλά ακόμη και σε άτομα με πολύ μικρότερα κεφάλαια, τα οποία προσπαθούν να αντισταθμίσουν τις οικονομικές τους απώλειες.

Παρόλα αυτά, τα πλεονεκτήματα της ίδρυσης μίας υπεράκτιας εταιρείας δεν περιορίζονται αυστηρά και μόνο στην ανωνυμία των επενδυτών, αλλά επεκτείνεται με την παροχή διάφορων χρηματοοικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών προς όλες τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και με εξαιρετικά χαμηλό κόστος. Συνεπώς, οι υπεράκτιες εταιρείες δεν θα πρέπει απαραίτητα να συνδυάζονται με τις παράνομες εργασίες, αφού σε μερικές περιπτώσεις αυτός ο χαρακτηρισμός δεν ευσταθεί.

Γενικότερα, οι υπεράκτιες εταιρείες καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες, έτσι ώστε να μπορέσουν να προσαρμοστούν και να κερδίσουν ευρύτερη αποδοχή από την παγκόσμια οικονομική και πολιτική κοινότητα. Έτσι, είναι συχνό φαινόμενο κατά τα τελευταία χρόνια, οι υπεράκτιες εταιρείες που παλαιότερα επικεντρώνονταν στην παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών να επεκτείνονται και στην ψηφιακή αγορά του διαδικτύου, καταφέροντας με αυτόν τον τρόπο να προσαρμοστούν στην παγκόσμια οικονομία.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό από την παρούσα εργασία, η λειτουργία των υπεράκτιων εταιρειών μπορεί αφενός να ευνοεί τους επιχειρηματίες, ενώ αφετέρου δημιουργεί σημαντικές φορολογικές ανισότητες στην παγκόσμια οικονομία. Παρόλα αυτά, η διεθνής τους λειτουργία δεν επιτρέπει τη δημιουργία ενός ενιαίου φορολογικού πλαισίου για τις υπεράκτιες εταιρείες, αφού εξαρτώνται από το σχετικό φορολογικό καθεστώς που εφαρμόζει η κάθε χώρα. Έτσι, ως προτάσεις για περαιτέρω έρευνα προτείνονται τα εξής:

- Η έννοια της ανωνυμίας των ιδιοκτητών των υπεράκτιων εταιρειών και πότε είναι δυνατή η άρση του απορρήτου.
- Η διερεύνηση ξεχωριστά όλων των μορφών των υπεράκτιων εταιρειών και η κατανομή τους ανά μορφή σε χώρες.
- Η μελέτη και εν τέλει η δημιουργία ενός παγκόσμιου οργανισμού, ειδικά για την επίβλεψη των υπεράκτιων εταιρειών, ο οποίος από τη μία θα προωθεί την ανάπτυξή τους υπό προϋποθέσεις και από την άλλη θα ελέγχει τις ήδη υπάρχουσες υπεράκτιες εταιρείες έτσι ώστε να μην αποτελούν όχημα που οδηγεί στη φοροδιαφυγή και στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος.

Τέλος, θα πρέπει να τονισθεί ότι οι υπεράκτιες εταιρείες δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως «βρώμικες» ή «ανήθικες» εταιρείες που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για παράνομες δραστηριότητες. Ο θεσμός αποσκοπεί στην οικονομική ανάπτυξη

μικρών κρατών, παρόλα αυτά η χρήση του θεσμού είναι εκείνη που παραπέμπει στη φοροδιαφυγή και στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Έτσι, ο θεσμός θα πρέπει να ανανεωθεί και να ορισθούν νέες βάσεις, οι οποίες δεν θα προωθούν παράνομες πράξεις, αλλά θα βοηθούν ουσιαστικά τους νέους επιχειρηματίες που κατέχουν φρέσκες και καινοτόμες ιδέες και θέλουν να τις εφαρμόσουν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δουβής, Π. (2008) Offshore Δραστηριότητες, Εκδόσεις Σταμούλης
- Θ. Φορτσάκης, Φορολογικό Δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή, 2008, σελ. 42.
- Κακάρας, Α. (2008) Offshore αγάπη μου, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Κάτσιος, Σ. (1998). Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος. Η Γεωπολιτική του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Συστήματος: Το φαινόμενο της νομιμοποίησης εσόδων από εγληματικές δραστηριότητες, Εκδόσεις Σακκούλα, Θεσσαλονίκη.
- Λιγωμένου Άννα, (2006) , Εξωχώριες εταιρείες και φορολογικοί παράδεισοι, Αθήνα, Αρχείο Νομολογίας, σελ. 148.
- Ν. Μπάρμπας. Φοροαποφυγή: φοροαποφυγή από νομικής και ηθικής άποψης, ΔΦΝ 2009, τ. 63, σελ. 1544
- Παμπούκης, Χ (2001). Οι Υπεράκτιες (Offshore) εταιρείες στο ελληνικό Ιδ. Δ.δ. ΔΕΕ (2010), στα Νομικά Πρόσωπα και ιδίως εταιρείες στις συγκρούσεις νόμων, 2^η έκδοση, Αθήνα, Αντ. Σάκκουλα.
- Στενημαχίτης (Αθήνα 2009), «Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας».
- Τραγάκης Ε.Γ. (1995). Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος (Money Laundering), Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Τσιρίδης (Αθήνα 2009) «Ο νέος Νόμος για το Ξέπλυμα Χρήματος» (ν.3691/2008).

- Bauman, B., 2013. *International Living*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://internationalliving.com/2013/08/one-of-the-worlds-best-offshore-havens/>
- Blankson, S. (2005) *The ultimate guide to offshore tax havens*, Lulu Editions
- Foad, H. (2012). *The Determinants of Offshore Financial Center Investment*,
Διαθέσιμο: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2198503>
- Grant, J., 2014. *Financial Times*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.ft.com/cms/s/0/f9c975f8-ceba-11e3-8e62-00144feabdc0.html#axzz3arAXl63e>
- Grundy and Nathan (2008), *Offshore business centers: A world survey*, Sweet & Maxwell Editions
- IMF, 2009. *Cayman Islands: Off-Shore Financial Center Assessment Update – Assessment of Financial Sector Supervision and Regulation. IMF Country Report No. 09/323*, December .
- International Monetary Fund, 2008. *Vanuatu: Selected Issues and Statistical Appendixes*. December.
- Jayaraman T.K. & Choong, C., (2008). “Twin Deficits in Pacific Island Countries: A Case of Vanuatu”. Στο: s.l.:New York: Nova Science Publishers:, pp. 389-407.
- Jayaraman T.K.& Ward, B., 2006. “Aid Effectiveness in a Vulnerable Island Nation: An Empirical Study on Aid-Growth Nexus in Vanuatu”. *Asia Pacific Development Journal*, 13(2), pp. 93-112.

- Lane, P. R., Milesi-Ferretti G.M. (2010). The cross-country incidence of the global crisis, IMF Working Paper
- Lindsay Thompson, 'Clients' job to provide credit card data to U.S. IRS', The Nassau Guardian (Bahamas), 18 March 2003, Available:
<http://www.thenassauguardian.com/business/284215735111517.php>
- Montgomery, M., 2001. *A Portrait of Success: The Rise of the Cayman Island an an Offshore Financial Center*. s.l.:Universidad de Quintana Roo Chetumal.
- Morriss (2010), *Offshore financial centers and regulatory Competition* Personal Edition.
- Palan (2006), *The Offshore World: Sovereign Markets, Virtual Places and Nomad Millionaires*, Cornell University Press.
- Pearman, C. D. &., 2010. *Conyers Dill & Pearman*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: http://www.conyersdill.com/publication-files/179_10_12_09_Cayman_Islands_Companies_the_Asia_Connection.pdf
- Reserve Bank of Vanuatu, 2008. *Monetary Policy Statement 2008*.
[Ηλεκτρονικό]
Available at: www.rbv.gov.vu
- Rose, A. and Spiegel, M. (2006). Offshore Financial Centres: Parasites or Symbionts?. *Economic Journal*, 117(523), pp.1310-1335.
- Schneider (2000), *The complete guide to offshore money havens: How to make millions, protect privacy and legally avoid taxes*, Personal Edition.

- Sharman(Ithaca: Cornell University Press, 2006), καταφύγια σε έναν Storm: Ο Αγώνας για την παγκόσμια φορολογική ρύθμιση.
- Shaxson (2011), Μετάφραση: Νίκος Ρούσσο, «Offshore: Τα νησιά των θησαυρών», Εκδόσεις Παπαδόπουλος.
- Tax Justice Network Database, A., 2013. *financial secrecy index*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.financialsecrecyindex.com/database/Bahrain.xml>
- Tax Justice Network, 2013. *Tax Justice Network*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.financialsecrecyindex.com/PDF/Cyprus.pdf>
- Tax Justice Network, D., 2013. *Financial Secrecy Index*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.financialsecrecyindex.com/PDF/Bahrain.pdf>
- The development of Mutual Funds Around the World. Διαθέσιμο:
<http://siteresources.worldbank.org/DEC/Resources/MFNov03.pdf>
- Transparency_International, (2009). 2009 Global Corruption Barrometer.
- Unger (2007), The Scale and impacts of money, laundering Utrecht university
- Van Fossen, A., 2002. “Offshore financial centres and internal development in the Pacific islands”. *Pacific Economic Bulletin*, 17(1), pp. 38-62.

- WealthInsight, 2013. *Private Banker International*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.privatebankerinternational.com/pressrelease/singapore-to-overtake-switzerland-as-leading-offshore-hub-by-2020/>
- Zorome, A. (2007). Concept of Financial Centers: In search of an Operational Definition, IMF Working Paper.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΜΙΑΣ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η διαδικασία ίδρυσης μίας εικονικής υπεράκτιας εταιρείας απαιτεί την κατάθεση των παρακάτω εγγράφων:

- Έγγραφο ίδρυσης εταιρείας

Το έγγραφο ίδρυσης της εταιρείας βεβαιώνει και κατοχυρώνει τις βασικές τις πληροφορίες, όπως η επωνυμία, ο τύπος των μετοχών, ο σκοπός, η λειτουργία της και το κεφάλαιό της.

- Εσωτερικός κανονισμός εταιρείας
- Μετοχές
- Σφραγίδα εταιρείας
- Πρακτικά συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου της υπεράκτιας εταιρείας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΛΙΣΤΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΣΤΕΓΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Κάποιες χώρες δεν επιβάλλουν κανένα είδος φορολογίας στις υπεράκτιες εταιρείες.

Αυτές είναι οι εξής:

- Anquilla
- Alderney
- Antigua
- Aruba
- Bahamas
- Belize
- Bermuda
- British Virgin Islands
- Canary Islands
- Cayman Islands
- Cook Islands
- Grenada
- Guernsay

- Jordan
- Liberia
- Liechtenstein
- Marshall Islands
- Monaco
- Montenegro
- Montserrat
- Nauru
- Netherland Antilles
- Nevis
- Niue
- Russian Federation
- St. Kitts
- St. Vincent
- Turks and Caicos Islands
- Seychelles
- Virgin Islands
- Vanuatu

- Western Samoa

Παρόλα αυτά, υπάρχουν και χώρες που επιβάλλουν ιδιαίτερα χαμηλή φορολόγηση:

- Barbados
- Belgium
- Cyprus
- Dublin
- Gibraltar
- Hungary
- Isle of Man
- Israel
- Jersey
- Madeira
- Malta
- Mauritius
- Switzerland

Επίσης, υπάρχουν χώρες που έχουν σχεδιάσει ένα ειδικό καθεστώς για τη φορολόγηση των υπεράκτιων εταιρειών:

- Austria
- Denmark
- France
- Germany
- Hungary
- Luxembourg
- Holland
- Spain
- Sweden
- U.K.

Τέλος, υπάρχουν και οι χώρες που φορολογούν τις υπεράκτιες εταιρείες σε τοπική βάση:

- Costa Rica
- Hong Kong
- Lebanon
- Malaysia
- Panama
- Singapore

- South Africa

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΛΙΣΤΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΑΨΕΙ
ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ**

Χώρες	Κυρωτικός Νόμος
Η.Π.Α.	N.Δ. 2548/1953
Ηνωμένο Βασίλειο	N.Δ. 2732/1953
Σουηδία	N.Δ. 4300/1963
Γαλλία	N.Δ. 4386/1964
Ινδία	N.Δ. 4580/1966
Ιταλία	A.N. 23/1967
Ιταλία-Αναθεώρηση	N. 1927/1991
Γερμανία	A.N. 52/1967
Κύπρος	A.N. 573/1968
Βέλγιο	N.Δ. 117/1969
Αυστρία	N.Δ. 994/1971
Φινλανδία	N. 1191/1981
Ολλανδία	N. 1455/1984
Ουγγαρία	N. 1496/1984
Ελβετία	N. 1502/1984
Τσεχοσλοβακία	N. 1838/1989
Πολωνία	N. 1939/1991
Νορβηγία	N. 1924/1991
Ιταλία	N. 1927/1991
Δανία	N. 1986/1991
Ρουμανία	N. 2279/1995
Λουξεμβούργο	N. 2319/1995
Βουλγαρία	N. 2255/1994
Κορέα	N/ 2571/1998
Ισραήλ	N. 2572/1998
Κροατία	N. 2653/1998
Ουζμπεκιστάν	N. 2659/1998
Αλβανία	N. 2755/1999
Πορτογαλία	N. 3009/2002
Αρμενία	N. 3014/2002
Ισπανία	N. 3015/2002
Γεωργία	N. 3045/2002
Ουκρανία	N. 3046/2002
Ρωσία	N. 3047/2002
N. Αφρική	N. 3058/2002
Σλοβενία	N. 3084/2002
Τουρκία	N. 3228/2004
Ιρλανδία	N. 3300/2004
Λετονία	N. 3318/2005

Κουβέιτ	N. 3330/2005
Κίνα	N. 3331/2005
Λιθουανία	N. 3356/2005
Μολδαβία	N. 3357/2005
Μεξικό	N. 3406/2005
Βέλγιο	N. 3407/2005
Αίγυπτος	N. 3484/2006
Ρωσία (Μερική Τροποποίηση)	N. 3679/2008
Μάλτα	N. 3681/2008
Αυστρία	N. 3724/2008
Ισλανδία	N. 3684/2008
Εσθονία	N. 3682/2008
Τυνησία	N. 3742/2009
Μαρόκο	N. 3820/2010
Σαουδική Αραβία	N. 3821/2010
Κατάρ	N. 3823/2010
Καναδάς	N. 3824/2010
Σερβία	N. 3825/2010
Αζερμπαϊτζάν	N. 3826/2010